

ဦးတာဝန်အရေးသုံးပါး

ပြည်ထောင်စုမပြိုကွဲရေး	ဦးအရေး
တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှုမပြိုကွဲရေး	ဦးအရေး
အမျှပ်အခြာအာဏာတည်တံ့ခိုင်မြဲရေး	ဦးအရေး

နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပေါ်ပေါက်နေသည်
ပြည်ထောင်စုသားအားလုံး၏
ပဓာနကျသော တာဝန်ဖြစ်သည်။

ပြည်သူ့သဘောထား

ပြည်ပအားကိုး ပုဆိန်စိုး အဆိုးမြင်ဝါဒီများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် နိုင်ငံတော်တိုးတက်ရေးကို
နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးသူများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
နိုင်ငံတော်၏ ပြည်တွင်းရေးကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက် နှောင့်ယှက်သော
ပြည်ပနိုင်ငံများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
ပြည်တွင်းပြည်ပအဖျက်သမားများအား ဘုံရန်သူအဖြစ် သတ်မှတ်
ချေမှုန်းကြ။

UNITY စာအုပ်အမှတ်စဉ် (၇)

မင်းကျော် ကျွန်တော့်ဆရာများ

အမှတ် (၃၆-ဘီ) ဝဟိုလမ်း (လေယူဝတီလမ်း) စမ်းချောင်း
ရန်ကုန်မြို့၊ မြန်မာ - ၅၃၃၇၀၅

စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ် - ၆၁၇ / ၂၀၀၀ (၈)
မူတ်နှာမိုးခွင့်ပြုချက်အမှတ် - ၇၁၁ / ၂၀၀၀ (၁၀)

မူတ်နှာမိုး
ချောအိသိမ်း

ပုံနှိပ်ခြင်း
ပထမအကြိမ် (စာပေဗိမာန် - ၁၉၇၉)
ဒုတိယအကြိမ် (Unity Publishing House - ၂၀၀၁၊ ဇန်နဝါရီ)

အုပ်ချုပ် (၁၀၀၀)

ကွန်ပျူတာစာစီ
UNITY

စာအုပ်ချုပ်
ကိုမြင့်

ထုတ်ဝေသူ
ဒေါ်ရွှေစိန် (၁၁၂၉၉)
တိုင်းလင်းစာပေ၊ ၈ / ၆၅၊ အုပ်စု (၃)
အောင်သိပ္ပံလမ်း၊ စော်ဘွားကြီးကုန်း၊ အင်းစိန်

မူတ်နှာမိုးနှင့် အတွင်းပုံနှိပ်သူ
ဒေါ်ခင်ခင်ဝင်း (၀၂၆၇၀) ကလျာအောင်ဆက်
၁၅၂ ကျွန်းရွှေမြိုင်လမ်း၊ သုဝဏ္ဏ၊ ရန်ကုန်မြို့

တန်ဖိုး - ၂၅၀ ကျပ်

မာတိကာ

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၊	ဦးဘလွင်	၉
၂၊	ဦးစိန်	၂၂
၃၊	ဦးမိုး	၄၀
၄၊	ဦးစိန်ထွန်း	၅၀
၅၊	ဦးအောင်ကိုး	၇၃
၆၊	ဦးကြည်	၈၆
၇၊	ဦးစံဝင်း	၉၀
၈၊	ဦးမျိုး	၉၈
၉၊	ဦးကောင်း	၁၁၅
၁၀၊	ဦးဘဘွား	၁၂၉
၁၁၊	ဦးကြီးတင်	၁၄၁
၁၂၊	ဦးဘမေ	၁၄၈
၁၃၊	ဦးထူးရွှေ	၁၅၅
၁၄၊	ဒေါ်မြမုန်	၁၆၃
၁၅၊	ဒေါ်လှယဉ်မေ	၁၇၀

အဖေနှင့်တကွ ဆရာအားလုံး၏
ဂုဏ်ကျေးဇူးကို အောက်မေ့ရည်ညွှန်းပါသည်။

မင်းကျော်

အမှာ

ကျွန်တော်တို့လူမျိုးသည် ‘ဆရာ’ ကို တန်ဖိုးထား
တတ်ကြပါသည်။ လေးစားတတ်၊ ရိုသေတတ်ကြပါသည်။

ထို့ကြောင့် ‘ဆရာ’ ကို ကျွန်တော်တို့သည် ဘုရား၊ တရား၊
သံဃာ၊ မိဘနှင့် တစ်ကိုဏ်းတည်း ထားခဲ့ကြပါသည်။ အနန္တော အနန္တ
ငါးပါးတွင် တစ်ပါးအပါအဝင်အဖြစ် မှတ်ယူခဲ့ကြပါသည်။
‘အာစရိယ ဂုဏော အနန္တာ’၊ ဆရာ၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကား၊ အတိုင်း
အတာမရှိ ကြီးမားလှဘိသည်ဟု နှလုံးသွင်းခဲ့ကြပါသည်။

လူတိုင်းသည် တပည့်ဖြစ်ခဲ့ဖူးကြမည်မှာ မလွဲပါ။ သို့ဖြစ်ရာ
လူတိုင်း၌ ဆရာရှိမြဲပင်။

ဆရာဟူရာတွင် ‘သင်ဆရာ’၊ ‘မြင်ဆရာ’၊ ‘ကြားဆရာ’
ဟူ၍ အမျိုးမျိုးရှိလေသည်။ သင်ယူသောနယ်ပယ်ကို လိုက်၍လည်း
ဆရာအမျိုးမျိုး ကွဲပြန်လေသည်။

ကျွန်တော်သည် ပညာရပ်နယ်ပယ်အသီးသီးတွင် ဆရာ
အများအပြားတို့ထံ၌ တပည့်ခံခဲ့ပါသည်။ ထိုဆရာများတွင်
သင်ဆရာများလည်း ပါ၏။ မြင်ဆရာများလည်း ပါလေသည်။
ကြားဆရာများလည်း ပါပါ၏။

ဤသို့သော ဆရာများစွာတို့မှ ယခုတင်ပြထားသော
ကျွန်တော့်ဆရာများကား သင်ဆရာများသာ ဖြစ်ကြပါသည်။
သင်ဆရာဟူရာတွင်လည်း ကျောင်းစာသင်ခန်းတွင်းက ဆရာ
များနှင့် ကျောင်းစာသင်ခန်းနှင့် ဆက်နွှယ်သော ပညာရေး နယ်ပယ်

က ဆရာများသာ ဖြစ်ပါသည်။ တစ်နည်းဆိုသော် ကျောင်းဆရာများ ဖြစ်ကြပါသည်။

ကျွန်တော်၏ ပညာသင်ဘဝ တစ်လျှောက်တွင် ကျွန်တော် သည် ကျောင်းဆရာအများစု၌ တပည့်ခံ ပညာသင်ယူခဲ့ပါသည်။ ထိုဆရာများစွာတို့မှ ဆရာတစ်ဆယ့်ငါးဦး အကြောင်းကို ဖော်ပြ ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုဆရာ တစ်ဆယ့်ငါးဦး အကြောင်းကို ဖော်ပြခြင်းဖြင့် အခြားသော ဆရာအားလုံးတို့၏ ဂုဏ်ကျေးဇူး ကိုလည်း အောက်မေ့ဆင်ခြင်ရာရောက်သည်ဟု သဘောရပါသည်။

ဆရာတို့အကြောင်းကို ကျွန်တော်သည် ပညာတန်ဆောင် မဂ္ဂဇင်းတွင် ကြိုးကြားကြိုးကြား ရေးသားခဲ့ပါသည်။ ယခု ထိုဆရာတို့ အကြောင်းကို တစ်စုတစည်းတည်း စာတစ်အုပ်အဖြစ် ထုတ်ခွင့် ရသည့်အတွက် မူလစာများကို ဖော်ပြပေးခဲ့သော ပညာတန်ဆောင် မဂ္ဂဇင်းစာတည်းများနှင့် စာအုပ်အဖြစ် ထုတ်ဝေပေးသော စာပေဗိမာန်အဖွဲ့တို့၏ ကျေးဇူးကိုလည်း အမြဲဆင်ခြင် အောက်မေ့ ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

လေးစားသော
မင်းကျော်

ဦးဘလှိုင်

ကျွန်တော့် ဆရာများ အကြောင်းကို ရေးမည်ဆိုလျှင် ဦးဘလှိုင်အကြောင်းကို ကျွန်တော်စ၍ ရေးရပါမည်။ အကြောင်းကား ဦးဘလှိုင်သည် ကျွန်တော်၏လက်ဦးဆရာ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

မြန်မာစကားတွင် ပုဗ္ဗာစရိယ မိန့်ဖဟု ဆိုရိုးရှိပါသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ကျွန်တော့်အဖေ ဦးဘလှိုင်သည် ကျွန်တော့် လက်ဦးဆရာ ဖြစ်ရသည်မှာ မဆန်းလှပေ။ သို့သော် ဦးဘလှိုင်ကို ကျွန်တော့် ဆရာအဖြစ် ဖော်ပြရာတွင် အဖေတစ်ယောက် အဖြစ်ထက် ကျောင်းဆရာတစ်ယောက်အဖြစ် ဖော်ပြလိုသည်သာလျှင် အဓိက ဖြစ်လေသည်။

သူ့ အရပ်အမောင်းမှာ သင့်တင့်ရုံမျှဖြစ်သည်။ အလွန် ရှိလှ ငါးပေခွဲ။ အသားညိုသည်။ မေးရိုးကားသဖြင့် မျက်နှာပုံပန်း လေးထောင့်စပ်စပ်ဖြစ်သည်။

သူ့ကျောင်းဆရာလုပ်သောခေတ်မှာ ဗြိတိသျှခေတ်။ သူ့ အလုပ်ရသောကျောင်းမှာ ချောက်မြို့ ဘီအိုစီ ရေအိုးစင်ကျောင်း။ သူသင်ပြရသော ဘာသာရပ်ကား အင်္ဂလိပ်စာ။

သူ့ အတန်းထဲ၌ စာသင်သည်ကို ကျွန်တော် မမြင်ဖူးပါ။ သို့သော် အိမ်၌ သူ့ညီနှင့် ညီမများကို စာသင်လေ့ရှိသည်။ ကျွန်တော့်ကို ရံဖန်ရံခါ စာပြပေးသည်တို့ကို ကြုံဖူးပါသည်။ သူ့စာသင်လျှင် တိကျသည်။ ရှင်းသည်။ သူကကျက် ဆိုလျှင် ကျက်မှကြိုက်သည်။ မှတ်ဆိုလျှင်မှတ်မှ ကြိုက်သည်။ သူ့ကို မနာခံလျှင် ဒေါသထွတ်တတ်သည်။ ဒေါသဖြစ်လျှင် မေးရိုးသည် ပိုပြီးကားထွက်လာသည်ဟုထင်ရသည်။ ဒေါသ တစ်ဆင့်တက်လျှင် လက်ပါတတ်သည်။ လက်နှင့်မရလျှင် တုတ်ကိုကိုင်တတ်သည်။

ခေတ်သစ်ပညာရေးအယူအဆနှင့်ယှဉ်လျှင် သူ့ကျင့် သုံးသော ရိုက်နှက်ဆုံးမနည်းကို လွဲမှားသည်ဟု ဆိုချင်ဆိုနိုင် ပေမည်။

သို့သော် သူ့ခေတ်သူ့အခါ သူ့ကျောင်းတွင်မူ ဦးဘလှိုင် သည် ကျောင်းသားအများ၏ လေးစားခြင်းကိုခံခဲ့ရသည်ကား အမှန်။ သူ့တပည့်များသည် သူ့ကိုချစ်သည်။ ကြောက်သည်။ လေးစားသည်။

ဤသည်မှာ အကြောင်းရှိသည်။ ပထမအချက်မှာ သူ၏ ဝတ်စားဆင်ယင်မှု ဖြစ်သည်။ သူဝတ်စားပုံသည် သပ်ရပ်သည်။ မန္တလေး ပိုးလုံချည်ကို ကျောင်းတက်တိုင်းလိုလို ဝတ်တတ်သည်။

ကျွန်တော့်ဆရာများ

၁၁

ဝတ်ပုံသေသပ်သည်။ ခေါက်ရိုးကိုပင် မကျိုးစေရ။ ကျောင်းဆရာ တစ်ယောက်အဖို့ ဝတ်စားဆင်ယင်မှု သေသပ်ခြင်းသည် တပည့် များအဖို့ စံပြဖြစ်နိုင်သည် မဟုတ်လော။

ဒုတိယအချက်မှာ ဆက်ဆံရေးဖြစ်သည်။ သူ့အိမ်သည် ကျောင်းနှင့်ကပ်နေသည်။ ကျောင်းသားကျောင်းသူတိုင်း သူ့အိမ်မှာ အမြဲဝင်ထွက်နိုင်သည်။ ကျောင်းသားတွေနှင့်သူ တရင်းတနှီး ရှိလှသည်။ စာသင်ရာ၌ သူ့မျက်နှာထား တည်သလောက် စာသင်ခန်းပြင်ဖက်၌ သူ့မျက်နှာသည် အမြဲချိုနေတတ်သည်။ ကျောင်းသားတွေနှင့် တစုတဝေးနေရလျှင် သူပျော်တတ်သည်။ ထို့ကြောင့် သူ့ကျောင်းသားတွေ ကျောင်းမှ ထွက်သွားသည့် တိုင်အောင် စုစည်းစည်းရုံးရုံးချင်သည်။

ဘီအိုစီကဖွင့်ထားသော ကျောင်းသည် စင်စစ် ဘီအိုစီ အတွက် သူတို့စိတ်ကြိုက်အမှုထမ်း ရရေးသည် အဓိကဖြစ်သည်။ ထိုကာလ ရေနံလုပ်သားကြီးတိုင်း မိမိတို့၏ သားသမီးတိုင်းကို ကျောင်းသို့ပို့နိုင်ကြသည်မဟုတ်။ ကျောင်းသို့ပို့သည့်တိုင်အောင် အတန်းကုန်သင်နိုင်ကြသည်မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ပညာတစ်ပိုင်း တစ်စနှင့် လုပ်ငန်းခွင်သို့ဝင်ကြရသည်က များသည်။

ဦးဘလှိုင်သည် သူ့တပည့်တွေ မည်သို့နည်းဖြင့် ကျောင်းက ထွက်ရ၊ ထွက်ရ၊ ကျောင်းက ထွက်ပြီးသည့်တိုင်အောင် တစုတစည်းတည်း ရှိစေချင်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျောင်းသားဟောင်း ကလပ်ကို သူဦးစီးသည်။ ကျောင်းနှင့် မလှမ်းမကမ်းမှာ ကျောင်းသား ဟောင်း ကလပ် အဆောက်အအုံရှိသည်။ ကလပ်တွင် အားကစားရုံ နှင့်စာကြည့်ဆောင်ထားပေးသည်။

Unity Publishing House

ထိုကာလမှာ ၁၉၃၀-ပြည့်နှစ် နောက်ပိုင်းကာလ ဖြစ်သည်။ အမျိုးသားရေးစိတ်ဓာတ်တက်ကြွနေသောကာလ ဖြစ်သည်။ ဦးဘလှိုင်သည် ဘီအိုစီအမှုထမ်း တစ်ယောက် ဖြစ်သော်လည်း သူ့မှာ နိုင်ငံရေးညာဉ်ရှိသည်။ အမျိုးသားစိတ်ဓာတ် ရှိသည်။ တက္ကသိုလ်တွင် နှစ်နှစ် ပညာသင်ခဲ့ရသော အတွေ့အကြုံ၊ ကွယ်လွန်သူ သီဟိုဠ်(သီရိလင်္ကာ)သံအမတ်ကြီး ဦးတင့်ဆွေထံ တပည့်ခံခဲ့ရမှု ပေါက်ပွားခဲ့သော သူ၏အမျိုးသား နိုင်ငံရေး စိတ်ဓာတ် (ထိုကာလကအမြင့်ဆုံးနိုင်ငံရေးစိတ်ဓာတ်) တို့သည် ဘီအိုစီလောကတွင် ပို၍မြင့်မားရန် ဖန်တီးလာသည်။

သူသည် တိုးတက်ရေးမဂ္ဂဇင်းကို စွဲစွဲမြဲမြဲဖတ်သည်။ နဂါးနီစာအုပ်အသင်းနှင့် ပထမဆုံးဆက်သွယ်သည်။ သခင်ဘိုးလှကြီးသည် သူ့အိမ်သို့ အမြဲဝင်ထွက်သွားလာမြဲဖြစ်သည်။ သူ့ဇနီးက သူ့နိုင်ငံရေးစကားပြောသည်ကို မကြိုက်၊ သို့သော် သူမနေနိုင်။ သူ့မိတ်ဆွေ ဦးကျော်သိန်း ဆိုသူကို စာအုပ်ဆိုင် ဖွင့်ခိုင်းသည်။ နဂါးနီနှင့် ဆက်သွယ်စေသည်။ နဂါးနီစာအုပ်တွေ ချောက်မြို့မှာ ဖြန့်သည်။ သူ့ကျောင်းသားဟောင်းကလပ် စာကြည့်ဆောင်မှာ နဂါးနီစာအုပ်တွေထားပေးသည်။

ချောက်မြို့တွင် တန်ဆောင်တိုင်၌ ကျင်းပမြဲဖြစ်သော အေးစေတီဘုရားပွဲဟူ၍ရှိသည်။ ထိုဘုရားပွဲရက်တွင် မြို့ပေါ် အသင်းအဖွဲ့အလိုက် ရပ်ကွက်အလိုက် လူငယ်များသည် ယိမ်းအကများဖြင့် ဘုရားသို့လှူဖွယ်များ သွားရောက် ဆက်ကပ် လှူဒါန်းမြဲဖြစ်သည်။ ထိုယိမ်းများတွင် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးနှင့် အမျိုးသားရေး လှုံ့ဆော်မှုယိမ်းများ ပါတတ်သည်။ အချို့ယိမ်းများကို ဗြိတိသျှ

ကျွန်တော့်ဆရာများ

၁၃

အစိုးရက အရေးယူသည်အထိ ဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်။

ထိုအချိန်က နဂါးနီအသင်းအရှိန်တက်နေသလို ခင်မောင်ရင်၏ နဂါးနီသီချင်းသည်လည်း နာမည်ကြီးသည်။ ဦးဘလှိုင်သည် နဂါးနီသီချင်းကို ဆိုသည်။ လက်တွင်ဓားကို ကိုင်၍ နဂါးနီသီချင်းကို သီဆိုရင်းကသည်။ ပထမတွင် အကြောင်းရင်းကို မသိ။ နောက်မှ သူ့ကျောင်းသားဟောင်းတွေကို ယိမ်းတိုက်ပေးရန် သူ့လေ့ကျင့်နေမှုန်းသိရသည်။

ထိုနှစ်က သူ့ကိုယ်တိုင် ဦးစီးပြီး ရေအိုးစင်ချောင် ကျောင်းသားဟောင်းအဖွဲ့က အေးစေတီဘုရားသို့ နဂါးနီ ယိမ်းဖြင့် လာခဲ့သည်။

“ဆင်းရဲခြင်းလွတ်ကင်းအောင် လမ်းပြဆောင်ပါမည်၊ ရတနာခုနစ်သွယ် တကယ်ပင်စုံညီ ခို့အမျိုးသားတိုင်းပြည်”

သူ့သီချင်း၊ သူ့ယိမ်းနှင့် သူ့တပည့်တွေ စုစုစည်းစည်း ရှိလှသည်။

ဤသို့လျှင် ဦးဘလှိုင်သည် သူ့တပည့်တွေကို စုစည်းခဲ့သည်။ တပည့်တွေနှင့် ရင်းနှီးမှုကိုယူခဲ့သည်။

စကောက်အဖွဲ့မှလည်း သူပင် ခေါင်းဆောင်၊ အားကစားမှလည်း သူရှေ့က။ ကျောင်းသားတွေနှင့် လုပ်ကိုင် လှုပ်ရှားနေရသည်ကို သူ့အမြဲမွေ့လျော်သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ကျောင်းသား တိုင်း၏ ယုံကြည်မှုကို ရခဲ့သည်။ ချစ်ခင်မှုကိုရခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် သူ့ရိုက်နှက်ဆုံးမသည်ကို မည်သူကမျှ မငြိငြင်ကြခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ထင်ပါသည်။

ကျောင်းဆရာသည် ကျောင်းသားအတွက် စံပြဖြစ်ရမည်

ဟူသော အယူအဆကို သူစွဲမြဲဟန်တူသည်။ သူသည် ဆေးလိပ်
မသောက်၊ ကွမ်းမစား။ အရက်ကိုကား ဝေးစွ။

သူနှင့်ပတ်သက်၍ မှတ်မိနေသော အဖြစ်အပျက် အချို့
ရှိလေသည်။

ပထမအချက်မှာ သားသမီးအပေါ် ဆုံးမပုံကလေး တစ်ခု
ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်တော့်အသက်မှာ လေးငါးခြောက်နှစ်
ခန့်သာ ရှိဦးမည်ထင်သည်။ သူသည် ကျွန်တော့်ကို ငယ်စဉ်ကတည်း
ကပင် သွားလေရာခေါ်မြဲဖြစ်သည်။ ကျွန်တော့်တွင် ဖခင်
ဘယ်သွားသွား လိုက်လိုသောအကျင့် ဖြစ်လာခဲ့သည်ဟု ဆိုရပေ
မည်။ တစ်ခါတွင်မူ အဖေသည် သား၏ထိုအကျင့်ကို ချေဖျက်
လိုဟန်ရှိလာသည်။ ထို့ကြောင့် တစ်ကြိမ်၌ အဖေသည် ဈေးဘက်သို့
သွားမည်ပြုရာ ထုံးစံအတိုင်း ကျွန်တော်က လိုက်လိုကြောင်း
ပြောသည်။ အဖေက မခေါ်ချင်။ ကျွန်တော်က လိုက်ချင်သည်။
ကျွန်တော်က ဆန္ဒပြသည်။ ကျွန်တော့်ဘက်တွင် အမေပါလာသည်။
ထိုအခါ အဖေသည် စည်းကမ်းတစ်ခု ချလာ၏။

“ကောင်းပြီ၊ သားလိုက်ချင်ရင် လိုက်ခဲ့။ ဒါပေမယ့်
ဈေးထဲမှာ ဘာမှမပူဆာဘူး၊ အဝယ်မခိုင်းဘူးဆိုမှ လိုက်ခဲ့ရမယ်”
ဟူသော စည်းကမ်းတည်း။

ကျွန်တော်က ထိုစည်းကမ်းကို အလွယ်နှင့် လက်ခံလိုက်
သည်။ သို့ဖြင့် ဈေးသို့လိုက်ခွင့်ရလေတော့သည်။ ဈေးတွင်းရှိ
ဆိုင်တစ်ဆိုင်၌ ကလေးကစားစရာအရုပ်တစ်ခုကို တွေ့သည်။
ကျွန်တော်လိုချင်သည်။ သို့ပေမယ့် မပူဆာဝံ့။ စည်းကမ်းက
ရှိနေသည်။ ကတိကလည်း ခံထားပြီးဖြစ်သည်။ ထိုအရုပ်ကလေးကို

ကျွန်တော့်ဆရာများ

၁၅

လည်း လိုချင်သည်။

ကျွန်တော် ဘာမျှမပြောတော့။ ထိုဆိုင်တွင် အဖေနှင့် ဆိုင်ရှင် ပစ္စည်းတစ်ခု အရောင်းအဝယ် လုပ်နေစဉ်မှာပင် ကျွန်တော်သည် ကျွန်တော်လိုချင်လှသော ထိုကာလတန်ဖိုး တစ်ပဲမျှပင် မတန်သော ကစားစရာကလေးကို အလစ်သုတ် လိုက်လေသည်။ အဖေလည်းမသိ။ ဆိုင်ရှင်လည်းမသိ။

အိမ်ရောက်၍ ကျွန်တော်ဝှက်ယူလာခဲ့သော ခိုးရာပါ ပစ္စည်း ကစားစရာကလေးကိုတွေ့သောအခါ ပထမတွင် အဖေ ဒေါပွသည်။ ရိုက်မည်တကဲကဲပြုသည်။ ပြီးမှ

“အေး၊ ခုကိစ္စမှာ ဖေဖေမှားတယ်။ ကလေး လိုချင်တာကို အဝယ်မခိုင်းရဘူးဆိုတဲ့ တစ်ချက်လွှတ်အမိန့်ဟာ ကလေးကို ပြစ်မှုကျူးလွန်ခိုင်းသလို ဖြစ်သွားတယ်။ ဒီနည်းနဲ့ အဖေသား သူခိုးဖြစ်သွားရင် ဖေဖေထက်မိုက်တဲ့မိဘ ရှိအုံးမလား” ဆိုကာ အိမ်တွင်လာနေသော သူညီဝမ်းကွဲနှင့်အတူ ကျွန်တော့်ကို ဈေးသို့ ပြန်သွားစေသည်။ အရပ်ခိုးယူခဲ့ရာ ဆိုင်ကိုသွားပြီး ဝန်ချတောင်းပန် စေသည်။

ကျွန်တော် ရုတ်တရက် မသွားရဲ။

“ဒါဟာ ကြောက်စရာမဟုတ်ဘူးသား။ သူများပစ္စည်း ခိုးတာက ကြောက်စရာ။ ခုဟာက ဝယ်ဖို့သွားတာ။ ကိုယ့်မှာရှိတဲ့ အပြစ် ပျောက်သွားအောင် တောင်းပန်တာ။ ဒါဟာ ကြောက်စရာ မဟုတ်ဘူး” အဖေပြောခဲ့သည်မှာ သည်မျှသာဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ယနေ့ ပြန်လည်ဆင်ခြင်မိသောအခါ **မသိ၍ ကျူးလွန်မိသော ပြစ်မှုတစ်ခုအတွက် ဝန်ချတောင်းပန်ရန် ဝန်မလေးသင့်** ဟူသော

အချက်ဖြစ်ပါသည်။

နောက်ဖြစ်ရပ်တစ်ခုမှာ အားကစားကိစ္စတွင် အကြောင်းခံ ပါသည်။ အဖေသည် အားကစားတွင် စိတ်ဝင်စားသည်။ ကျောင်း အားကစားလုပ်ငန်းများကို သူဦးစီးသည်။ သူ့သားကိုလည်း သူသည် အားကစားသမား ဖြစ်စေချင်ဟန်တူပါသည်။ သို့သော် ကျွန်တော် သည် အားကစားတွင် စိတ်မဝင်စားချေ။ အဖေသည် ကျွန်တော့်ကို အားကစားတွင် ပါဝင်ရန် အမျိုးမျိုးဖျောင်းဖျောင်းသည်။ မရပါ။ နောက်ဆုံး၌ လာမည့်ဒီဇင်ဘာအားကစားပြိုင်ပွဲတွင် ပြိုင်ပွဲတစ်ခု၌ မပါမနေရဟု အမိန့်ထုတ်လေတော့သည်။ ပြီး သူ့သားသည် မည်သည့်အားကစားနည်းနှင့် သင့်မည်နည်း စမ်းသပ်လေသည်။ အားကစားဝါသနာ မပါလှသောသားသည် အားကစားတွင် ဘယ်ဘက်မှာမျှမစွဲ။ သို့သော် သူစိတ်မလျော့။ အိုးရိုက်ပွဲတွင် ပါကိုပါရမည်ဟု ဆုံးဖြတ်သည်။

အိုးရိုက်ပွဲ၏သဘောမှာ မျက်နှာကိုအဝတ်စည်းပြီး အိုးချိတ်ဆွဲရာသို့သွား၍ အိုးကိုတုတ်နှင့် ရိုက်ရခြင်းဖြစ်သည်။ ခက်ခဲသောအလုပ်မဟုတ်ပေ။ ထို့ကြောင့် ဤအားကစားမှုမှာတော့ ထိုသားသည် ပါဝင်နိုင်ရမည်ဟု အဖေယူဆပုံရလေသည်။

သို့ဖြင့် အိုးရိုက်ပါဝင်ရေးအတွက် ကြိုတင် လေ့ကျင့်မှု များလုပ်လေတော့သည်။ လေ့ကျင့်မှုအကြိမ်ကြိမ်ကား လုပ်ပါ၏။ ဘယ်အကြိမ်တွင်မျှ အပေါက်လမ်းမတည့်။ သို့သော်လည်း ပြိုင်ပွဲတွင်ကား ပါဝင်ရလေသည်။

ပြိုင်ပွဲကြီးကြပ်သူသည် ကျွန်တော့်မျက်နှာကို အဝတ် စည်းသည်ကား မှန်ပါ၏။ သို့သော် အဝတ်မှာ တစ်ထပ်တည်း။

ကျွန်တော့်ဆရာများ

၁၇

ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်အိုးကို ခပ်ရေးရေးမြင်ရသည်။ သို့ဖြစ်ရာ အိုးရှိရာသို့ ကျွန်တော် တည့်တည့်မတ်မတ် ရောက်သည်။ အိုးကို ခပ်ပြင်းပြင်း ရိုက်ခွဲပစ်လိုက်သည်။ ထိုပြိုင်ပွဲတွင် ကျွန်တော် ပထမ။ အဖေသည် ဝမ်းသာမဆုံးတော့။ ကျွန်တော်တို့ပြိုင်ပွဲဝင်ရာသို့ အပြေးရောက်လာသည်။ ကျွန်တော်ကို ချီးကျူးသည်။ အိမ်မှာ တလျှောက်လုံး စမ်းသပ်ခဲ့သမျှ မစွဲခဲ့ပဲ ယခုတကယ့်ပွဲ၌ တဖြောင့် တည်း ရိုက်နိုင်သည်ကို သူ့အတော်ပင် အံ့သြနေပုံရလေသည်။ ထိုအခါ ကျွန်တော်မနေနိုင်တော့။

“ပထမရမှာပေါ့ ဖေဖေရဲ့။ ကျွန်တော်က အိုးကို မြင်နေရတာပဲဟာ”

အဖေသည် ချက်ချင်း မျက်နှာပျက်သွားသည်။ ကျွန်တော့်ကို လူပုံအလယ်မှဆွဲခေါ်သည်။ လူသူဝေးရာရောက်မှ တိုးတိုး ကျိတ်ကျိတ်မေးသည်။

“သားမြင်ရတယ်ဆိုတာ တကယ်လား”

ကျွန်တော်က အမှန်ကို ဖြေသည်။

အဖေ မျက်နှာမသာတော့။ ညနေအိမ်ပြန်ရောက်လျှင် ထိုပြိုင်ပွဲကြီးကြပ်သူကို အခေါ်ခိုင်းသည်။ ကြီးကြပ်သူ ရောက်လာသောအခါ နေ့လယ်က အဖြစ်အပျက်နှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်တော့်ကို မေးမြန်းသည်။ ကျွန်တော်လည်း အဖြစ်မှန်ကို ပြောသည်။

“ခုလိုဖြစ်ရတာ မကောင်းဘူး။ မင်းက ဘာဖြစ်လို့ ကလေးမျက်နှာကို အဝတ်ပါးပါး တစ်ထပ်တည်း စည်းပေးရတာလဲ”

“ဆရာတို့သားအဖ နေ့တိုင်းလေ့ကျင့်နေတာတွေ့နေတော့ ဆရာရော ဆရာသားပါ ဘယ်လောက်ပင်ပန်းတယ် ဆိုတာလည်း

ကျွန်တော်သိတယ်။ ဒီလောက် ပင်ပန်းခံလျက်နဲ့ ဒီကလေးဆုမရရင် ဆရာလည်း စိတ်ပျက်မယ်။ ကလေးလည်း စိတ်ဓာတ်ကျမယ်။ ဒါကြောင့် ဆရာလည်း ကျေနပ်၊ ကလေးလည်း ကျေနပ်ရော ဆိုပြီး လုပ်လိုက်တာပဲ” ကြီးကြပ်သူက အရိုးခံနှင့်ဖြေသည်။

သို့သော် အဖေသည် ဘဝင်မကျ။

“ခုတော့ သားက မကျေနပ်လို့ ပြောနေပြီ”

“နဲ့လယ်ပြိုင်ပွဲမှာကတည်းက ကျွန်တော်ကြားပါတယ် ဆရာ။ အဲဒီအတွက် ကျွန်တော့်ကိုတောင် ဆရာ့ကို မျက်နှာ လုပ်တာပဲဆိုပြီး ပြောကြပါသေးတယ်”

“ပြောမှာပေါ့”

“ဒါပေမယ့် ဆရာ။ ဆရာတို့သားအဖ စိတ်ကျေနပ်အောင် လုပ်မိတာပါပဲ ဆရာ”

ထိုအခါ အဖေသည် တွေ့သွားသည်။ ဘာမျှမပြောဘဲ အတန်ကြာ ငေးနေသည်။ အတန်ကြာမှပင် “ဟုတ်တယ်။ ဟုတ်တယ်။ ခုကိစ္စမှာ သားပြောတာလဲ မှန်တယ်။ မင်းလုပ်တာ ကတော့ မှန်တယ်လို့ပြောရဖို့ ခက်တယ်။ ဒါပေမယ့် အားလုံး အပြစ်ကတော့ ဆရာ့ကြောင့်ပဲ ဆရာက သားသမီး အပေါ် မဖြစ်နိုင်တာ ဖြစ်စေချင်လွန်းတာဟာ ဆရာ့ရဲ့ ပထမအမှားပဲ။ သားလုပ်တဲ့လူရဲ့ အမှန်ကို အမှန်အတိုင်း ပြောခုံတာကိုတော့ ဆရာသားကို ဆရာချီးကျူးရမယ်။ ဆရာ့အတွက် မျက်နှာရပြီးရော ဆိုတဲ့ သဘောနဲ့ မင်းလုပ်တဲ့ အလုပ်ကတော့ မှားတယ်။ တစ်ခြား ပြိုင်ဖက်ဝင် အားကစားသမားတွေအပေါ် မတရားလုပ်ရာကျသလို ဆရာသားကိုလည်း သူ့ကိုသူ ယုံကြည်မှုထက် အဖေအပေါ်

ကျွန်တော့်ဆရာများ

၁၉

အားကိုးစိတ်၊ အဖေအရှိန်အဝါနဲ့ အရောင်တောက်ချင်စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာစေတာမို့ သားအတွက်လဲ မကောင်းဘူး။ နောင်ဒါမျိုး မလုပ်ဖို့ သတိပေးလိုက်ပါရဲ့ကွာ” ကစားပွဲကြီးကြပ်သူ သူ့တပည့်ကို အငြင်အသာ ဆုံးမခဲ့လေသည်။

နောက် အဖြစ်အပျက် တစ်ခုကား ထောင့်သုံးရာပြည့် အရေးတော်ပုံကာလအတွင်းက အဖြစ်အပျက်တည်း။

ထိုနှစ်မှာ ကျွန်တော်ကျောင်းသက် တစ်နှစ်ရပြီး ဖြစ်သည်။ အသက်ငါးနှစ်ကျော်ပေပြီ။

ချောက်ရေနံမြေတစ်ခုလုံး သပိတ်မှောက်နေသော ကာလ။ မနက်မလင်းမီပင် ကျွန်တော်တို့နေသော ဘီအိုစီ ကျောင်းပတ်လည် ၌ သပိတ်ကားများ ရောက်လာတတ်သည့် အချိန်အခါမျိုး။

ထိုကာလတွင် ဆောင်းတွင်း ခိုက်ခိုက်တုန် ချမ်းနေသည့် နံနက်သုံးနာရီခန့်၌ ကျွန်တော်သည် အိပ်ရာမှ ထရသည်။ သပိတ်တားတွေမလာမီ ကျောင်းသို့သွားရသည်။ သူများတကာ သပိတ်မှောက်နေချိန်တွင် ကျွန်တော့်ကို ကျောင်းတက်စေခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ အဖေကိုယ်တိုင်ကမူ ကျောင်းတက်ချိန်ရောက်မှ သပိတ်တားများ ရှိနေသည့်ကြားကပင် ရောက်လာမြဲဖြစ်သည်။

ဤအဖြစ်ကို ကျွန်တော်မမေ့ပါ။ မမေ့နိုင်သလို အဖေ အပြုအမူကိုလည်း နားမလည်နိုင်ခဲ့ပါ။ အဖေနိုင်ငံရေးသမားတွေနှင့် အဆက်အသွယ်ရှိခဲ့သည်မှာ အမှန်။ အဖေ နိုင်ငံရေးလုပ်ငန်းတွေကို အားပေးအားမြှောက် လုပ်ခဲ့သည်မှာလည်း အမှန်။ သို့ပါလျက် သူ့ကိုယ်တိုင်နှင့် သူ့သားကို အများသူတကာ သပိတ်မှောက် ဆန္ဒပြ နေသည့်ကြားတွင် အဘယ့်ကြောင့် ကျောင်းတက်စေခဲ့ရပါသနည်း။

ဤသို့သော အဖေအပြုအမူနှင့် ပတ်သက်၍ အဖေ မရှိသည့်နောက် ကျွန်တော် လူမွန်းသိလာသောအခါ အမေ့ထံ စုံစမ်းကြည့်မိလေသည်။

“ဟုတ်တယ် သား။ မင်းအဖေဟာ ဒီအချိန်က ကျောင်းသား သပိတ်မှောက် ခေါင်းဆောင်တွေကို အားပေး အားမြှောက် လုပ်တာလဲ အမှန်ပဲ။ သခင်ဘိုးလှကြီးတို့ လူသိုက်ကို အကူအညီပေးခဲ့တာလဲ အမှန်ပဲ။ ဒါပေမယ့် မင်းတို့ကို ဘာဖြစ်လို့ ကျောင်းတက်စေခဲ့သလဲ။ သူ့ကိုယ်တိုင်ကရော ဘာဖြစ်လို့ တက်သလဲဆိုတာကတော့ ဘီအိုစီကို မျက်လှည့်ပြတဲ့သဘော ပေါ့ကွယ်။ ဒီအချိန်က အစစအရာရာ လျှို့ဝှက်လုပ်ရတော့ တစ်ဖက်က ဘီအိုစီကို အယုံသွင်းပြီး တစ်ဖက်မှာ လုပ်စရာရှိတာတွေ ဖြောင့်ဖြောင့်လုပ်နိုင်အောင် ကြံတာပဲ။ ဒါကြောင့် ဒီတုန်းက မင်းအဖေကျောင်းတက်လာပြီဆို သူ့တပည့်တွေက သပိတ်မတားပဲ လွှတ်လိုက်တာပေါ့။ အဲဒီကိစ္စမှာလဲ ဘီအိုစီ မျက်နှာဖြူအရာရှိက မင်းတို့အဖေကို ခေါ်မေးသေးတယ်။ မသင်္ကာလို့တဲ့။ “ဘလိုင်ကို ဘလိုင်တပည့်တွေက ဘာဖြစ်လို့သပိတ်မတားတာလဲ” လို့မေးသတဲ့။ ဒီတော့ မင်းတို့အဖေကပြောတယ်။ “ဘလိုင်တပည့်တွေက ဘလိုင်ကို မကျေနပ်တာမှမဟုတ်ပဲ။ ဘာဖြစ်လို့ ဘလိုင်ကို သပိတ်တားမှာလဲ။ ဘလိုင်တပည့်တွေ မကျေနပ်တာက ခင်ဗျားတို့ အင်္ဂလိပ်တွေကို မကျေနပ်တာပါ” လို့ ပြောမိလို့တောင် ဘီအိုစီက မင်းတို့အဖေပေါ် မကျေနပ်ဖြစ်ခဲ့ဖူးသေးတယ်ကွယ်”

အမေက ဤသို့ရှင်းပြခဲ့ဖူးလေသည်။

ယခုကား ထိုကျောင်းဆရာ ဦးဘလိုင်သည် မရှိတော့ပေ။

ကျွန်တော့်ဆရာများ

၂၁

ဦးဘလှိုင် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်ပင် အနှစ်သုံးဆယ်တင်းတင်း ပြည့်ခဲ့ပြီ ဖြစ်၏။ သို့သော် ထိုလွန်ခဲ့သော အနှစ်သုံးဆယ်ကျော်ကျော်က ကျောင်းဆရာတစ်ယောက်၏ စိတ်ထားသဘောထားနှင့် အပြုအမူ အဆက်အဆံကိုကား ကျွန်တော် သတိရ မှတ်မိနေဆဲ ဖြစ်လေသည်။

ဦးစိန်

အတိတ်ပန်းချီကားများမှာ မှန်ဝါးဝါး နိုင်လှဘိသည်။
ထို့ကြောင့် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်မတိုင်မီ လေးတန်းအထိ ဆရာများကို
ကျွန်တော် ကောင်းစွာ မမှတ်မိတော့။ မမှတ်မိတော့ဆိုသည်မှာ
ထိုဆရာများ၏ ကျောင်းဆရာအဖြစ် သင်ပြပုံ၊ ဆက်ဆံပုံများကို
ဆိုလိုပါသည်။ အမည်နှင့် လူပုဂ္ဂိုလ်များကိုကား မမေ့သေး။ မည်သို့
ဖြစ်စေ ထိုကာလဖြစ်ရပ်များသည် စိတ်အာရုံ၌ မပီသကြတော့ပေ။

မကြာသေးမီက သတင်းစာတွင် မကွေးမြို့ အစိုးရ
အထက်တန်းကျောင်းမှ ဆရာမ ဒေါ်တင်မေ ကွယ်လွန်သော

ကျွန်တော့်ဆရာများ

၂၃

သတင်းကို ဖတ်ရလေသည်။ ထိုအခါ ဆရာမ၏ ရုပ်သွင်ကို ပြန်လည်မှန်းဆ ကြည့်မိသည်။ ရုပ်သွင်ကို မြင်ယောင်မိသည်။

ဒေါ်တင်မေကား စစ်ပြီးခေတ် ကျွန်တော် ပထမဆုံး ပြန်တွေ့ရသော ဆရာမဖြစ်သည်။ သို့သော် မကွေးကျောင်း၌ ကျွန်တော်ပညာသင်ခဲ့ရသောကာလမှာ မကြာရှည်လှပေ။ ခင်မင် ဖော်ရွေသလောက် စည်းကမ်းကြီးသော ဆရာမ အဖြစ်သာ မှတ်မိ တော့သည်။

ကျွန်တော် မကွေးအစိုးရမူလတန်းလွန်ကျောင်းတွင် ပညာသင်ခဲ့ပြီးနောက် ၁၉၆၄-ခုနှစ် ပညာသင်နှစ်အစတွင် ချောက်မြို့ အစိုးရမူလတန်းလွန်ကျောင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ရ လေသည်။ ထိုအခါ ကျွန်တော်ပထမဆုံးတွေ့ရသော ဆရာကား ဦးစိန်တည်း။ ကျွန်တော်တို့တပည့်များက ခေါ်ဝေါ်ကြသည်မှာ ဆရာစိန်ဟူ၍ဖြစ်၏။

ဆရာစိန်ကို ကျောင်းခန်း၌ တွေ့ရ၍သာ ကျောင်းဆရာ တစ်ယောက်ဟု မှတ်ယူရသည်။ အခြားတစ်နေရာတွင် တွေ့ရပါက ကျောင်းဆရာတစ်ယောက်ဟု မထင်ရလောက်အောင်ပင် သူ၏ ရုပ်ရည် အပြင်ပန်းအသွင်သဏ္ဌာန်များသည် ယေဘုယျ ကျောင်း ဆရာတို့နှင့် ကွဲပြား၏။

ဆရာစိန်သည် အရပ်အမောင်း ကိုယ်လုံးကိုယ်ထည် ကောင်းသည်။ အရပ်မြင့်သည်၊ ကိုယ်ထည် တုတ်ခိုင်သည်၊ အသားဖြူသည်၊ မျက်နှာဝိုင်းသည်၊ မျက်လုံးမှာ ထူးထူးကဲကဲ ပြူထွက်သည်။ ဝတ်စားဆင်ယင်ပုံမှာလည်း ထူးကဲသည်။ မန္တလေး မြောက်ပြင် သို့မဟုတ် ရွှေတောင်ပိုးလုံချည် အကွက်ကျဲကို

သေသေသပ်သပ် ဝတ်လေ့ရှိသည်။ အင်္ကျီအဖြူရောင် လည်ကတုံး အပေါ်၌ အယ်လ်ပတ်ကား တိုက်ပုံအင်္ကျီ အနက်၊ စိန်လက်စွပ်၊ စိန်ကြယ်သီးတို့ကို အမြဲဆင်ယင်သည်။ ကာကီရောင် ဖော့ဦးထုပ် ကိုလည်း ဆောင်းလေ့ရှိသည်။ စစ်ပြီးစကာလ အစစ အရာရာ ချို့တဲ့သောခေတ်တွင် ဆရာ၏ဝတ်စားဆင်ယင်ပုံမှာ လခနည်းသော ကျောင်းဆရာတစ်ယောက်နှင့် မည်သို့မျှမတူ။ ရုတ်တရက်တွင် အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းအရာရှိတစ်ယောက်လားဟု ထင်ရဖွယ်ရှိလေသည်။

သို့သော် ဆရာစိန်သည် ကျောင်းဆရာအစစ် ဖြစ်သည်။ သူ့ရုပ်သွင်ဟန်ပန်မူရာ ထည်ဝါခန့်ညားသလောက် သူ့စိတ်ဓာတ် သည် သိမ်မွေ့သည်။ နူးညံ့သည်။ ရောင့်ရဲသည်။

သူသည် ချောက်မြို့ ဇာတိမဟုတ်။ သို့သော် ချောက် မှာပင် အခြေချမည်ဟု မူလကတည်းက ကြံစည်ထားဟန်ရှိသည်။ ချောက်၌ ခြံမြေဝယ်သည်။ တိုက်ဆောက်သည်။ ကျောင်းဆရာထဲမှာ တိုက်နှင့် တာနှင့် ကိုယ်ပိုင်မြေနှင့် ခြံနှင့် နေနိုင်သူရှားသည်။ ဆရာစိန်သည် မူလကပင် ပြည့်စုံပြီးဖြစ်သည်။ ကျောင်းဆရာ မလုပ်ဘဲလည်း စားနိုင် သောက်နိုင်သည်။ ထည်ကြီး ဝါကြီး လုပ်လို သဖြင့် တစ်ခြားအလုပ် လုပ်မည်ဆိုလည်း လုပ်နိုင်သည်။ သို့သော် သူ ကျောင်းဆရာ အလုပ်မှာသာ မွေ့လျော်သည်။

ကျွန်တော် ဆရာကို စတွေ့စက ဆရာသည် ကျောင်းအုပ် ဆရာကြီးဖြစ်သည်။ သို့သော် ယာယီကျောင်းအုပ်ဆရာကြီးသာ ဖြစ်သည်။ သူ့မှာ ထိုအချိန်က အမြဲတမ်း ကျောင်းအုပ် ခန့်ထားနိုင် လောက်သော ပညာအရည်အချင်းမရှိသေး။ သာမန်ဆယ်တန်းနှင့် ဆရာဖြစ်သင်ဆင်းကျောင်းဆရာ တစ်ယောက်သာဖြစ်သည်။

အသက်အရွယ်မှာ လေးဆယ်ကျော်ရံမျှ ရှိဦးမည်။ စစ်ပြီး ကျောင်းဖွင့်စ ဆရာကြီး မရသေးသဖြင့် ကျောင်းအုပ်အဖြစ် တာဝန်ယူနေရခြင်း ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်သည် စစ်မဖြစ်မီက လေးတန်းအထိ ပညာ သင်ဖူးခဲ့သော်လည်း စစ်ပြီးခေတ် ကျောင်းပြန်နေသောအခါ သုံးတန်းမှစ၍နေရသည်။ ဤအခြေအနေကို ကျွန်တော်မကျေနပ်။ မကွေးကျောင်းမှာကတည်းက မကျေနပ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ အမှန်အတိုင်းဆိုလျှင် ယခု ချောက်ကျောင်း ရောက်သောအခါ ငါးတန်းလောက် ရောက်နေဖို့ကောင်းသည်။ သို့ပေမယ့် ကျွန်တော် လေးတန်း။ သည့်အတွက် ကျွန်တော်မကျေနပ်။ ထိုမကျေနပ်မှုသည် တစ်နေ့တွင် ပေါက်ကွဲလေတော့သည်။

ဆရာစိန်၏အချိန်မှာဖြစ်သည်။ ထိုအခါက ဆရာစိန် သည် ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီးတာဝန်ကိုလည်း ယူလျက်ရှိသည်။ လေးတန်းမှစ၍ အင်္ဂလိပ်စာသင်ရသည်။ အထက်တန်းများ၌ သင်ရသည်။ သင်ရသည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာစိန်သည် ကျွန်တော်တို့ အတန်းတွင် အင်္ဂလိပ်စာသင်သည်။

“ကျွန်တော် ဒီစာတွေသင်ပြီးသား ဆရာ”

ကျွန်တော့်မကျေနပ်မှုသည် စတင်ပေါက်ကွဲလေသည်။ အသံကိုက မူမမှန်လှ။

ဆရာသည် ကျွန်တော့်ကို တအံ့တဩကြည့်သည်။ ကျွန်တော့်ရင်ထဲ၌ မကျေနပ်မှုဖြင့် လှိုင်းထနေသလောက် ဆရာ မျက်နှာသည် ကြည်စင်နေသည်။ ပြီး ပြီးသည်။

“သင်ပြီးသား ထပ်သင်ရတော့ ပိုမကောင်းပေဘူး

လားကွယ့်”

ကျွန်တော် ရှင်းပြရလေသည်။ စစ်မဖြစ်မီက လေးတန်းတွင် ပညာသင်ခဲ့ကြောင်း၊ မနှစ်က မကွေးကျောင်း၌ သုံးတန်းက ပြန်သင်ရကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် တစ်တန်းနာနေကြောင်း။

“အို ဒီလိုဆို အမှန်ပဲ မင်းနှစ်နာတယ် ထင်ရတာပေါ့။ ဒါပေမယ့် ဒီလိုရှိပါတယ်ကွာ။ မင်းကြိုးစားပါ။ ခု ပထမအစမ်းမှာ မင်းတကယ်တော်ရင် ဆရာ ငါးတန်းကိုတင်ပေးမယ်” ဆရာက ရှင်းလင်းပြောပြသည်။

တပည့်၏ ကာလကြာရှည်ခဲ့သော မကျေနပ်မှုသည် ဆရာရှင်းလင်းချက်တွင် ကျေပျက်ရလေတော့သည်။

ဆရာရှင်းလင်းချက်သည် သာမန်နှစ်သိမ့်မှုသက်သက် မဟုတ်။ အမှန်ပင်ဆရာသည် တပည့်၏ ပညာကြိုးစားရေးကို တိုက်တွန်းသည်။ သတိလည်းပြုသည်။ ကြိုးစားသည်နှင့်အမျှလည်း ထိုနှစ်ပထမအစမ်းမှာပင် ငါးတန်းသို့ တင်ပေးခဲ့သည်။ (စစ်ပြီးစက စစ်တွင်း ပညာသင်ပျက်ကွက်မှုကြောင့် အစမ်းစာမေးပွဲများ၌ တော်သူများကို အတန်းတင်ပေးခဲ့သည်။)

ဆရာသည် တပည့်၏ပညာရေးကိုသာ ဂရုပြုသည် မဟုတ်။ တပည့်တစ်ဦးစီ၏ စီးပွားရေး၊ အိမ်တွင်းရေး အခြေအနေများကိုလည်း လေ့လာ အကဲခတ်လေ့ရှိသည်။ စီးပွားရေး ချို့တဲ့သူများကို ကျောင်းလခ လွတ်ငြိမ်းခွင့်ရရေးအတွက် ဆရာကပင် ကိုယ်စားပြု၍ လျှောက်ပေးခဲ့လေသည်။

ဆရာသည် တော်သူကို မြှောက်စား၏။ သို့သော် ဆရာမြှောက်စားမှုသည် အကန့်အသတ်နှင့်ဖြစ်သည်။ စည်းနှင့်

ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော် ခြောက်တန်းနှစ်မှာဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်၌ ဆရာစိန်မှာ ကျောင်းအုပ်မဟုတ်တော့ပေ။ လက်ထောက်ဆရာ ဖြစ်သည်။ သင်္ချာနှင့်ပထဝီ ပြသည်။ ကျွန်တော် သင်္ချာ အသင့် အတင့် တော်သည်။ သို့ပေမယ့် ထိုအရွယ်၌ အသင့်အတင့် တော်သည်ကိုပင် ဟန်ရေးပြချင်သည်။ နှစ်နာရီမေးခွန်း သင်္ချာ ပုစ္ဆာကို ဆယ်ငါးမိနစ်နှင့် တွက်ပြလိုက်သည်။ ထိုအခါ ဆရာစိန် သည်းမခံ တော့။ ဆယ်ငါးမိနစ်အကြာတွင် စာမေးပွဲခန်းမှ ထွက်လာသော ကျွန်တော့်ကို ကြိမ်နှင့် ဆုံးမလေတော့သည်။

“ငါ သင်္ချာတော်တယ်ဆိုပြီး ဒီလိုလုပ်တာကောင်း သလား။ စာမေးပွဲမှာ အလျင်ပြီးရေးက အဓိကလား၊ အားလုံး မှန်ရေးက အဓိကလား။ အလျင်ပြီးတာကို ဂုဏ်ယူဖို့ မဟုတ်ဘူး” စသည်ဖြင့် ဆူပူကြိမ်းမောင်းလေတော့သည်။

ထိုစဉ်ကမူ ဆရာကို မျက်ကောင်းမျက်မိပေမည်။ နောင် တွင်ကား ဆရာအဆုံးအမကို သဘောပေါက်လာခဲ့လေသည်။

ဆရာစိန်ကား ဤသို့သောဆရာတည်း။

နှောင်နှစ်များတွင် ကျောင်း၌အရည်အချင်းပြည့် ဆရာတွေ ရောက်လာသည်။ တက်ကြွထက်သန်သော လူရွယ်ပိုင်းဆရာတွေ များလာသည်။ ပညာရည် တိုးတက်ရေးအတွက် ကြိုးစားကြသည်။ ဘွဲ့ရဆရာတွေလည်း များလာသည်။ သို့ပေမယ့် ဆရာစိန်သည် သူတိုးတက်ရေးအတွက် မကြိုးစား။ တပည့်တွေ တိုးတက်ရေးကိုသာ သူကြိုးစားသည်။ လုပ်ဖော်ကိုင်ဘက်ဖြစ်သော ဆရာဦးစိန်ထွန်းသည် ပြင်ပဥပစာ စာမေးပွဲကိုဖြေသည်။ ဆရာစိန်ကိုလည်း ဖြေဖို့

တိုက်တွန်းသည်။ သို့သော် ဆရာမဖြေ။ ဆရာရောင့်ရဲသည်။
ကြီးပွားလိုစိတ် ရှိပုံမပေါ်။ ပြည်ဝပြီးဖြစ်၍ဟု ထင်ချင်ထင်နိုင်သည်။
ဆရာစရိုက်ကိုက သည်အတိုင်းပင်။

နောက်ဆုံးတွင်ကား ဆရာဦးစိန်ထွန်း တိုက်တွန်းလွန်း
သဖြင့် သူစာမေးပွဲဖြေဖြစ်သည်။ သို့ပေမယ့် ထက်ထက်သန်သန်
မရှိလှ။ အေးအေးဆေးဆေးပင်။ သို့ဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ကိုးတန်းနှစ်
လောက်တွင် သူ ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ရလေသည်။

ကျွန်တော်တို့ကို အထက်တန်းတစ်လျှောက်လုံး သင်္ချာ
ပြလာခဲ့သော ဆရာမှာ ဆရာစိန်ဖြစ်သည်။ ဆရာသည် သင်ပြပို့ချ
ရာ၌ စိတ်ရှည်သည်။ သို့ပေမယ့် သင်ပြပို့ချမှုကို ဂရုမပြုလျှင်ကား
နည်းနည်းကလေးမျှ သည်းမခံ။

ကျွန်တော် ကိုးတန်းနှစ်မှာ ဖြစ်သည်။ ဆရာသည် ဂျီဩ
မေတြီဇာဏ်စမ်းပုစ္ဆာတစ်ခုကို စိတ်ရှည်လက်ရှည် ရှင်းပြနေချိန်
ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့လူသိုက်မှာ နောက်ပိုင်း၌ စကားတွတ်ထိုး
နေကြသည်။ ဆရာပြနေသည်ကို ဂရုမစိုက်။ ဤအခြေအနေကို
ဆရာမသိ မဟုတ်။ သိမည်ပင်။ သို့သော် ဆရာသည် သင်လက်စကို
ဆက်သင်သည်။ မည်သည့်အချိန် ဆရာရှင်းပြပြီးသွားသည်မသိ။

“ဟေ့၊ မောင်ကျော်ဆွေ ထစမ်း”

ကျွန်တော် ထရလေပြီ။

“အခု ဆရာပြသွားတာကို ပြန်ပြစမ်း”

ကျွန်တော် အဘယ်မှာ ဖြေတတ်ပါမည်နည်း။

“ကျွန်တော် မရှင်းဘူးဆရာ”

“ကောင်းပြီ၊ ဆရာပြတာက မရှင်းတာလား။ မင်းက

မရှင်းတာလား”

ကျွန်တော်မဖြေတတ်။

“ကဲ နားမလည်တဲ့လူ မတ်တတ်ရပ်”

ကျွန်တော်မှအပ အားလုံးထိုင်လျက်။

“အားလုံး နားလည်ရဲ့လား”

“လည်ပါတယ်” အားလုံးအသံ။

ဆရာဘာမျှမပြော။ ကျွန်တော့်နားရောက်လာသည်။

“မင်းဘာဖြစ်လို့ နားမလည်တာလဲ”

“မရှင်းလို့ဆရာ”

ဆရာမျက်နှာသည် နီလာပေပြီ။ မျက်လုံးသည်လည်း

ပို၍ပြူးကျယ်လာဟန် ရှိသည်။

“ဘာမရှင်းတာလဲ” အသံတုန်နေပြီ။

“တစ်ခုလုံးပဲဆရာ” ကျွန်တော့်အသံသည်လည်း ထစ်အတုန်ယင်နေသည်။

“ဖြောင်း”

ဆရာလက်ဝါးသည် ကျွန်တော့်ဇက်ပိုးပေါ်သို့ အရှိန်ဖြင့် ကျလာလေတော့သည်။ ကျွန်တော် မိုက်ကနဲ ဖြစ်သွားသည်။

ဆရာသည် ဘာမျှဆက်မပြောတော့။ နေရာမှ ချက်ချင်း ထသွားသည်။ အတန်းထဲမှာပင် မနေတော့။ ခဏ အကြာတွင် ကျောင်းရုံးခန်းက ရုံးစေဝင်လာသည်။

“မောင်ကျော်ဆွေ ကျောင်းဆင်းရင် ဆရာစိန်က သူ့အိမ် လာခဲ့ပါတဲ့”

သို့ဖြင့် ဆရာအိမ်သို့ သွားရလေတော့သည်။ အိမ်သို့

ရောက်လျှင်ရောက်ချင်း ဆရာသည် အတန်းထဲတုန်းက ပုစ္ဆာကို ရှင်းပြသည်။ ပြီးသည်နှင့်

“မင်း အတန်းထဲမှာ ပြစ်မှုနှစ်ခုကျူးလွန်ခဲ့တာကို သတိပြု မိခဲ့ရဲ့လား”

“ကျွန်တော် မှားပါတယ်ဆရာ”

“အေး၊ ဒီကိစ္စက တောင်းပန်ရုံနဲ့မရဘူး ကျော်ဆွေ။

မင်းစော်ကားတာက ဆရာ့ကိုစော်ကားတာ သက်သက်မဟုတ်ဘူး။ ဆရာစာပြနေတာကို ဂရုမပြုတာဟာ ဆရာ့ကို စော်ကားတာပဲ။ အကုန်မရှင်းဘူးပြောတာဟာလဲ ဆရာ့ကို ထပ်စော်ကားတာပဲ။ ဒီထက်ဆိုးတာက ဆရာ့ကို ထပ်ရှင်းပြခိုင်းတာဟာ တစ်တန်းလုံးမှာ မင်းဂရုမစိုက်လို့ မင်းတစ်ယောက်တည်း နားမလည်တဲ့အတွက် ဆရာ မင်းကို ထပ်ရှင်းပြရင် တစ်ခြား ကျောင်းသား ကျောင်းသူတွေကို စော်ကားရာ မရောက်ပေဘူးလား။ ဒါဟာ ဆရာ့ကို စော်ကားသလို ကိုယ်နဲ့တစ်တန်းထဲက ကျောင်းသားကျောင်းသူတွေကိုပါ စော်ကား တာပဲကွ။ မင်းနားလည်ရဲ့လား”

“ဟုတ်ကဲ့ပါဆရာ”

“မင်း နောင်ကို ဒီလိုအချိုးမျိုး ဘယ်တော့မှမချိုးနဲ့၊ နားလည်ရဲ့လား”

“ဟုတ်ကဲ့ဆရာ”

ဤသို့လျှင် ဆရာသည် သင်ပြမှုနှင့် ပတ်သက်လာပါက သည်းမခံတတ်သလောက်၊ တပည့်အပေါ် ညှာတာစိတ်ကား ကြီးမား လှဘိသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ဆရာသည် သူ၏သင်ကြားမှုကို အတန်းထဲမှာသာ အဆုံးမသတ်၊ စာမလိုက်နိုင်သူများ၊ သက်ဆိုင်ရာ

ဘာသာရပ်တွင် ညံ့နေသူများကို အိမ်သို့ခေါ်ပြီး သီးခြားသင်ပေးလေ့ ရှိလေသည်။ (ယခု ခေတ် ကျူရှင်ပေးနည်းမျိုး မဟုတ်ပါ။ စေတနာ သက်သက်ဖြင့် ခေါ်ယူသင်ပေးခြင်းဖြစ်လေသည်။)

ဆရာသည် ကျောင်းသား ကျောင်းသူတွေအပေါ်တွင် သင်ပြမှု၌သာ ဂရုပြုသည်။ စိတ်ရှည်သည်မဟုတ်ပေ။ အပြုလုပ်ငန်း၊ တိုးတက်မှုလုပ်ငန်း၊ အားပေးသင့်သော လုပ်ငန်းမျိုးကို ကျောင်းသား ကျောင်းသူတွေ လုပ်ကိုင်နေသည်ကို တွေ့လျှင် ဆရာ အားပေး တတ်သည်။ ကူညီတတ်သည်။

၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဆရာ ချောက်မှ ပြောင်းရလေသည်။ အထက်မင်းလှသို့ ဖြစ်သည်။ ဆရာ တပည့်တွေကို မခွဲချင်။ ဆရာသည် အထက်မင်းလှသို့ ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီးအဖြစ် ပြောင်းရခြင်းဖြစ်သည်။ စင်စစ် ဆရာသည် ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီး ရာထူးကို မစုံမက်။ ချောက်မှာ ဆရာအခြေချမိပြီးလည်းဖြစ်သည်။ တပည့်တွေကိုလည်း သံယောဇဉ် တွယ်နေပြီ။ ထို့ကြောင့် ဆရာ မပြောင်းချင်ပေ။ သို့ပေမယ့် ဆရာအဖို့ မပြောင်းမဖြစ် အခြေအနေ များကား ဖန်တီးလာပေပြီ။

“ဆရာမပြောင်းချင်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ခုဟာက ဆရာတို့ ကျောင်းမှာ ဆရာတချို့ကြောင့် ဖြစ်လာတဲ့အခြေအနေတွေ ကြောင့် ဆရာတို့ပါလို့ အပြောင်းအရွှေ့ခံကြရတယ်ဆိုတာ တပည့်တို့လည်း အသိပဲ။ အထူးသဖြင့် ကျောင်းစာရေးလုပ်နေတဲ့ မောင်ကျော်ဆွေ ပိုသိပါတယ်။ ဆရာ ရာထူးတိုးလို့ ဝမ်းသာတယ် မထင်နဲ့။ ခွဲရတဲ့အတွက် ဝမ်းနည်းတာပဲ။ ဒါပေမယ့် ဘယ်တတ်နိုင် မလဲ။ ဆရာသွားရမှာပဲ။ ဒီတော့ ဆရာအိမ်ကို လူငှားလည်း မတင်

ဘူး။ ရောင်းလည်း မရောင်းဘူး၊ ခုမင်းတို့တတွေလက်ရေးစာစောင် ထုတ်နေကြ၊ ကျောင်းသားတွေ တိုးတက်ရေးအတွက် စုဝေးလုပ်ကိုင် နေကြတာ တွေကို ဆရာသဘောကျတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ဆရာအိမ်ကို မင်းတို့ ဆီမှာအပ်ခဲ့မယ်။ ဆရာအိမ်မှာနေပြီး ကျောင်းနဲ့တကွ ကျောင်းသူကျောင်းသားတွေကို တိုးတက်ရာ တိုးတက်ကြောင်း စုဝေးလုပ်ကိုင်ကြပါလို့ ဆရာ မှာခဲ့ချင်တယ်”

ဤသို့ဖြင့် ကျောင်းနှင့် မလှမ်းမကမ်းက အိမ်ကလေးကို ဆရာသည် ကျောင်းသားတွေလက် ဝကွက်အပ်ခဲ့လေသည်။ မကြာ မီပင် ဆရာအိမ်ကလေးသည် ကျောင်းသားများ စုဝေးရာ၊ လက်ရေး စာစောင် ထုတ်ဝေရာဌာနကလေး ဖြစ်လာခဲ့လေတော့သည်။

ဆရာသည် တပည့်ဟောင်းတွေနှင့် ဝေးခဲ့လေပြီ။ တပည့် သစ်တွေနှင့် တွေ့နေလေပြီ။ တပည့်သစ်တွေ အပေါ်မှာလည်း တပည့်ဟောင်းတွေလိုပင် ဆက်ဆံသည်။ တပည့်ဟောင်းတွေ ကိုလည်း မမေ့။ ဆရာကျောင်းမှ ကျောင်းထွက်ကြပြီး ရန်ကုန်၌ ဆက်လက်ပညာသင်နေကြသော တပည့်များသည် ရန်ကုန်မှ ပြန်တိုင်း ရန်ကုန်သို့ သွားတိုင်း ဆရာရှိရာ မင်းလှသို့ ဝင်ကြ ထွက်ကြမြဲဖြစ်၏။ မည်သူဝင်လာလာ ဆရာသည် တပည့်တွေ အကြောင်း စုံစမ်းသည်။

ဆရာတပည့်တွေထဲမှာ အချို့တက္ကသိုလ်သို့ ရောက် ကြပြီ။ အချို့အင်းစိန်အစိုးရစက်မှုလက်မှုသိပ္ပံမှာ၊ အချို့ ဆရာ အတတ်သင်မှာ၊ အချို့လက်ထောက်ကျန်းမာရေးမှူး၊ သင်တန်းမှာ၊ အချို့ ချောက်မြို့မှာပင် ကျန်ခဲ့သည်။

သို့ပေမယ့် ဆရာသည် တပည့်တွေအကြောင်းကို

စုံစမ်းသည်။ တစ်ဆင့်စကားဖြင့် ဆုံးမမှာကြားတတ်သည်။

“မင်းလဲ ကျောင်းတုန်းကလို ကလေးစိတ်မမွေးနဲ့တော့ မောင်ကျော်ဆွေ၊ မကြာခင် မင်း ကျောင်းဆရာဖြစ်တော့မယ်။ ဒီတော့ ကျောင်းသားတုန်းက ရွတ်နောက်နောက် အမူအကျင့်တွေဖျောက်။ ပြီးတော့ မောင်ကျော်တစ်ကောင်လည်း ခုထိ ဆယ်တန်း မအောင်သေးဘူးကြားတယ်။ အဲဒါ ဆရာက မှာတယ်လို့ပြောပါ။ ဆရာတပည့်တွေ အတန်းတစ်တန်းမှာ အကြာကြီး မနေသင့်ဘူးလို့။ အောင်ကြည်စိန် ရေတပ်ထဲမှာဆို။ ဒီကောင်လည်း အရင်လို ပြောင်ချော်ချော်နေတုန်းပဲလား။ ဆရာက ဆုံးမတယ်လို့ ပြောပါ” စသည်ဖြင့်။

ဆရာသည် တကယ့်ကျောင်းဆရာဟု ဆိုရပေမည်။ ကျောင်းဆရာ ဆိုရာတွင် ဆရာစိတ်ကို ပညာရေးဝန်ထမ်းဟု ယေဘုယျအသုံးအနှုန်းဖြင့် မသတ်မှတ်သင့်ပေ။ ထို့ကြောင့်လည်း ဆရာကို တကယ့်ကျောင်းဆရာဟု ဆိုရခြင်းဖြစ်လေသည်။ ကျောင်းဆရာအလုပ်၌သာ မွေ့လျော်သော ကျောင်းဆရာဘဝတွင် သာနေလိုသော၊ တပည့်တွေနှင့် ဆက်ဆံပေါင်းသင်းနေလိုသော ဆရာစစ်စစ် ဖြစ်လေသည်။

ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီးလုပ်ရသည်ကိုပင် သူမပျော်။

“ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီးဆိုတော့ ရာထူးကတော့ ကြီးတာပေါ့။ ဒါပေမယ့် တပည့်တွေနဲ့က အရင်လိုမရင်းနှီး ရတော့ဘူး။ အခု ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီးမှာ ရုံးအလုပ်ပဲ လုပ်ရတာနဲ့ အချိန်ကုန်၊ စာဝင်သင်ပြန်တော့လည်း တစ်တန်းတစ်လေ တစ်ချိန်တစ်လေ သင်ရတာကွ။ တပည့်တွေအားလုံးနဲ့က တနင်္ဂနွေတစ်ပတ်တစ်ခါ

အဆင်ဗလီမှာပဲ တွေ့ရတာဆိုတော့ ဟိုစဉ်ကလို တစ်ယောက် အကြောင်း တစ်ယောက် အသေးစိတ်မသိရ၊ ရင်းနှီးမှုလည်းမရ၊ ဒီမယ် မောင်ကျော်ဆွေ၊ မင်းလည်း ကျောင်းဆရာလုပ်မယ့်သူပဲ။ ဒီတော့ ဆရာ မင်းကို တစ်ခုမှာချင်တယ်။ ကျောင်းဆရာ တစ်ယောက်ဟာ တပည့်တွေနဲ့ အမြဲလို ဆက်သွယ်မှုရှိနေရမယ်။ တပည့်တစ်ဦးစီရဲ့ ကျောင်းတွင်းအခြေအနေအပြင် စာသင်ခန်း ပြင်ဘက် အခြေအနေ တစေ့တစောင်းကိုပါ သိအောင် ကြိုးစားနေရ လိမ့်မယ်။ ဒါမှ ဘယ်တပည့်ကို ဘယ်လိုဆုံးမရမယ်၊ ဘယ်လိုနှစ်သိမ့် ရမယ်၊ ဘယ်လိုဖျောင်းဖျရမယ်ဆိုတာသိမယ်။ အဲဒီလိုသိလာ တာနဲ့အမျှ ဆရာနဲ့တပည့်ဆက်ဆံရေးဟာ ပိုမိုရင်းနှီးမှု ရလာမယ်။ ပိုမိုရင်းနှီးမှု ရတာနဲ့အမျှ သင်ကြားရေးမှာ ပိုပြီး အောင်မြင် နိုင်တယ်ကွ။

“အင်း၊ ဆရာမှာတော့ တို့ဟိုစဉ် ချောက်မှာ လက်ထောက် ဆရာ လုပ်ရတုန်းကလောက် မပျော်တာအမှန်ပဲ။ ခုဟာက ဆရာကြီးဆိုပြီး ကြောက်တာ၊ တချို့တော့လဲ ကြောက်ချင်ယောင် ဆောင်တာပဲ ရှိတာ။ ဟိုတုန်းကလို ချစ်ကြောက်ရုံသေဆိုတာ မလွယ်ဘူး။ ဘာဖြစ်ဖြစ် ဆရာတော့ စာသင်တဲ့ဆရာပဲ လုပ်ချင်တယ်”

ထို့ကြောင့်လည်း ကျွန်တော်သည် ဆရာစိန်ကို တကယ့် ကျောင်းဆရာဟု သုံးနှုန်းခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

သို့ပေမယ့် ဆရာ၏ ကျောင်းဆရာသက်တမ်းကား မကြာပေ။ ၁၉၅၄ ခုလောက်တွင် ဆရာ မင်းဘူးသို့ ခရိုင် ပညာဝန်အဖြစ် ပြောင်းရွှေ့ရသည်ဟု ကြားရလေတော့သည်။

ကျွန်တော်လည်း ရန်ကုန်၌ အခြေချမိပြီဖြစ်၍ ဆရာနှင့် မတွေ့ရတော့ပေ။ သို့ပေမယ့် ဆရာထံမှ တစ်ဆင့်မှာ ဆုံးမစကားများကိုကား ကျွန်တော်တို့ နာခံရဆဲဖြစ်လေသည်။

၁၉၅၅-ခုနှစ်လောက်တွင် ကျွန်တော် သမိုင်းကော်မရှင်သို့ ပြောင်းရွှေ့အမှုထမ်းရသောအခါ ဆရာနှင့်တွေ့ရန် အကြောင်းဖန်လာခဲ့လေသည်။ ကျွန်တော်သည် ကျောက်စာကူးဘဝဖြင့် စကုသို့လာခဲ့ရသည်။ ထိုအခါ ဆရာရှိသော မင်းဘူးကို ဖြတ်ရသည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာကို ဝင်တွေ့ခွင့်ရလေသည်။

ဟိုစဉ် ကျောင်းဆရာဘဝကပင် ရုပ်ရည်သွင်ပြင် ထည်ဝါခန့်ညားလှသော ဆရာသည် ယခုခရိုင်ပညာဝန်ဘဝ၌ သူ့ရုပ်သွင်ပြင်သည် သူ့အလုပ်နှင့် ပိုမိုလိုက်ဖက်နေလိမ့်မည်ဟု တွေးထင်လာခဲ့သည်။

သို့ပေမယ့် တကယ်တွေ့ရသောအခါတွင်ကား ဆရာအခြေအနေမှာ အပြောင်းလဲကြီး ပြောင်းလဲ၍နေပေပြီ။ ခန္ဓာကိုယ်သည် မှန်းဆမရလောက်အောင် ပိန်ချိုး၍နေပေပြီ။ မျက်နှာသည်လည်း ညှိုးနွမ်းလှစွာ၏။ ဆရာအသက်မှာ အလွန်ဆုံးရှုံးလှ၏။ သို့ပေမယ့် ထိုစဉ်တွေ့စ လေးဆယ်ကျော်အရွယ်အမှန်ကို သုံးဆယ်သာသာပဲ ရှိဦးမည်ထင်ခဲ့ရလောက်အောင် နုပျိုလှသော ဆရာရုပ်သွင်မှာ ယခုကား ဆယ်နှစ်ခန့်ပို၍ အိုစာနေပြီလားထင်ရသည်။

“မင်း ကျောင်းဆရာအလုပ်က စောစောထွက်လိုက်တာ တစ်နည်းတော့ကောင်းတယ်။ ခက်တယ် မောင်ကျော်ဆွေ။ ကျောင်းဆရာအလုပ်ဟာ တယ်သံယောဇဉ်ကြီးတာပဲ။ တပည့်တွေ၊

တပည့်တွေ၊ ဘယ်လိုနေကြသလဲ၊ ဘယ်လိုလုပ်ကိုင် နေကြသလဲ ပေါ့ကွာ။ အေးလေ၊ စောစောထွက်လိုက်တော့ သံယောဇဉ် တွယ်သင့်သလောက် မတွယ်ဘူးပေါ့”

“ကျွန်တော်လဲ မထွက်ချင်ပါဘူးဆရာ။ ခုဟာက”

“ဆရာ ကြားတယ်။ မင်းဘာဖြစ်လို့ ဒီအလုပ်ဝင် လုပ်ရတယ် ဆိုတာ ဆရာကြားတယ်။ ခုတော့ဟေ့၊ ဆရာမှာ မပျော်ဘူး။ သမီးကလည်း အိမ်ထောင်ခွဲ၊ ဆရာဇနီးမှာကလည်း သမီးသံယောဇဉ်နဲ့ လင့်သံယောဇဉ်။ ဆရာမှာကလည်း သံယောဇဉ်။ ဆရာတော့ မပျော်ဘူး။ အဲဒါ ဆရာ့ကို ကျောင်းဆရာပဲ ပြန်လုပ်ခွင့် ပေးပါလို့ ဆရာလျှောက်လွှာတင်ထားတယ်။ ခုတော့ ဆရာမှာ တပည့်တွေနဲ့လည်းဝေး၊ သားသမီးနဲ့လည်းဝေး ဆိုတော့ စိတ်ပိုပြီး ဆင်းရဲတယ်။ ဘာဖြစ်ဖြစ် ဆရာက တပည့်တွေနဲ့ပဲ နေချင်တာ မောင်ကျော်ဆွေ”

အမှန်ပင် ဆရာသည် အုပ်ချုပ်ရေးဖက်၌ မပျော်။ သင်ကြားမှု၌သာ ဆရာပျော်သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ဆရာသည် ခရိုင်ပညာဝန်အလုပ်၌ တာရှည်မနေ။ ကျောင်းဆရာဘဝသို့ ပြန်လေတော့သည်။

သို့ဖြင့် ဆရာသည် ရန်ကင်းအထက်တန်းကျောင်း အုပ်ကြီး ဖြစ်လာခဲ့ပြန်လေသည်။

ဆရာသည် ရန်ကုန်ရောက်ပြီး မကြာမီပင် ရန်ကုန်ရှိ တပည့်ဟောင်းတွေနှင့် ဆက်သွယ်သည်။ သူ့အိမ်သို့ ဖိတ်ခေါ် သည်။

ဆရာ ရန်ကင်းတိုက်ခန်းမှာနေသည်။ ဆရာ့အိမ်သည်

ကျောင်းနှင့်မဝေး။

တစ်နေ့တွင် ကျွန်တော် ဆရာ့ဆီရောက်လေသည်။

“ဆရာလဲ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ အရင်ဘဝပြန်ရခါနီးပြီ မောင်ကျော်ဆွေ။ မင်းဘူးမှာပညာဝန်လုပ်ရတာနဲ့ စာရင်တော့ တော်သေးတာပေါ့။ ဒါပေမယ့် ခက်တာက ဆရာ လုပ်သက် စေ့လုနီးနေပြီ။ ဆရာ ပင်စင်ယူရင် ကျောင်းသားတွေနဲ့များ ခွဲရအုံးမလားမဆိုနိုင်ဘူး” ထိုစကားကို ဆရာ ပြောခဲ့သေးသည်။

ပြောသည့် အတိုင်းပင် ဆရာစိန်သည် ရန်ကင်း ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီးအဖြစ် အမှုထမ်း၍မှမကြာ၊ အလုပ်မှ အငြိမ်းစားယူလိုက်ရလေတော့သည်။

စင်စစ် ဆရာ့အဖို့ စားဝတ်နေရေးသည် ဘာမျှ အကြောင်းမဟုတ်။ ဆရာမှာ ပြည့်စုံလုံခြုံပြီးဖြစ်သည်။ ပြီး ရန်ကင်း၌ ဆရာတို့မိသားစု စုစုဝေးဝေးလည်း နေကြရပြီ။ ဤအခြေအနေ၌ ဆရာအငြိမ်းစားယူလိုက်ရခြင်းသည် အေးချမ်းငြိမ်သက်စွာ နားနေရခြင်းပဲဟု ကျွန်တော်သဘောထားမိသည်။

သို့သော် ကျွန်တော်ထင်သလိုကား ဖြစ်မလာ။

တစ်နေ့တွင် ဆရာသည် ကျွန်တော့်ကို အရေးတကြီး တွေ့လိုကြောင်းမှာကြားလေတော့သည်။ ကျွန်တော်လည်း ဆရာရှိရာသို့ ရောက်လေသည်။

ဆရာ ကောင်းစွာမကျန်းမာတော့ပေ။ အသက် ၅၅- နှစ်အရွယ်သည် စင်စစ် သန်မာဖျတ်လတ်နေသေးသော အရွယ် ဖြစ်သည်။ လွန်ခဲ့သောဆယ့်လေးငါးနှစ်က လူငယ် လူရွယ် တစ်ယောက်လို ဆရာ့အခြေအနေသည် သည်မျှ ကျဆင်းသွားရန်

အကြောင်းမရှိပေ။ သို့ပါလျက် လွန်ခဲ့သောနှစ် ဆရာနှင့် နောက်ဆုံး တွေ့ရစဉ်ကထက်ပင် ဆရာရုပ်သွင်မှာ ပိုမိုအိုမင်း၍ နေပေပြီ။

“ဆရာ မင်းကိုခေါ်တာ ကိစ္စရှိလို့ပဲ” လေသံကအစ ချဉ်နဲ့တုန်ယင်လှစွာ၏။ “ဆရာ အလုပ်တစ်ခု လုပ်ချင်တယ် မောင်ကျော်ဆွေ”

“ပြောပါဆရာ”

“တစ်ခြားတော့မဟုတ်ဘူး။ ခုမင်း အလွတ်ပညာသင် ကျောင်းဆရာ လုပ်နေတယ်ဆို”

“ဟုတ်ပါတယ်ဆရာ”

“ဒါပဲ မောင်ကျော်ဆွေ၊ နောက်ဆုံးတော့ မင်းလဲ ကျောင်းဆရာသံသရာက မလွတ်ပဲကိုး။ ဆရာလဲ အလုပ် လုပ်နိုင်ပါ သေးတယ်။ ဆရာပိုက်ဆံရဖို့မဟုတ်ဘူး။ လောကကြီးမှာ တွယ်တာစရာတွေကို ဖြတ်ပစ်လိုက်ရင် ဘာအဓိပ္ပာယ်ရှိမလဲ။ ဒီတော့ ဆရာ့ကိုပင်စင်ပေးလိုက်တဲ့အတွက် ဘာ အဓိပ္ပာယ်ရှိမလဲ”

ထိုစဉ်က ပင်စင်သက်မှာ ၅၅-နှစ်ဖြစ်သည်။

“ဆရာ့မှာသာ အတွယ်အတာမဲ့ဘဝ ရောက်ရတာပေါ့။ လူရယ်လို့ဖြစ်လာပြီး အတွယ်အတာထားစရာမှ မရှိရင်တော့ ဘာလုပ်ဖို့လူ့လောကကြီးထဲမှာ နေနေတော့မလဲ”

“ဟုတ်ပါတယ်ဆရာ”

“အေး၊ ဒီတော့ ဆရာအလုပ်လုပ်ချင်တယ်။ ကျောင်းဆရာ အလုပ်ကို မြန်မြန်ဝင်မှ ဖြစ်မယ်။ ဒီအတွက် ဆရာ့ကို ဘယ်ကျောင်း မှာပဲ လုပ်ရလုပ်ရ လခက အကြောင်း မဟုတ်ပါဘူး၊ ဆရာ အတွက်သာ ကျောင်းဆရာအလုပ် ရှာပေးပါကွယ်”

ကျွန်တော် ဆရာကို နားလည်ပါသည်။ ဆရာသည်
ကျောင်းဆရာမဟုတ်လား။

ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်ဆရာအတွက် အလုပ်ရှာပါသည်။
မကြာမီပင် အလုပ်ရလေပြီ။

သို့သော် ဆရာကားမရှိတော့။ ကျွန်တော်နှင့် ဆရာစိန်
နောက်ဆုံးတွေ့ပြီး မကြာမီ ဆရာဆေးရုံတက်ရသည့် သတင်းကို
ကြားရ၏။ သည့်နောက် ဘာမျှမကြာ။ ဆရာ၏ ဈာပနသတင်း
ကြော်ငြာကို သတင်းစာမှာ တွေ့လိုက်ရလေတော့သည်။

ယခုကား ဆရာစိန်မရှိတော့ပေ။ သို့ပေမယ့် ဆရာစိန်၏
တွယ်တာစိတ်ကား စွဲငြိကျန်ရစ်ခဲ့မည်သာတည်း။ ထိုတွယ်တာ
စိတ်ကား ကျောင်းဆရာဘဝ၌သာ မွေ့လျော် နေလိုခြင်း။

ဦးရီ

သူ့ကို ယနေ့အထိ ကျွန်တော်တို့က ဆရာရီ ဟုပင်
ခေါ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် သူ့အမည်သည် ဦးရီပင် ဖြစ်တန်ရာ၏။
ဤကိစ္စသည် အရေးမကြီးပါ။ ကျွန်တော့်အဖို့ သူ့မိဘမျိုးရိုး ဇာတိ၊
သူ့ဇာတိ၊ သူ့မွေးနှစ်တို့သည်လည်း စင်စစ် အရေးမကြီးပါ။
ကျွန်တော်မမေ့နိုင်သော ဆရာများတွင် တစ်ဦးအဖြစ် ပါဝင်နေခြင်း
သာလျှင် အရေးကြီးပါသည်။

ကျွန်တော် ၁၉၄၆ မှ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်အထိ ချောက်မြို့
အစိုးရတန်းမြင့်ကျောင်းတွင် ပညာသင်ခဲ့စဉ် သူသည် ကျွန်တော့်
ဆရာ ဖြစ်ခဲ့သည်။ သို့သော် ထိုကာလတစ်လျှောက်လုံး သူသည်

ကျွန်တော့်ကို ပညာသင်ပေးခဲ့ရသည်ကား မဟုတ်ပေ။ ကျွန်တော် သူ့အတန်းများတွင် ပညာသင်ခဲ့ရသည့်ကာလမှာ နှစ်နှစ်ထက် မပိုပေ။ သို့သော် တစ်လျှောက်လုံး သူနှင့်ဆက်ဆံခဲ့ရသည်။ လွန်ခဲ့သော နှစ်နှစ်ကပင် ကျွန်တော် ချောက်သို့ ရောက်သောအခါ ဆရာရီကို တွေ့ဖြစ်အောင် တွေ့ခဲ့ရလေသည်။

ယင်းသို့ တွေ့ရသည်မှာ အကြောင်းထူးရှိပါသည်။

ရပ်ဝေးနေ တပည့်တစ်ယောက်က ဇာတိသို့ ရောက်စဉ် ဇာတိရှိ ဆရာထံ ဝင်ရောက်ကန်တော့သည်မှာ စင်စစ် အကြောင်း ထူးဟု မဆိုနိုင်ပေ။ သို့သော် ကျွန်တော် ဆရာရီထံ ရောက်ရသည်မှာ အကြောင်းထူးပါသည်။

တစ်ခါက ကျွန်တော်သည် ‘ဆရာပြုံးနှင့် သူတပည့်’ ဟု အမည်ရှိသော ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ကို ရေးခဲ့မိလေသည်။ ဝတ္ထု၏ အဓိကအကြောင်းမှာ ဆရာ၏အဆုံးအမကို မမေ့မလျော့သင့်သော သဘောဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ဤဝတ္ထု၌ ဆရာပြုံးကို အရက်သောက်သူအဖြစ် ဖော်ပြခဲ့လေသည်။ ဤဝတ္ထု၌ ဆရာပြုံးသည် ဆရာရီကို ကိုယ်စားပြုထားကြောင်း ဆရာရီ၏ တပည့်တိုင်း သိနိုင်၏။ ထို့အတူ ဆရာရီလည်း သိ၏။

“ဟေ့ကောင်၊ မင်းဆရာရီအကြောင်း ရေးတဲ့ဝတ္ထုမှာ ဆရာရီက သူ့ကို အရက်သောက်တယ်လို့ ရေးတာကို ဒေါပွနေလေရဲ့” ငယ်ပေါင်းမိတ်ဆွေ တစ်ယောက်က ဆီးပြောလေတော့သည်။

ထို့ကြောင့် ကျွန်တော့်ဆရာဆီကို မသွား၍မဖြစ်တော့၊ သွားရလေတော့သည်။ ကျွန်တော် ဘာကြောင့်ရေးသည်၊ ဘယ်လို

စေတနာထားသည်တို့ကို ရှင်းပြရပေမည်။

သို့ဖြင့် ကျွန်တော်သည် လွန်ခဲ့သောနှစ်နှစ်က ဆရာထံသို့
ရောက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ယခုတစ်ကြိမ် ဆရာနှင့်ကျွန်တော်တို့ တွေ့ရသည်မှာ
ပထမအကြိမ်တွေ့စဉ်ကနှင့်ဆိုလျှင် အနှစ်အစိတ် ကျော်ရောမည်။

ကျွန်တော် ဆရာအတန်း ရောက်စဉ်က ဆရာအသက်
သည် သုံးဆယ်ကျော် တဝိုက်မှာရှိသည်။ သုံးဆယ်ကျော်မည်လား
မဆိုနိုင်။ သို့သော် ဆရာအရပ်သည် ပုသည်။ ခန္ဓာကိုယ်သည်
ကြုံလို့လှသည်ဖြစ်ရာ ဆရာအသက်ကို သုံးဆယ်ကျော်ဟု မှန်းဆ
မရနိုင်အောင် သေးညက်နေသည်ဟု ဆိုရပေမည်။

ယခု ဆရာနှင့်ပြန်တွေ့သောအခါ ဆရာအသက်သည်
ခြောက်ဆယ်နားချဉ်းပေရောမည်။ ခြောက်ဆယ်ကို စွန်းလျှင်လည်း
စွန်းပေမည်။ ဆရာ ကိုယ်လုံးကိုယ်ထည် အရပ်အမောင်းသည် ဆရာ
အသက်အရွယ်ကို အလွယ်နှင့် မမှန်းဆနိုင်အောင် ရှိချေသည်။
သို့ပေမယ့် ဆရာလှုပ်ရှား ဟန်ပန်သည် ဆရာဇရာပိုင်းကိုကား
ဖော်ပြနေ၏။

အမှန်ဆိုလျှင် ထိုအကြိမ် ဆရာထံမရောက်မီ သုံးလေး
နှစ်ကပင် ကျွန်တော် ဆရာထံရောက်ခဲ့သေး၏။ ထိုစဉ်က ဆရာ
သည် ကျွန်တော့်ကို အဝေးကတည်းက မှတ်မိသည်။ သွက်သွက်
လက်လက် ဖျတ်ဖျတ် လတ်လတ် နှုတ်ဆက်သည်။

ယခုမူ ဆရာသည် ကျွန်တော် သူ့ရှေ့သို့ ရောက်နေ
သည့်တိုင်အောင် ကျွန်တော့်ကို မှတ်မိပုံမပေါ်။ ဆရာ၏ ခါးသည်
ကိုင်းညွတ်နေ၏။ ဆရာ၏မျက်လုံးအစုံသည်လည်း သီဝေမှုန်မှိုင်း

နေဟန်ရှိချေသည်။ ကျွန်တော်က နှုတ်ဆက်သောအခါ ဆရာသည် စားပွဲပေါ်က မျက်မှန်ကို ကောက်ယူသည်။ မျက်နှာမှာ တပ်သည်။ ကြေးဝါကိုင်း မျက်မှန်တွင်းမှနေပြီး ကျွန်တော့်ကို စူးစိုက်ကြည့်သည်။ ထိုအခါမှပင် ဆရာသည် ကျွန်တော့်ကို မှတ်မိလာသည်။

ထိုအခါ ကျွန်တော်ဆရာကို တောင်းပန်စကား ဆိုရလေ တော့သည်။ ဆရာသည် ချက်ချင်းခွင့်လွှတ်သည်။ သူ့အပြစ်ယူခဲ့သည်မှာ အလေးအနက်မဟုတ်ကြောင်း ဖော်ပြသည်။

ကျွန်တော် ချက်ချင်းနားလည်ပါသည်။ ဆရာ စေတနာ၊ ဆရာစိတ်ထားကို ကျွန်တော်တို့ တပည့်အားလုံး သိပြီးပင်။ ဆရာ အဘယ့်ကြောင့် ကျွန်တော်၏ ရေးသားချက်အပေါ် စိတ်အခန့်မသင့် ဖြစ်ရသည်ကို ကျွန်တော် နားလည်နိုင်ပါသည်။

ယခု ဆရာအကြောင်း ရေးပြန်သောအခါတွင်လည်း ဆရာစိတ်မှာ ကသိကအောင့် ဖြစ်ကောင်းဖြစ်ပေဦးမည်။ သို့သော် ဆရာ အလေးအနက်ထားမည် မဟုတ်သည်ကို ကျွန်တော်တို့ သိနိုင်သလို သူတပည့်တိုင်း၏ ဆရာအပေါ် လေးစားမြတ်နိုးမှုကိုလည်း ဆရာသည် သိပြီးဖြစ်ပေမည်။

မည်သို့ဖြစ်စေ၊ ဆရာသည် အရက်ကို ကြိုက်ချင်ကြိုက်မည်။ သောက်ချင်သောက်မည်။ ကျောင်းဆရာ တစ်ယောက်အနေနှင့် အရက်သောက်သည်ဟု အဖော်ပြခံရမည်ကိုကား ဆရာ မလိုလား။ အများသူတကာအမြင်တွင်လည်း ကျောင်းဆရာဆိုသည်မှာ သူတော်စင်အလားဖြစ်ရမည်ဟု ယူဆတတ်ကြသည် မဟုတ်လား။ သို့ဖြစ်ရာ လခထောင်ကျော်ရသော အရာရှိကြီးတစ်ယောက် အရက်သောက်သည်ကိုသာ မသိစကွဲပြုကောင်းပြုမည်၊ ကျောင်းဆရာ

တစ်ယောက် အရက်သောက်သည်ဆိုသည်နှင့် ပြောမဆုံးပေါင် တောသုံးထောင်။

ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းရောက်စက ဆရာပြောဖူးသည့် စကားတစ်ခွန်းကို ကျွန်တော် မမေ့သေး။

“ငါပြောသလိုလုပ်၊ ငါလုပ်သလိုမလုပ်နဲ့” ဟူသော အဆုံးအမစကား။

ထိုစဉ်ကတော့လည်း ကျွန်တော်တို့သည် ဆရာ အဆုံး အမကို ရုတ်တရက် သဘောမပေါက်ခဲ့။ နောက်မှပင် ဆရာ အရက်သောက်သောအဖြစ်ကို ကြားရသဖြင့် ဆရာအဆုံးအမ ဆိုလိုရင်းကို နားလည်ခဲ့ရလေတော့သည်။

ဆရာ အရက်သောက်သည် ဆိုသော်လည်း တပည့်များ တွေ့သာ မြင်သာအောင် သောက်ခဲ့သည်ကား မဟုတ်ပေ။

မည်သို့ဖြစ်စေ၊ ဆရာ အရက်သောက်ခြင်းကို ကျွန် တော်တို့ နားလည်နိုင်သည်။ ခွင့်လွှတ်နိုင်သည်။ ဆရာ အရက် သောက်ရပါမလားဟု ကျွန်တော်တို့ မည်သို့မျှ စိတ်အနှောင့်အယှက် မဖြစ်။ ကျောင်းသားမိဘတွေကလည်း ဆရာကို ခွင့်လွှတ်သည်။ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များကလည်း ဆရာကိုနားလည်သည်။ ဆရာ ကိုယ်၌ကလည်း စည်းစောင့်သည်။ အလုပ်ခွင်၌ ဆရာသည် တကယ့်ကျောင်းဆရာ။

စင်စစ် ဆရာသည် နှစ်ဘဝတွင် နေသူတည်း။ ဆရာ၏ တစ်ဘဝကား ကျောင်းဆရာ၊ ဘဝတစ်ခုကား အနုပညာသမား။

ကျောင်းဆရာတစ်ယောက်၏ ဘဝနှင့် အနုပညာသမား တစ်ယောက်၏ဘဝသည် အစဉ်သဖြင့်လိုပင် ဆန့်ကျင်ဘက်။

ကျောင်းဆရာက မိမိကိုယ်ကို အမြဲတစေထိန်းချုပ်ရ၏။ သိက္ခာဆောင်ရ၏။ အနုပညာသမားသည် ပုဂ္ဂလိက လွတ်လပ်မှု၌ နေတတ်သည်။ မိမိကိုယ်ကို ထိန်းချုပ်ဖို့ စိတ်မကူး။ ဟန်မလုပ်။ အသက်မွေးမှု သိက္ခာကို မေ့လျော့ထားတတ်သည်။

သို့ဖြင့် ဆရာဘဝသည် နှစ်ဘဝတွင် ဆန့်ကျင်နေထိုင်ခဲ့ရသည်ဟု သဘောရမိလေသည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ဆရာသည် နှစ်ဘဝ၏ဆန့်ကျင်မှုကို ပေါင်းစည်းပေးခြင်းဖြင့် အောင်မြင်သော ကျောင်းဆရာအဖြစ်ကို ရရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟုလည်း သဘောရမိပေသည်။

ဆရာသည် အလယ်တန်းပြဆရာဖြစ်သည်။ မြန်မာစာဘာသာကို သင်ပြပို့ချသည်။ ဆရာသည် မြန်မာစာပေကို မြတ်နိုးသည်။ ကျောင်းဆရာတစ်ယောက်အဖြစ် မြတ်နိုးရုံသာမဟုတ်၊ အနုပညာသမား တစ်ယောက်အနေနှင့်လည်း မြန်မာစာနှင့် မြန်မာဂီတကို တွယ်တာသည်။

ထို့ကြောင့် ဆရာ၏ မြန်မာစာသင်ပြမှုသည် မြန်မာစာကို တပည့်များ နားလည်စေရန် သက်သက်မဟုတ်။ မြန်မာစာကို မြတ်နိုးချင်၊ ချစ်ချင်စိတ်ပေါက်အောင် ဆရာ သင်တတ်သည်။ ကျောင်းသားများ မြန်မာစာချစ်မြတ်နိုးရေးအတွက်ဆိုလျှင် ဆရာသည် စာသင်ခန်းပြင်ပသို့ တိုင်အောင် လိုက်၍ သင်ပြတတ်သည်။

ကြည့်ပါ။ ဆရာသည် စာသင်ခန်းထဲ၌ မြန်မာစာကို သင်သည်။ စာသင်ခန်းအပြင်၌ မြန်မာဂီတကို သင်ပြပေးသည်။ ပတ္တလားတီး၊ တယောထိုးမှအစ သီချင်းကြီးဆိုနည်း များကို ဆရာသင်ပေးတတ်သည်။ သင်ပြပို့ချမှုနှင့် တပည့်များအပေါ်

ဆက်ဆံရေး၌ ဆရာဒေါသကို ဘယ်အခါမျှ မတွေ့ရနိုင်။ ဆရာမှာ ဒေါသရှိသည်ဟု မထင်ရ။ ဆရာနှုတ်ဖျားက မပြုံးလျှင်သာရှိမည်။ ဆရာမျက်လုံးအစုံသည် အမြဲကြည်လင် ပြုံးရယ်နေသော အသွင်ကို ဆောင်၏။ ထို့ကြောင့် တပည့်တိုင်းက ဆရာကို ချစ်ကြသည်။ လေးစားကြသည်။ ဆရာအချိန်ရောက်တိုင်းပျော်ကြသည်။

နောက်တစ်ကြောင်းကား ကျောင်းအပေါ်၌ ဆရာ၏ တွယ်တာမှု။

ဆရာသည် တပည့်တွေကိုသာ ချစ်သည်မဟုတ်သေး။ ကျောင်းကိုလည်း တွယ်တာသည်။ ဆရာ ကျောင်းဆရာဘဝ ဝင်ကတည်းက ကျောင်းအဆောက်အအုံအနီးမှာပင် အိမ်ငှားနေခဲ့ သည်။ ခေတ်တွေပြောင်း၍၊ အခြေအနေတွေပြောင်း၍ မူလတန်း ကျောင်းနေရာသာ ပြောင်းသွားသည်။ ဆရာအိမ်သည်သာ အရှေ့ ဘက်အိမ်မှ အနောက်ဘက်အိမ်၊ တောင်ဘက်အိမ် စသည်ဖြင့် ပြောင်းသည်။ ဤမူလကျောင်းနေရာမှ ဆရာ မခွဲခွာ။ ပြီး ဆရာဘဝများရာစုအပိုင်းသည် တစ်ကိုယ်တည်းဘဝ။

ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်သည် ‘ဂွတ်ဘိုင် မစ္စတာချစ်’ အမည်ရှိ ကျောင်းဆရာတစ်ယောက်အကြောင်းဖွဲ့ ကမ္ဘာကျော် အင်္ဂလိပ်ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ကို ဖတ်ရသောအခါ ကျွန်တော် ဆရာကို မြင်ယောင်ခဲ့ရလေသည်။ ဆရာကျောင်းသားတွေကို ခင်မင်ပုံ၊ ကျောင်းကို တွယ်တာပုံတွေနှင့် အသက်ဇရာပိုင်း ဆရာအထီးတည်း ဘဝကို ဆရာချစ်နှင့် ယှဉ်ကြည့်ခဲ့မိဖူးသည်မှာ အကြိမ်ကြိမ်။

သို့သော် ဆရာရီမှာ ဆရာချစ်ထက် သာသော အရည် အချင်းတွေရှိသည်။ ဆရာသည် ကျောင်းသားတွေကို ချစ်သည်။

ကျောင်းကို တွယ်တာသည်ဆိုသော်လည်း အပြင် လောကနှင့်လည်း ဆရာဆက်စပ်သည်။ မနက်လင်းလျှင် ဈေးထောင့်က လက်ဖက်ရည် ဆိုင်မှာ ဆရာ့ကို တွေ့ရတတ်သည်။ ဤနေရာသည်လည်း ဆရာ့အဖို့ ပညာရှာမှီးရာဟု ဆိုနိုင်၏။ ဤနေရာမှနေ၍ ဆရာသည် လူတွေကို လေ့လာသည်။ လောကကို ဆင်ခြင်သည်။ ထိုသဘောကို ဆရာ၏ တေးသီချင်းများတွင် တွေ့ရတတ်မြဲဖြစ်သည်။

ချောက်မြို့တွင် နှစ်စဉ် တန်ဆောင်မုန်းလ၌ ကျင်းပမြဲ အေးစေတီဘုရားပွဲရှိ၏။ ထိုဘုရားပွဲ၌ မြို့တွင်းရှိ ရပ်ကွက်လိုက် အသင်းအဖွဲ့လိုက် စုဝေးကာ လှူဖွယ်ဝတ္ထုများ ဆက်ကပ်မြဲ ဖြစ်သည်။ ထိုဘုရားသို့ လှူဖွယ်ဝတ္ထုများဆက်ကပ်ရာတွင် ယိမ်းအကများဖြင့် မြို့တွင်းသို့လှည့်လည်ပြီးမှ ဘုရားသို့ ဦးခိုက်မြဲ ဖြစ်၏။ ထိုယိမ်းအဖွဲ့အများစုအတွက် တေးသီချင်း ရေးစပ်ပေးသူမှာ ဆရာရီဖြစ်သည်။ ချောက် ယိမ်းလောက၌ ဆရာရီ၏ တေးသီချင်း များသည် ထင်ရှား၏။ အထူးသဖြင့် ဆရာ၏ ခေတ်၊ လောက၊ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် စနစ်အတွင်းမှ လူတွေ၏ ကမောက်ကမ ဖြစ်ရပ် များကို သရော်သော တေးသားများကြောင့် ဆရာ၏ တေးဂီတ အစွမ်းသည် ပိုမိုထင်ရှားခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ဆရာသည် ဝေဖန်ရေး သရုပ်မှန်တေးများကို ရေးဖွဲ့သူ အဖြစ်လည်း ထင်ရှား၏။ ဤသို့သော ဆရာအမြင်၊ ဆရာ ကြည့် တတ်၊ လေ့လာတတ်ပုံများသည်လည်း တပည့်များအပေါ် များစွာ သြဇာသက်ရောက်ခဲ့သည်ဟု ဆိုရပေမည်။

ထို့ကြောင့်ပင် ကျွန်တော်တို့သည် ဆရာနည်းနာကို နာခံကြရ၏။ ဆရာ လောကကြီးကိုမမေ့သလို၊ ပတ်ဝန်းကျင်ကို

မပြတ် ရှုကြည့်သလို မမေ့အောင် ရှုကြည့်တတ်အောင် သတိပြုခဲ့ ကြရလေသည်။

ဆရာသင်ပြမှု ဆရာအဆုံးအမကို တပည့်များ နာခံကြ သည်မှာ စင်စစ် မဆန်းဟု ဆိုနိုင်လေသည်။ သို့သော် ဆရာ အနုပညာ ဆရာဂီတ၏ အစွမ်းသည်ကား တပည့်များ အပေါ်၌သာ သက်ရောက်သည်မဟုတ်သေး။ မြို့မမြို့ဖများအပေါ်မှာပါ သက်ရောက်လေသည်။ ဆရာ ဂီတအနုပညာအစွမ်းဩဇာ သက်ရောက်သည်ဆိုရာတွင်လည်း ခေတ်ပေါ်ဂီတ၊ ခေတ်ကို ထင်ဟပ်သော တေးသီချင်းများ၏ အစွမ်းသာလျှင်မဟုတ်။ ဆရာ၏ သီချင်းကြီးအစွမ်းသည်လည်း ချောက်မြို့တွင် ထူးခြားသော ဖြစ်ရပ်များဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ခဲ့သည်အထိ ထက်မြက်ခဲ့သည်ဟု ဆိုရပေမည်။

၁၉၈၄-ခုနှစ်က ဖြစ်သည်။ ထိုနှစ်က စာဆိုတော်နေ့ အခမ်းအနားကို ချောက်မြို့က ကြီးမှူးကျင်းပသည်။ မူလ ရည်ရွယ်ချက်မှာ စာဆိုတော်နေ့အဖြစ် တစ်နေ့တည်းသာ ကျင်းပရန် ဖြစ်လေသည်။ ထိုအခမ်းအနား၌ ဆရာရီ၏ တေးဂီတအစီအစဉ်သည် အစီအစဉ်တစ်ခုအဖြစ် ပါဝင် သည်။ ဆရာက သီချင်းကြီးကို တယောနှင့် ထိုးပြီး ကျောင်းသား တစ်ယောက်က ဝါးပတ္တလားတီးမည့် အစီအစဉ်ဖြစ်သည်။ ဝါးပတ္တလားတီးသည့် ကျောင်းသားမှာလည်း ဆရာလက်ကျဖြစ်၏။

သို့ဖြင့် ဆရာအစီအစဉ်ကို စ၏။ သီချင်းကြီး သုံးပုဒ် ပြီးသောအခါ ဆရာအစီအစဉ်ပြီးရပေမည်။ သို့သော် ပရိသတ်က ဆရာအစီအစဉ်ကို မပြီးစေချင်သေး။ ဆက်၍ ဖျော်ဖြေစေချင်

သေး၏။ ထို့ကြောင့် အခြားအစီအစဉ်များ ပြီးသောအခါ ဆရာ
ဆက်၍ ဆိုရတီးရပြန်သည်။ သို့တိုင်အောင် ပရိသတ်သည်
မကျေနပ်နိုင်သေး။ နေကနေဆက်၍ ကျင်းပရန် တောင်းဆိုလာခဲ့
လေသည်။ ထိုအခါ ပရိသတ်အလိုကို လိုက်ရလေတော့၏။
ဒုတိယနေ့၌လည်း ပရိသတ်သည် မရောင့်ရဲနိုင်သေး။ တတိယနေ့
ကျင်းပပေးရန် တောင်းဆိုပြန်သည်။ လိုက်လျောရပြန်သည်။
ဤသို့ဖြင့် ပထမအကြိမ် ချောက်မြို့ စာဆိုတော်နေ့အခမ်းအနားကို
သုံးရက်တိုင်တိုင် ကျင်းပခဲ့ရလေ၏။

ဆရာ၏ အနုပညာအစွမ်းကား ဤမျှကြီးမားလှပါ
ဘိတော့သည်။

ဆရာသည် ကျောင်းဆရာဘဝကို တွယ်တာသလိုပင်
အနုပညာသည်ဘဝကိုလည်း မြတ်နိုးသူဖြစ်၏။ ဆရာ၌ ဒေါသ
ရှားပါးသလိုပင် လိုချင်တပ်မက်မှုသည်လည်း နည်းပါးလှ ဘိသည်။

စင်စစ် ဆရာဘဝသည် အထီးကျန်ဘဝဖြစ်သည်။
တောက်တောက်ပြောင်ပြောင်လည်းမဟုတ်။ ယခုကား ဆရာမှာ
ဇရာဖိစီး၍ ပိုမိုဆင်းရဲနွမ်းပါးရပေပြီ။ သို့တိုင်အောင် ဆရာသည်
သူတယောက်ကို မစွန့်ပစ်။ မြေဖြူကိုလည်း လက်ကမချသေး။
ဆရာသည် ဘဝနှစ်ခု၏ ဆန့်ကျင်ဘက်များ အကြားတွင်
ထိုဆန့်ကျင်ဘက် ဘဝနှစ်ခုကို ပေါင်းစည်းနိုင်ရန် အားထုတ်ဆဲတည်း။

ဦးစိန်ထွန်း

မိုးရာသီဖြစ်သော်လည်း အညာ တော်သလင်းနေသည်
ပူလောင်လှဘိသည်။ ချောက်-ရေနံချောင်း ကားလမ်းမကြီးသည်
နေပူအောက်တွင် ကျောကော့ခံနေဟန်ရှိ၏။

ကျွန်တော် ရေနံချောင်းမှ ပြန်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။
ဘတ်စကားသည် ခနော်ခနဲ့နိုင်လှသည်။ တံလျှပ် တရှိန်ရှိန်
ထနေသော လမ်းပေါ်၊ ပူလောင်သော နေရောင်အောက်၌ မတန်
တဆ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကို သယ်လာရသဖြင့် မော်တော်ကားသည်
ပင်ပန်းတကြီး ဖြစ်နေပုံရသည်။

သို့သော် ကျွန်တော်သည် အညာ တော်သလင်းနေနှင့် လည်းကောင်း၊ ဤမော်တော်ကားလမ်းနှင့် လည်းကောင်း ရင်းနှီးပြီး ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော့်အဖို့ ထူးပြီး ပင်ပန်းစရာ အကြောင်းမရှိပေ။ သို့ပါလျက် ယခုခရီးတွင်ကား ကျွန်တော် စိတ်ပင်ပန်းလှပါဘိသည်။

သူသည် ရေနံချောင်းမှ လိုက်ပါခဲ့ဟန်ရှိသည်။ သို့သော် ကျွန်တော်သူ့ကို သတိမပြုမိခဲ့ပေ။ ပင်းချောင်းကို လွန်လာမှ ကျွန်တော်သူ့ကို သတိပြုလိုက်မိခြင်း ဖြစ်သည်။

သူ့အသက်မှာ သုံးဆယ်ထက်မပိုနိုင်။ သူ့အသားအရေမှာ အညိုကဲကဲ ဖြစ်သည်။ သည်မျှသာ သတိပြုရသေးသည်။ ကျွန်တော် သူ့ကို မကြည့်ရဲတော့ပါ။ သို့တိုင်အောင် လျှပ်တစ်ပြက်မျှ မြင်လိုက် ရသော သူ့မျက်နှာ ညာဖက်ပါးစောင်းရိုးပေါ်က အမာရွတ်သည် ကျွန်တော့် အမြင်အာရုံ၌ စွဲထင်ကျန်ရစ်ခဲ့လေသည်။

ကျွန်တော်သည် ရုပ်ရှင်ကားများတွင် ဤသို့သော မျက်နှာ တစ်ခုလုံးအရုပ်ဆိုး အကျည်းတန်လောက်အောင် ပေါ်ပေါက် နေသည့် အမာရွတ်ပိုင်ရှင်များကို တွေ့ဖူးပါသည်။ ထိုလူများမှာ လူဆိုးများ၊ လူမိုက်များအဖြစ် ပါဝင်သရုပ်ဆောင်ကြသူများ ဖြစ်ပါ သည်။ သည်လိုလူတွေကို ပိတ်ကားပေါ်မှာမြင်ရတိုင်း ကျွန်တော် ထိတ်လန့် တုန်လှုပ်ခဲ့ရမြဲဖြစ်လေသည်။

သို့သော် သူ့ကိုမကြည့်ပဲမနေနိုင်။ ကြည့်လိုက်၊ ထိတ်လန့် တုန်လှုပ်လိုက်၊ မျက်နှာလွှဲလိုက်နှင့်။ အပြင်က အူရိုက်ကိုလည်း သတိမပြု။ ပြတ်သိပ်လိုက်ပါလာရသော အခြေအနေကိုလည်း ဝရမပြုအား။ ရင်ထဲမှာ တဒိတ်ဒိတ် နှင့် တစ်လမ်းလုံး ပင်ပန်း

လာခဲ့ရလေသည်။

သို့ပေမယ့် သူ့မျက်နှာကိုဖျတ်ခနဲ ဖျတ်ခနဲ ခိုးကြည့်ဖန်များလာသောအခါ စူးရှသောသူ့မျက်လုံးအစုံက ပထမဦးဆုံးအစွမ်းပြတော့သည်ဟု ထင်သည်။ သူ့မျက်လုံးသည် စူးရှသည်။ တောက်ပသည်။ ထိုစူးရှတောက်ပမှုများတွင် ကြင်နာသနားတတ်သော အရောင်အဝါက လွှမ်းကဲနေသည်ဟု ဆိုရပေမည်။ အကြောင်းကား သူ့မျက်နှာကို ထိတ်ထိတ် လန့်လန့် ခိုးကြည့်လာခဲ့သည့်ကြားကပင် သူ့ကိုလေးစားလာသည်။ ရင်နှီးလာသည်။ ရင်းနှီးလာသည်ဆိုသော်လည်း သူနှင့်မသိပါ။ စိတ်အာရုံကသာ ခင်မင်ရင်းနှီးမှုကို ခံစားရခြင်း ဖြစ်လေသည်။ သူ့မျက်နှာပေါ်က အမာရွတ်ကို ကြောက်လန့်ရမည့်အစား ထိုအမာရွတ် ဖြစ်ပေါ်ရခြင်း အကြောင်းရင်းကို သိချင်လာသည်။

သူဝတ်စားဆင်ယင်ပုံမှာ တောက်တောက်ပပကြီး မဟုတ်ပေ။ သို့သော် ထူးခြားသည်ဟုကားဆိုနိုင်၏။ လည်ကတုံးပိတ်အင်္ကျီအောက်ခံတွင် ချည်တိုက်ပုံအင်္ကျီ၊ ချည်လုံချည် တို့ကို သေသေသပ်သပ်ဝတ်ဆင်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ အဖိုးတန်အဝတ်များ မဟုတ်သော်လည်း သန့်ပြန့်သည်။ ထိုအခါ ၁၉၄၈ က ယခုလိုလမ်းခရီး၌ ဤသို့သော် ဝတ်စား ဆင်ယင်မှု၊ ဆိုလိုသည်မှာ လည်ကတုံးအင်္ကျီနှင့် တိုက်ပုံ အင်္ကျီဝတ်ဆင်မှုများကို ရံဖန်ရံခါ တောပိုင်းမှ ခရီးသည်များတွင် တွေ့ရသော်လည်း ယခုကဲ့သို့ သန့်သန့်ပြန့်ပြန့်မရှိ။ မြို့ပေါ် လူအများအနေနှင့် ယခုလို ဝတ်စားဆင်ယင်၍ ခရီးသွားသည်ကိုလည်း များများစားစား မတွေ့ရ။ အထူးသဖြင့် ယခုလိုပူပူလောင်လောင်ခရီးကြမ်း၌ မိမိကိုယ်ကိုမိမိ

ဒုက္ခခံ၍ တိုက်ပုံအင်္ကျီနှင့် လည်ကတုံးအင်္ကျီကို ဝတ်ဆင်ခရီးသွားလာသူသည် ကျွန်တော့်အဖို့ အဆန်းတကြယ် ဖြစ်နေလေပြီ။

သူ၏မျက်လုံးက စူးရှသလောက် အနေအထိုင်က ကျုံ့ယုံလွန်းသည်။ ကားပေါ်၌ ခရီးသွားပြတ်သိပ်နေသည်မှာ မှန်ပါသည်။ သူသည် ပြတ်သိပ်နေသောထိုင်ခုံတန်းပေါ်တွင် သူ့ကိုယ်ကို ပို၍သေးကွေးကျလှီသွားဟန် ကြိုးစားနေပုံရလေသည်။ ခြေနှစ်ဖက်ကို ပူးကပ်ထားသည်။ ဒူးနှစ်ဖက်ကို လက်နှစ်ဖက်ဖြင့် ဆုပ်ကိုင်ဖိကပ်ခြင်းဖြင့် ဒူးနေရာနှင့် လက်နေရာကို အတတ်နိုင်ဆုံး ကျဉ်းသွားအောင် ဖန်တီးထားသည်။ သူသည် ဘေးကလူနှစ်ယောက် အတွက်ရော မျက်နှာချင်းဆိုင်က လူတွေအတွက်ရော မနေတတ်မထိုင်တတ် ဖြစ်နေပုံရသည်။ ဖြစ်နိုင်လျှင် သူ့ဝဲယာနှစ်ဖက်က လူနှစ်ယောက် ကျယ်ကျယ်ဝန်းဝန်းထိုင်ရလေအောင်၊ မျက်နှာချင်းဆိုင်ကလူတွေ ခြေထောက်လွတ်လွတ်လပ်လပ်ချရလေအောင် သူ့ခန္ဓာကိုယ်ကို အလွန်သေးငယ်သောခန္ဓာကိုယ်တစ်ခု ဖြစ်သွားအောင် ကြိုးစားလာခဲ့ရပုံပေါ်လေသည်။

သူ့ကို ကြည့်ရင်း ကြည့်ရင်း မိမိကိုယ်တိုင် အနေကျုံ့နေရပြီဟု မှတ်ထင်လာသည်။

သို့တိုင်အောင် ဤအချိန်အထိ သူ့ကိုနောက်နေ့များတွင် ဆက်လက်ရင်ဆိုင်ရလိမ့်ဦးမည်ဟု မတွေးမိခဲ့ပါ။ မထင်ခဲ့ပါ။ ခရီးကြုံတစ်ယောက်၊ ပါးစောင်းရိုးပေါ်က အမာရွတ်နှင့် လူကြီးတစ်ယောက်ဟူသာ မှတ်ယူထားခဲ့လေသည်။

နောက်နေ့ ကျောင်းရောက်သောအခါ သူ့ကိုတွေ့ရသော အံ့ဩသွားသည်။

“အဲဒါ နောက်ရောက်လာတဲ့ ဆရာပေါ့ကွ။ စလင်းကတဲ့။ ဦးစိန်ထွန်း”

ကျွန်တော်သူ့ကို မကြောက်တော့ပါ။ သို့သော် ကျောင်း ဆရာတစ်ယောက်အဖြစ် သိရ၊ ရင်ဆိုင်ရသောအခါ စိတ်ထဲမှာ အမျိုးမျိုးဖြစ်လာရလေသည်။ သူ့ကိုမနော့က ကားပေါ်မှာ မတွေ့ဖူးခင် ကတည်းက တစ်နေရာရာမှာ မြင်ဖူး တွေ့ဖူးသလို ထင်လာသည်။ ဘယ်မှာတွေ့ဖူးသည်ကိုကား စဉ်းစား၍မရသေး။

ဤသည်တို့မှာ ဆရာဦးစိန်ထွန်းနှင့် စတင်တွေ့ဆုံ ခဲ့ရသည့် မှတ်မိသမျှဖြစ်လေသည်။

သည့်နောက်တွင်ကား ဆရာဦးစိန်ထွန်းသည် ကျွန်တော် တို့၏ သမိုင်းပြဆရာဖြစ်လာခဲ့လေသည်။ သမိုင်းပြဆရာ ဟု အလွယ်တကူသတ်မှတ်ရသော်လည်း သူသည် ပထဝီဝင်ကိုလည်း သင်သည်။ ရံဖန်ရံခါ သင်္ချာ (၂) ကိုလည်းသင်၏။ အင်္ဂလိပ်စာ ကိုလည်း သင်သည်။

သူ့ရုပ်သွင်ဟန်ပန်မှာ တကယ့်အညာသားရုပ်သွင် ဖြစ်သည်။ မေရှင်ကို စွဲလန်းပြီး ပဲကိုကြိုက်တတ်သဖြင့် အညာသား ပီသသည်ဟုလည်း ဆိုနိုင်လေသည်။ ဤကား ဆရာ၏ ပုဂ္ဂိုလ်ရေး ပိုင်း ဖြစ်သည်။

စင်စစ်သော် ဆရာ၏ပုဂ္ဂိုလ်ရေးပိုင်းသည် ဆရာ၏ ကျောင်းဆရာဘဝနှင့် ခွဲခြား၍မရနိုင်ပေ။ အကြောင်းကား ဆရာသည် စာသင်ခန်းထဲက ဆရာသက်သက် မဟုတ်သော ကြောင့်တည်း။

ဆရာရောက်စက တစ်ယောက်တည်းဖြစ်သည်။ မကြာမီ

ဆရာအိမ်ထောင်ပါ ရွှေ့လာသည်။ ဆရာတို့သည် ကျောင်းနားမှာပင် အိမ်ငှားနေကြသည်။ ဆရာ ကျွန်တော်တို့ကျောင်းသို့ ရောက်လာသည်မှာ သုံးလမျှပင်ရှိပြီမည်။ သို့သော် ဆရာအိမ်သည် ကျောင်းသူကျောင်းသားများ၏ စားအိမ်သောက်အိမ် ဖြစ်လာလေတော့သည်။

ပထမတွင် အံ့သြစရာကောင်းသည်ဟု ဆိုရမည်။ အထူးသဖြင့်ကား ဆရာဇနီး။ ဆရာဇနီးသည် အိမ်ထဲမှာသာ အမြဲနေသူဖြစ်သည်။ သို့သော် သူ့အိမ်သို့ရောက်လာသော ကျောင်းသားကျောင်းသူတိုင်း၏ အခြေအနေကိုသိသည်။ ပညာရေး၊ စီးပွားရေး၊ နောက်ဆုံး အချစ်ရေးပါ မကျန်။

ဆရာကတော်သည် ပွင့်လင်းသည်။ ဆရာကတော်၏ စကားများတွင် မည်သည့်အခါမျှ အကွယ်အဝှက်မရှိ။ ဆူစရာရှိလျှင်လည်း ပြောင်ပြောင်၊ အပြစ်တင်စရာရှိလျှင်လည်း ဘွင်းဘွင်း။

ဆရာကတော်က ပြောင်ပြောင် ဘွင်းဘွင်း ဆုံးမတတ်သလောက် ဆရာကမူ ဖျောင်းဖျောင်းဖျဖျ ပြောတတ်သည်။ အုပ်အုပ်ထိန်းထိန်း ပဲ့ပြင်တတ်သည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ၊ ကျောင်းခန်းမှ ထွက်လာသည့်တိုင်အောင် ဆရာဆုံးမစကားကိုကား ကြားရမြဲဖြစ်၏။ သို့ပါလျက် ဆရာအိမ်မှာ ကျောင်းသားကျောင်းသူတွေ စည်ကားမြဲ ဖြစ်လေသည်။

အကြောင်းကား ဆရာအဆုံးအမစကားများကို ခံယူလိုသောကြောင့်တည်း။

မှန်သည်။ ကျောင်းသားကျောင်းသူအားလုံးလိုလိုပင် ဆရာ၏ အဆုံးအမစကားကို နာလို၊ ကြားလိုကြသည်။

ဆရာသည် အိမ်မှာသာ ဆုံးမစကားပြောသည် မဟုတ်သေး။ စာသင်ခန်းမှာလည်း တစ်ပတ်လျှင် တစ်ခါထက်မနည်း သင်ခန်းစာကိုမသင်ပဲ ဆုံးမစကားသက်သက်ကို ပြောတတ်သည်။

ဆရာ၏ဆုံးမစကားသည် အပြစ်တင်စကားဖြစ်ခဲ့သည်။ ဆူပူကြိမ်းမောင်းသည်ဟု မထင်ရ။

ဆရာသည် ကျောင်းသူကျောင်းသားတွေ၏ ဆက်ဆံပြုမူပုံကိုအပြစ်ပြောလိုပြီဆိုပါစို့။ ထိုဆရာသည် ပတ်ဝန်းကျင်က သဘာဝဖြစ်ရပ်တစ်ခုကို စ၍ပြောတတ်သည်။ သဘာဝ လောက၏ နှစ်သက်ဖွယ်၊ မြတ်နိုးဖွယ်တို့ကို အဦးဆုံးပြောတတ်သည်။ သဘာဝလောက၏အရုပ်ဆိုး အကျည်းတန်မှုကို ဆွဲထုတ်လာတတ်သည်။ ဤသို့ဖြင့် အမြင်မတော်မှု၊ အကြားမတော်မှု သဘောတရားကို ဆင်ခြင်ပြလေတော့သည်။

ထိုအခါ တပည့်တို့သည် ဆရာ ဘာဆိုလိုသည်ကို နားလည်လာကြသည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ပတ်ဝန်းကျင်ကို ကြည့်ရကောင်းမှန်း သိလာကြလေတော့သည်။

ကြည့်ပါ။ တစ်ခါက ဆရာပြောခဲ့ဖူးသော အဆုံးအမစကား။

“ဒီအတန်းထဲက ကျောင်းသူကျောင်းသား အတော်များများရဲ့ အခြေအနေကို ဆရာသိတယ်။ အများအားဖြင့် ဆင်းဆင်းရဲရဲနဲ့ ပညာသင်ကြရတဲ့အဖြစ်ကိုလဲ ဆရာနားလည်တယ်။ ဒီတော့ တပည့်တို့ ဆရာတစ်ခုပြောချင်တယ်။ ဟော ဟိုမှာကြည့်စမ်း”

ဆရာသည် အတန်းအပြင်ဘက်သို့ လက်ညှိုးညွှန်ပြလိုက်လေသည်။ အတန်းတွင်းရှိ တပည့်အားလုံးသည် စာသင်ခန်း

အပြင်ဘက် ခပ်လှမ်းလှမ်း ဒန်းစင်တွင် ဒန်းစီးနေသော ကလေးများကို တွေ့ကြရလေသည်။

“အေး၊ ဟုတ်ပြီ၊ မင်းတို့ ဘာမြင်ကြရသလဲ”

“ဒန်းစီးနေတာပါ ဆရာ”

“ကောင်းပြီ။ ဒန်းစီးနေတဲ့အဖြစ်ကို ကြည့်စမ်း။ မြင့်တက်သွားလိုက် နိမ့်ကျလာလိုက်နဲ့။ အဲဒီလို မြင့်တက်သွားအောင် ဘာလုပ်ရသလဲ။ အချိန်ယူရတယ်၊ အားထုတ်ရတယ်။ မဟုတ်ဘူးလား”

“ဟုတ်ပါတယ်ဆရာ”

“ကောင်းပြီ ဒီလိုမြင့်တက်သွားတဲ့အချိန်ဟာ ပြီးတော့ ဘာဖြစ်လာသလဲ”

“ပြန်ကျလာပါတယ်ဆရာ”

“ဘာဖြစ်လို့ ပြန်ကျတာလဲကွာ”

ရုတ်တရက် ဘာသံမျှမကြားရ။

“ပြောလေကွာ ပြောလေ။ မင်းတို့မြင်ရတာကို ဆရာပြပြီး မေးနေတာပဲ။ အမြင့်က ကျတယ်ဆိုတာ ဘာဖြစ်လို့လဲကွာ”

စောစောကအတိုင်းပင်။

“ဒါဟာ ရှင်းရှင်းလေးပါကွ။ အမြင့်ကိုတက်နိုင်ဖို့ ဘာလုပ်ရသလဲ အားထုတ်ရတယ်။ အချိန်ယူရတယ်။ အဲဒီလိုပဲ အမြင့်ကနေပြီး ပြန်ကျမသွားရအောင် ထိန်းထားနိုင်ဖို့ လိုတယ်။ မဟုတ်ရင် ဘာမှအားမထုတ်ရဲနဲ့ ကျတတ်တယ် ဆိုတဲ့သဘောပဲ”

ဤသို့ဖြင့် ဆရာသည် အတက်အကျ၊ အမြင့်အနိမ့် သဘောကို ဆင်ခြင်ပြလေသည်။

“တစ်ခါ ဆရာတို့ ဘာတွေပြန်သလဲဆိုရင် အဲဒီ ဒန်းစင် ပေါ်က ဒန်းစီးနေတဲ့ကလေးတွေကိုကြည့်စမ်း။ နိမ့်ကျလိုက် မြင့်တက်သွားလိုက်နဲ့၊ ဒါဟာ ဘာသဘောလဲ။ တကယ်က လူ့ဘဝသဘောပဲ။ တို့ဗုဒ္ဓဘာသာစကားနဲ့ပြောရင် လောကဓံဆိုတာ ပဲပေါ့” ဆရာသည် လောက၏အစဉ်အလာတရားကို ရှင်းပြပြန်ချေ သည်။ “အေး၊ ဒီမှာ ဆရာတို့ ဘာဆက်ပြီး ဆင်ခြင်ရမလဲ။ ဒန်းပေါ်က ကလေးဟာ ဒန်းစီးရလို့ ခံစားရတဲ့ရင်ဖိုမှုကို ဘာဖြစ် သလဲ။ သူ့ကြောက်သလား၊ တုန်လှုပ်သလား။ အမှန်စင်စစ် သူ ကြောက်လည်း မကြောက်ဘူး။ တုန်လှုပ်လည်း မတုန်လှုပ်ဘူး။ သူ့မျက်နှာ ပကတိကြည်နူး ပျော်ရွှင်နေတာကို ဆရာတို့ တွေ့ရမယ်။ ဒါကိုကြည့်ရင် အတက်အကျ၊ အမြင့်အနိမ့်ဆိုတဲ့ လောကဓံသဘောကို ဆရာတို့ ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်ခြင်းကင်းစွာနဲ့ ရင်ဆိုင်တတ်တဲ့ သဘော၊ လောကကို မမှုတဲ့သဘောကို တွေ့ရမယ်။ ဒီတော့ ဆရာတပည့်တွေလဲ လူ့ဘဝ၊ လူ့လောကကို အဲဒီလိုဆင်ခြင် ကြည့်ပြီး ခံယူနိုင်ကြပါစေလို့ ဆရာဆုတောင်းပါတယ်”

ဤသို့လျှင် ဆရာသည် ဘဝနှင့်ပတ်သက်သော၊ လောက နှင့်ပတ်သက်သော အဆုံးအမစကားတို့ကိုလည်း ပြောတတ်၏။

သင်ပြမှုအပိုင်း၌လည်း ဆရာသင်ပြမှုသည် ထိုအချိန် ထိုကာလအခြေအနေအရ ထူးခြားနေသည်ဟုဆိုရပေမည်။

ကျွန်တော်တို့သည် ရှစ်တန်းသို့သာ ရောက်လာသည်။ ဆရာပေးသောမှတ်စုများကို အဓိကထားနေရဆဲဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် သမိုင်းနှင့် ပထဝီဝင်။ ထိုဘာသာရပ်များအတွက် သီးခြားပြဌာန်းထားသောစာအုပ်များကား ရှိပါ၏။ ကျွန်တော်တို့

ဝယ်ကြရပါသည်။ သို့သော် ထိုစာအုပ်များသည် အရေးမကြီးပါ။ ဆရာပေးသော မှတ်စုကို ကျက်မှတ်ဖို့ စာမေးပွဲတွင် မှတ်စုထဲက အတိုင်း ဖြေဖို့သာလျှင် အရေးကြီးသည်။

ယခုမူ ဆရာသည်

“ဆရာ မင်းတို့ကို မှတ်စုမပေးဘူး။ အရေးကြီးတာက မင်းတို့စာဖတ်ဖို့ပဲ။ အခု သမိုင်းနဲ့ပတ်သက်လို့ မင်းတို့အတွက် ပြဋ္ဌာန်းထားတာ ဦးဘသန်းရဲ့ ကျောင်းသုံးမြန်မာရာဇဝင်နဲ့ လောကီထုပ္ပတ် လူတို့ဇာတ်။ ဟုတ်သလား”

“ဟုတ်ပါတယ်ဆရာ” ဆရာ အမေးကိုသာ လိုက်ဖြေ နေရသည်။ မှတ်စုမပေး ဆိုလာသဖြင့် ထိတ်လန့်နေကြရလေပြီ။ စာအုပ်ထူထူကြီးတွေကို မဖတ်ချင်။

“ဒါပေမယ့် ဒါဟာ တကယ်တော့ မလုံလောက်ဘူး”

ခက်ကပြီ။

“ဒီတော့ မင်းတို့ ဟိုဘက်အတန်းတွေမှာ တုန်းက ဦးဖိုးကျားရေးတဲ့ ရာဇဝင်စာအုပ်သင်ရတယ် မဟုတ်လား”

“ဟုတ်ပါတယ်ဆရာ”

“ကောင်းပြီ။ ဒီတော့ မင်းတို့ဟာ ဦးဘသန်းစာအုပ်လည်း ဖတ်ရမယ်။ ဦးဖိုးကျားစာအုပ်လည်း ဖတ်ရမယ်။ ပြီးတော့ ဗိုလ်မှူး ဘရှင်ရေးတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံတော်သမိုင်းဆိုတဲ့ စာအုပ်လည်း ရှိသေးတယ်။ အဲဒီစာအုပ်ကို မင်းတို့ဖတ်ရမယ်။ နောက်တစ်မျိုးက ဦးအုန်းမောင်ရဲ့ ခေတ်သစ်မြန်မာရာဇဝင်စာအုပ်တွေလည်း ဖတ်ရ မယ်။ ဒီတော့ ခု ဆရာတို့သင်ရမှာက အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ပထမစစ် ဟုတ်သလား”

ကျောင်းသားတွေ နှုတ်ဆိတ်နေကြလေပြီ။ စာအုပ်တွေ အများကြီးဖတ်ရမည် ဆိုလာသဖြင့် စိတ်လေးနေကြဟန်တူသည်။

“ဟုတ်တယ်မဟုတ်လား” ဆရာက ထပ်မေးသည်။

“ဟုတ်ပါတယ်ဆရာ” အသံ အားပျော့လှသည်။

“ကောင်းပြီ။ ဒီတော့ မင်းတို့အားလုံးဟာ အဲဒီ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ပထမစစ်ပွဲနဲ့ ပတ်သက်လို့ဒီစစ်ပွဲဘာကြောင့် ဖြစ်ရတယ်၊ ဘယ်လိုဖြစ်ပွားခဲ့တယ်၊ ဒီစစ်ပွဲကြောင့် ဘယ်လို အကျိုးဆက်တွေ ပေါ်ပေါက်ခဲ့တယ်ဆိုတာတွေကို ခုနက ဆရာပြောတဲ့ ရာဇဝင် စာအုပ်တွေထဲမှာ ရှာပြီးဖတ်ခဲ့ကြပါ။ အဲဒီစစ်ပွဲနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ရေးထားတဲ့ တစ်ခြားဆောင်းပါးတွေ ဘာတွေလဲ ကိုယ်လက်လှမ်း မီသလောက်ရှာပြီး ဖတ်ခဲ့ပါ။ နောက်တစ်ခါ သမိုင်းချိန်မှာ အဲဒီစစ်ပွဲ အကြောင်းကို ဆရာတို့ ဆွေးနွေးမယ်။ ဟုတ်ပလား”

ကျွန်တော်တို့အားလုံးပင် သူ၏သင်ကြားမှုအတွက် အဆန်းဖြစ်ရသလို စာဖတ်ရမည်ဆိုလာခြင်းအတွက်လည်း ဘဝင် မကျဖြစ်ကြရလေပြီ။ သို့ပေမယ့် မတတ်နိုင်တော့။ ဆရာအမိန့် အတိုင်း ဖတ်ရပေမည်။ များများဖတ်ဖို့ကိုကား စိတ်မကူးပါ။ ဦးဘသန်း၏စာအုပ် ပြဋ္ဌာန်းထားသည်ပဲ။ သည်တစ်အုပ် ဖတ်လျှင် ပင် လုံလောက်ပြီမဟုတ်လား။

ဤသို့ထင်ခဲ့သည်။

လက်တွေ့တွင်ကား ဤသို့မဟုတ်။

နောက်တစ်ခါ သမိုင်းချိန်၌ ဆရာသည် ကျောက် သင်ပုန်းပေါ်တွင် ‘အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ပထမစစ်’ ဟူသော ခေါင်းစဉ်ကို ရေးလိုက်သည်။ ပြီး ‘အကြောင်းရင်းများ’ ဟူ သောခေါင်းစဉ်ငယ်ကို

ရေးသည်။

“ကဲ၊ ခင်မောင်ရီ ထစမ်း။ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ပထမစစ် ဖြစ်ရတဲ့ အကြောင်းရင်းတစ်ခု ပြောစမ်း”

ဆရာ မေးလာပြီ။ တစ်ယောက်ပြီး တစ်ယောက်၊ အကြောင်းရင်း တစ်ခုပြီးတစ်ခု။ ကျောင်းသားကျောင်းသူတွေ ပြောသမျှ အချက်အလက် တစ်ခုတိုင်းကို ဆွေးနွေးသည်။ ပြီးမှ ထိုအချက်အလက်ကို သင်ပုန်းတွင် အချုပ်ရေးသည်။ ကျောင်းသား တွေကို မေးမရသောအခါ ဆရာက လမ်းကြောင်းပေးသည်။ အချက်အလက်တစ်ခု၏ သဲလွန်စကို ပြသည်။

ဤသို့ဖြင့် သူ၏သင်ကြားမှုသည် တစ်တန်းလုံးကို ပါဝင်လှုပ်ရှားစေတော့သည်။

“ကဲ၊ ခုအတိုင်းဆိုတော့ ဒို့များ အချက်အလက်တွေ အတော်ရပြီ။ ဒီသင်ပုန်းပေါ်က ဟာတွေက ခုမင်းတို့နဲ့ ဆွေးနွေးပြီး ရတဲ့အချက်အလက် အကျဉ်းချုပ်တွေပဲ။ ဒါကိုပဲ မင်းတို့ကူးသွား။ ပြီးတော့မှ မင်းတို့ဘာသာ ကနေဆွေးနွေး ချက်တွေကို ဖြည့်ရေးပေါ့”

မသက်သာပါကလား။

ဆရာ ပညာပြလေပြီ။

အစကတော့ သည်လိုပင် ထင်သည်။ နောက်တော့ ဆရာသင်နည်းမှာ ပျော်လာသည်။ အချက်အလက် စုဆောင်း ရတာကို ကျေနပ်လာသည်။ အချက်အလက်များရဖို့ စာအုပ် စာတန်းတွေရှာဖွေရသည်ကို ပျော်ပိုက်လာသည်။ တင်ပြသော အချက်အလက်တွေ၊ အကျိုးအကြောင်း ခိုင်လုံမှုရှိမရှိ ဆွေးနွေး ရသည်ကိုလည်း ပျော်လာသည်။

သို့ဖြင့် ဆရာသင်နည်းကို သဘောကျလာသည်။

စင်စစ် သမိုင်းဘာသာသည် ဂုဏ်ထူးရရန် ခဲယဉ်းသော ဘာသာဖြစ်သည်။ သို့သော် သူ့သင်ပြမှုအောက်တွင် ထိုစဉ်က ကျောင်းထွက်လက်မှတ်ရ စာမေးပွဲဖြေဆိုသူ ဆယ့်လေးဦးအနက် အောင်မြင်သူဆယ်ဦး၌ သမိုင်းဂုဏ်ထူးတစ်ဦးပါဝင်ခဲ့၏။

ဆရာသည် အသက်သုံးဆယ်မပြည့်သေး။ လူငယ် လူရွယ် ဖြစ်သည်။ တက်ကြွသည်။ ကျောင်းသား ကျောင်းသူတွေနှင့် ဆက်ဆံရေးတွင် ညီအစ်ကိုမောင်နှမ ဆက်ဆံရေး ပုံစံကို သုံးသည်။ သင်ပြမှုတွင် လှုပ်ရှားတက်ကြွသောနည်းကိုသုံးသည်။ သူ့တပည့် တွေ သင်ကြားမှုတွင် တက်ကြွအောင်လည်း အမြဲလှုံ့ဆော်သည်။

ထိုအချိန်က ရှစ်တန်း၊ ကိုးတန်း၊ ကျောင်းသား ကျောင်းသူ တွေဆိုသည်မှာ အသက်နှစ်ဆယ် ပတ်ဝန်းကျင် တွေများသည်။ စစ်ဒဏ်ကြောင့် ပညာသင် ပျက်ကွက်ခဲ့ကြရသူတွေ များသည်။

“ပညာလို အိုသည်မရှိလို့ဆိုတယ်မဟုတ်လား။ ဒီတော့ ခု မင်းတို့တတွေ ကျောင်းထွက် လက်မှတ်ရ စာမေးပွဲလည်းဖြေပါ။ တစ်ဖက်ကလည်း မက်ထရစ်ကို ဝင်ဖြေနိုင်အောင် ကြိုးစားရမယ်။ တစ်နှစ်တည်းနဲ့စာမေးပွဲနှစ်ခုလုံးဖြေနိုင်အောင် ကြိုးစားကြပါ။ ခု ဆရာတို့၊ ဆရာစိန်တို့၊ ဆရာရီတို့၊ ဆရာကြည်တို့အားလုံးတိုင်ပင်ပြီး မက်ထရစ်ညကျောင်းဖွင့်ပေးမယ်။ မင်းတို့အားလုံး ဝင်ဖြေနိုင် အောင် ကြိုးစားကြပါ။

ကျွန်တော်တို့ ကိုးတန်းခေါ် ကျောင်းထွက်လက်မှတ်ရ စာမေးပွဲတန်းသို့ရောက်သောအခါ ဆရာပြောသောစကား။ ထိုစဉ်က မက်ထရစ်စာမေးပွဲ (ယခုအခြေခံပညာရေး အထက်တန်း စာမေးပွဲ)

ကို သီးခြားဖြေကြရသည်။ တက္ကသိုလ်ဝင် စာမေးပွဲပင်။

“ဒီတော့ မင်းတို့ပြောချင်ပြောမယ်။ တက္ကသိုလ်မှ မသွားနိုင်ဘဲနဲ့ မက်ထရစ်စာမေးပွဲ ဖြေစရာမလိုပါဘူးလို့။ အဲဒီလို ယူဆရင် မင်းတို့မှားတယ်။ ပညာဆိုတာ ရသမျှ ရှာရမယ်။ ခု ဆရာဟာ မင်းတို့ရဲ့ ဆရာအဖြစ် ပညာသင်ပေးနေသလို တစ်ဖက် ကလည်း ဆရာ ပညာယူနေရတာရှိတယ်။ ဆရာလည်း မင်းတို့လိုပဲ။ တက္ကသိုလ်မှာ ဆက်ပြီး ပညာမသင်နိုင်ဘူး။ ဒါပေမယ့် ဆရာ တက္ကသိုလ်စာမေးပွဲတွေကို အပြင်ကနေ ဖြေနေတယ်”

ဆရာသည် တပည့်တွေကိုသာ ပညာသင်ကြားရေး အတွက် လှုံ့ဆော်သည်မဟုတ်။ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် ဆရာတွေ ကိုလည်း ပြင်ပမှနေ၍ တက္ကသိုလ်စာမေးပွဲများကို ဖြေဆိုရန် တိုက်တွန်းသည်။ သူကိုယ်တိုင်လည်း ဖြေသည်။

သို့ဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းထွက်လက်မှတ် စာမေးပွဲ အောင်မြင်ပြီး နောက်တစ်နှစ်မှာပင် ဆရာသည်လည်း ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ ရခဲ့လေသည်။ လုပ်ဖော် ကိုင်ဖက်တွေလည်း တစ်ယောက်ပြီး တစ်ယောက် ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ရခဲ့ကြလေသည်။

ဆရာသည် ပညာရှာမှီးခြင်းအရာ၌လည်း ရောင့်ရဲသည် မရှိခဲ့။ မယားကျွေးမှု သားကျွေးမှုကို လုပ်ရင်းပညာ ရှာခဲ့သူတည်း။

ဆရာသည် တစ်ဖက်တွင် လူငယ်လူရွယ်ပီပီ တက်ကြွ သလောက် တစ်ဖက်တွင်ကား လူကြီးတစ်ယောက်နှင့်မခြား အစိုးရိမ် ပိုတတ်သည်။ သံယောဇဉ်လည်း ကြီးတတ်သည်။

သူ့အိမ်မှာ စကားဝိုင်းဖွဲ့မိ၍ မိုးချုပ်လျှင်ပင်

“ပြန်ကြတော့လေ။ ညဆိုတာ လမ်းထွက်လို့မကောင်းဘူး”

“လမ်းပေါ်မှာ ကားတွေကိုကြည့်သွားနော်”

သူထက် ဆယ်နှစ်လောက်သာ ငယ်သည့် တပည့်တွေကို တကယ့်ကလေးသူငယ်တွေလို အောက်မေ့ထားဟန် ရှိချေသည်။

သူတပည့်တွေ ကျောင်းထွက်လက်မှတ်ရ စာမေးပွဲ၊ မက်ထရစ်စာမေးပွဲ အောင်ခဲ့ကြသော်လည်း ထိုအချိန်က တက္ကသိုလ်သွားနိုင်သူရှားသည်။ အချို့ အင်းစိန်စက်မှုသိပ္ပံ၊ အချို့ ဆရာအတတ်သင်၊ အချို့ ကျန်းမားရေးမှူးသင်တန်း စသည်ဖြင့် သွားကြသည်။ တနယ်တကျေးသို့ အသက်မွေးမှုပညာ ဆက်သင်ရန် သွားကြသော်လည်း တပည့်အများစုမှာ ချို့တဲ့ကြသည်။ ထိုအခါ သူ့ရှိသမျှလုံချည်အင်္ကျီကလေးတွေ အရေအတွက် လျော့ရလေတော့ သည်။

“ဆရာတတ်နိုင်တာကတော့ ဒါပဲဟေ့။ အေး၊ မင်းတို့ ဘာသင်တန်းတက်တက်ပေါ့ကွာ။ ပညာဆိုတာ သင်ယူလို့ ဆုံးခန်း တိုင်ပြီလို့တော့ ဘယ်တော့မှ မအောက်မေ့ကြနဲ့” ဆရာသည် တပည့်တွေအတွက် လုံချည်အင်္ကျီကိုသာ ပေးလိုက်သည်မဟုတ်။ သူ့သင်ကြားမှုအောက်မှ လွတ်သွားသည့်တိုင်အောင် ပညာ ဆက်လက် ရှာမှီးရေး ဩဝါဒကိုလည်း ပေးလိုက်သေး၏။

ဤသို့ဖြင့် ကျွန်တော်တို့သည် ဆရာနှင့်ခွဲကြရလေ တော့သည်။

သို့သော် တပည့်များသည် ဆရာကို မမေ့။

ကျွန်တော် ဆရာအတတ်သင်သိပ္ပံသို့ တက်ရောက် ရန်လာသောအချိန်တွင် ဆရာသည် ဝိဇ္ဇာတန်းစာမေးပွဲကို ဖြေဆိုရန် တက္ကသိုလ်၌ရောက်နေချိန်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်သည်

ဆရာကို တွေ့ရန်အတွက် ကျွန်တော်တည်းခိုသော ဝင်ဒါမီယာ
လမ်းမှ တကူသိုလ် အင်းဝဆောင်သို့ လာခဲ့သည်။ စက်ဘီးနှင့်။

ဆရာသည် ကျွန်တော့်ကိုတွေ့ရသောအခါ ဝမ်းသာသွား
သည်။ ပြီး

“မင်းအခု ဘာနဲ့လာသလဲ”

“စက်ဘီးနဲ့ဆရာ”

ဆရာမျက်နှာ ချက်ချင်းညိုလေပြီ။

“ဘာပြောတယ်၊ စက်ဘီးနဲ့လာတယ်။ ဟုတ်လား”

ကျွန်တော်သိပါသည်။ ဆရာစိုးရိမ်နေပေပြီ။

မှန်သည်။ ထင်သည်အတိုင်းပင် ရန်ကုန်မြို့တွင် စက်ဘီး
စီးရမလားဟု ဆုံးမစကား တတွတ်တွတ်ဆိုလေပြီ။

ဆရာအဖို့ သူ့တပည့်သည် အမြဲတမ်း တပည့်။

ထို့နောက်ပိုင်းတွင်ကား ဆရာနှင့်ကျွန်တော်တို့ လူချင်း
မတွေ့ရပြန်တော့။ သို့သော် ဆရာဆီမှ စာများကိုကား အဆက်
မပြတ် ရနေလေတော့သည်။ ဆရာစာများတွင် လောကနှင့်
ပတ်သက်သော ဘဝနှင့်ပတ်သက်သော ဆင်ခြင်ဖွယ်ရာများ ပါဝင်
မြဲတည်း။

၁၉၉၅ ခုနှစ်နောက်ပိုင်းတွင် ဆရာနှင့် ကျွန်တော်တို့
ပြန်လည်ဆုံစည်းရန် အခွင့်ပေါ်ခဲ့လေသည်။

ထိုအချိန်၌ ကျွန်တော်သည် ကျောင်းဆရာဘဝမှ
ကျောက်စာကူး အမှုထမ်းအဖြစ် ကူးပြောင်းခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။ ကျောက်
စာကူး အမှုထမ်းတာဝန်ဖြင့် ပုဂံညောင်ဦးသို့ ရောက်ရသည်။
ဆရာကား ညောင်ဦးတွင် အထက်တန်းကျောင်းအုပ် ဖြစ်၍နေပေပြီ။

ညောင်ဦးလိုမြို့တွင် အထက်တန်း ကျောင်းအုပ် တစ်ယောက်သည် ကုန်သည်ပွဲစားတွေလို ငွေအရှိန်အဝါမကြီးသည့် တိုင်အောင် ပညာအရှိန်အဝါကား ကြီး၏။ သို့သော် ဆရာအိမ်၌ ဧည့်ခန်းကုလားထိုင်မရှိ။ ဆရာကြီးကတော် ဒေါ်တင်ရွှေသည် ဟိုစဉ် အထက်တန်းဆရာကတော် ဒေါ်တင်ရွှေနှင့် ဘာမျှခြားနားမသွား။ ပြောစရာရှိလျှင် ပြောမြဲ။ ဆူစရာရှိလျှင် ဆူမြဲ။ ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီး ဦးစိန်ထွန်းသည်လည်း ဟိုစဉ်ကအတိုင်း စွပ်ကျယ်ပေါက်ကို ဝတ်လျက် ကွပ်ပျစ်မှာ ထိုင်ရင်း

“ခု မင်းမှာ ကိုယ့်အလုပ်နဲ့ကိုယ် ဖြစ်နေပြီ။ တစ်ဖက်ကလဲ စာရေးပြီး ဝင်ငွေရနေပြီ။ ဒီတော့ မင်းမှာဘာတာဝန်တွေ ရှိတယ် ဆိုတာကို မင်းသတိပြုရဲ့လား။ အေး၊ အရေးအကြီးဆုံးကတော့ မင်းအမေနဲ့ မင်းညီညီမ တွေအတွက် မင်းတာဝန်ယူဖို့ပဲ” ဤဆုံးမ စကားကိုပြောသည်။ “ပြီးတော့မင်းစာမေးပွဲဆက်မဖြေတာကိုလည်း ဆရာမကျေနပ်ဘူးဘာဘဲဖြစ်ဖြစ်မင်းစာမေးပွဲဆက်ဖြေဖို့ကြိုးစား ရမယ်” ဆရာ၏ဩဝါဒသည်မပြောင်းလဲ။

သို့ပေမယ့် ဆရာမှာ သားတွေ သမီးတွေကား တိုး၍ တိုး၍သာ လာခဲ့လေသည်။

သည့်နောက်ပိုင်းတွင် ဆရာ မုံရွာသို့ ခရိုင်ပညာရေး အရာရှိအဖြစ် ပြောင်းရွှေ့အမှုထမ်းသည်ဟု သိရလေသည်။ ဆရာနှင့် စာအဆက်အသွယ် နည်း၍လာခဲ့သည်။

သို့သော် မကြာလှပါ။ ဆရာ ရန်ကုန်သို့ ရောက်လာ ခဲ့လေသည်။ ဆရာ အမေရိကသို့ သွားရန်ဖြစ်သည်။

“မင်းလည်း လေနေတယ်လို့ ကြားတယ်။ ခုအချိန်မှာ

ဆရာမင်းကို ဆုံးမစကားပြောဖို့ မလိုအပ်တော့ဘူးလို့ မင်း ထင်ချင် ထင်မယ်။ မင်းအသက်လည်း မငယ်တော့ဘူး။ မင်း ဆင်ခြင်စဉ်းစား တတ်ပြီ။ ဒီတော့ ဆရာတပည့်တစ်ယောက်အဖြစ် မင်းကို မဆုံးမချင်ပါဘူး။ သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်လိုပဲ တစ်နည်းအားဖြင့် အစ်ကိုတစ်ယောက်လို အကြံပေးချင်တယ်။ မင်း ဟိုအလုပ် ပြောင်း လိုက် ဒီအလုပ်ပြောင်းလိုက် လုပ်နေဖို့ မကောင်းတော့ဘူး ကျော်ဆွေ။ မင်းအလုပ်တစ်ခုကို စွဲစွဲမြဲမြဲ လုပ်ဖို့လိုပြီ”

ထိုအချိန်၌ ကျွန်တော်သည် ကျောင်းဆရာမှ ကျောက်စာကူး၊ ကျောက်စာကူးမှ စာကြည့်တိုက်လက်ထောက်၊ စာကြည့်တိုက်လက်ထောက်မှ သံရုံးဘာသာပြန်၊ သံရုံးဘာသာပြန်မှ အလွတ်ပညာသင် ကျောင်းဆရာ။ ဤသို့လျှင် အလုပ်သက်စေ့ ပြောင်းလဲလုပ်ကိုင်နေသောအချိန် ဖြစ်လေသည်။

ဆရာ အမေရိကမှ ပြန်လာသောအခါ ရန်ကုန်တိုင်း ပညာဝန် ဖြစ်လာခဲ့လေသည်။ သည်တော့လည်း တပည့်တွေအပေါ် ဆရာ့ဆက်ဆံရေးသည် ပြောင်းမသွား။ ဆရာကိုယ်တိုင်ကသာ ပြောင်းမသွားဘဲနေသည်။ တပည့်တွေ အခြေအနေ ပြောင်းသွား သည်ကိုကား ဆရာအမြဲသတိပြုသည်။ အထူးသဖြင့် တပည့်တွေနှင့် ပတ်သက်လျှင် ဆရာအားပေးကူညီဖို့ အသင့်ရှိသလို တပည့်တွေ ဂုဏ်ကိုလည်း မြှင့်ပေးချင်ဟန်ရှိသည်။

ဆရာ ဧရာဝတီတိုင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့အမှုထမ်းရမည့်အချိန် ဖြစ်သည်။ တစ်နေ့တွင် ဆရာနှင့်ကျွန်တော်တို့ ဆုံမိကြသည်။ ဆရာမှာ အဖော်တစ်ယောက်လည်းပါသည်။

“ဟောဒါ ငါ့နေရာဝင်မယ့် ဦးခင်မောင်ဖြူဆိုတာပဲ။

ရန်ကုန်တိုင်း ပညာဝန်ပေါ့”

ဆရာသည် ကျွန်တော်နှင့် သူ့အဖော်ကို မိတ်ဆက်ပေးသည်။

“ဒါကတော့ ကျွန်တော့်သူငယ်ချင်း စာရေးဆရာမင်းကျော်”

မြတ်စွာဘုရား။

ကျွန်တော် တုန်လှုပ်ရချေပြီ။ ဆရာသည် သူငယ်တပည့်တစ်ယောက်လုံးကို သူငယ်ချင်းပါဟု ဆိုနေပေပြီ။

ကျွန်တော် မနေတတ်တော့။

“သူငယ်ချင်း မဟုတ်ပါဘူး။ တပည့်ပါ”

ဖြေရှင်းချက် ထုတ်ရလေတော့သည်။ ဆရာသည် တပည့်ဟုပြော၍ သူ့ဂုဏ်ကို မြှင့်ဖို့ထက် သူငယ်ချင်းဟု သုံးနှုန်းလိုက်ခြင်းဖြင့် တပည့်၏ဂုဏ်ကို မြှင့်ပေးလိုက်သည့် သဘောကို ကျွန်တော် အဘယ်မှာလျှင် နားမလည်ပဲ နေနိုင်ပါတော့မည်နည်း။

ကြည့်ပါ။ ကျွန်တော်က သူငယ်ချင်းမဟုတ် တပည့်ပါဟု ငြင်းချက်ထုတ်သည်ကိုပင် ဆရာကျေနပ်ပုံမပေါ်။

“တပည့်ဆိုတာ မှန်တယ် ကျော်ဆွေ၊ ဒါပေမယ့် ခုအချိန်မှာ တပည့်တွေဟာ သူ့နေရာနဲ့သူ ဖြစ်နေကြပြီ။ ဒီအခါမှာ အထူးသဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆက်ဆံရေးမှာ ဆရာက တပည့်တွေကို တပည့်အဖြစ်တသမတ်တည်း သတ်မှတ်ထားလို့မရဘူး”

တစ်ခါတစ်ခါတော့လည်း ဆရာသည် တပည့်တွေ အပေါ် အမြဲတမ်းနားလည်ထားသူ၊ ခွင့်လွှတ်ထားသူဟုပင် ဆိုရပေမည်။ ကြည့်ပါဦး။

ဆရာ ပုသိမ်တွင်ရှိစဉ် ကျွန်တော်အလုပ်ကိစ္စဖြင့် ပုသိမ်သို့ ရောက်ရလေသည်။ ကျွန်တော်ရောက်သည်ဆိုလျှင် ဆရာသည် ကျွန်တော်တည်းခိုရာသို့ ရောက်လာသည်။

“မင်းကို ထမင်းစားဖို့ မတင်ရွှေက အခေါ်ခိုင်းလို့”

အစ်မရင်းချာတစ်ယောက်လို လေးစားရသော ဆရာ ကတော်၏အမိန့်ဟု ဆိုလာသည်။ ဆရာသဘောကို ကျွန်တော် သိပါသည်။ ဆရာက ထမင်းဖိတ်ကျွေးသည်ဆိုလျှင် ထိုတပည့် မည်သို့မျက်နှာထားရမည်နည်း။

သို့ဖြင့် ဆရာခေါ်ရာသို့ ကျွန်တော်လိုက်ခဲ့ရလေတော့ သည်။ သို့သော် ဆရာသည် အိမ်သို့တန်းတန်းမသွား။ ဆိုင်တစ်ခုသို့ ခေါ်သွားသည်။

“မင်း ဘီယာလေး ဘာကလေး သောက်ချင်မလားလို့” အမှန် သောက်ချင်ပါသည်။ သို့ပေမယ့် ငယ်ဆရာက ဘီယာဆိုင် ခေါ်လာပြီး ဘီယာတိုက်နေချေပြီ။ ဘယ့်နှယ်ပြောရပါ။

“ဆရာ သောက်မလို့လား”

ဆရာ ဘာမျှမပြော။ ဘီယာမှာသည်၊ ကျွန်တော့် ရွှေသို့ ချပေးသည်။ ကျွန်တော် ရံခါသောက်တတ်သည်ကို ဆရာသိပြီး ဖြစ်သည်။

“ဆရာကော”

“မင်းသောက်ပါ”

မှန်သည်။ ဤနေရာ၌ ကျွန်တော့်အဖို့ အရေးကြီး။ ဆရာဖို့ကား ဆင်ခြင်ရမည် မဟုတ်လား။

ဆရာကား ဤသို့သော ဆရာတည်း။

လွန်ခဲ့သောနှစ်ကမူ ဆရာ မန္တလေးသို့ ပြောင်းရသည်။
 ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်သည် စာဆိုတော်ကိစ္စဖြင့် ကချင်
 ပြည်နယ်သို့ အသွားတွင် အသွားအချိန်မရသည့်တိုင်အောင် အပြန်
 တော့ ဆရာ့ဆီဝင်မည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

အသွားတွင် ဆရာ့ဆီဝင်သော်လည်း ဆရာတပည့်
 တစ်ယောက်နှင့်ကား တွေ့ရပါ၏။ ဆရာတပည့်သည် ကျွန်တော့်
 သူငယ်ချင်း ဦးထွန်းဝေ၊ တိုင်းလိုခြံရေးနှင့် အုပ်ချုပ်မှုကော်မတီ၊
 လူမှုရေးကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ။

“ဆရာနှင့် ကျွန်တော်နဲ့က အစည်းအဝေးတိုင်းလိုလို
 တွေ့ရတာဗျ။ ဟာဗျ၊ ဆရာနဲ့စကားပြောရတာ သိပ်ဝကျတာပဲ။
 ဆရာက ကျွန်တော့်ကို ကျွန်တော်တွေ ခင်ဗျားတွေနဲ့ ပြောလိုပြော။
 ဦးထွန်းဝေလို့ ခေါ်လို့ခေါ်နဲ့ လူကို ထူပူရှိန်းဖိန်းသွားတာပဲ”

ဦးထွန်းဝေပြောသော ဆရာ့အကြောင်း၊ အပြန်တွင်ကား
 ဆရာ့ဆီသို့ ဝင်ဖြစ်လေတော့သည်။

“အေး၊ မင်းကမှ လာဖော်ရသေးတယ်။ မင်းညီက မန္တလေး
 ရောက်တာတောင် တို့ဆီမဝင်ဘူး။ ငါကတော့ တပည့်တွေ ဘယ်သူ
 ဖြစ်ဖြစ် လာစေချင်တယ်။ ငါ့အိမ်မှာတည်း၊ ငါချက်တဲ့ ထမင်းကို
 အရင်လိုပဲစားပေါ့။ ဘာလဲ မင်းက ကြီးကျယ်ချင်သလား” ဆရာ
 ကတော်က ဆီး၍ရန်တွေ့သည်။

“မဟုတ်ပါဘူး ဆရာကတော်၊ စိတ်သာချ၊ ကျွန်တော်
 ကတော့ မန္တလေးရောက်ရင် ဝင်မှာပဲ။ ဒါပေမယ့် ထမင်းတော့
 မစားဘူး”

“ဘာဖြစ်လို့”

“ဆရာကတော်တို့ ဆန်ရှိလို့လား”

ကျွန်တော်က အတို့ထောင်သည်။ သည်တော့ ပွင့်လင်း
သော ဆရာကတော် စကားစလေပြီ။

“အေး၊ မင်းတို့ဆရာကတော့ မပြောနဲ့တော့။ ငါက
ရွှေဘိုဘက်သွားပြီး ဆန်ဝယ်ပါရစေပြောတာကို မင့်ဆရာက”

“တော်စမ်းပါ မတင်ရွှေရာ” ဆရာ ကြားဝင်လာချေပြီ။

“အိုတော်၊ ဘာလို့တော်ရမှာလဲ။ ဟုတ်တာ ပြောတာ
ပဲဟာ။ အဲဒါ ကိုယ်ချည်းမှ မဟုတ်ပဲတဲ့။ ကိုယ့်ထက်ဆင်းရဲတဲ့ လူတွေ
တပုံတပင်တဲ့။ အစိုးရပြစ်မှုမကင်းတာဆို မလုပ်ရဘူးတဲ့”

“တော်တော့ မတင်ရွှေ။ တော်ကြာ ကျော်ဆွေ အိမ်မှာ
ထမင်းစားဖို့ဟာတောင် မင်းကြောင့်မစားဘဲနေအုံးမယ်။ အေး၊
နောက်လာရင် ဒီမှာတည်း။ ဒီမှာစား၊ ဟုတ်လား။ နေပါအုံး
မင်းအမေရော၊ မင်းညီမတွေရော”

ဆရာ ကျွန်တော့်မိသားစုအကြောင်း စလာပေပြီ။ မှန်
သည်။ ဆရာသည် တပည့်အတွက်သာ ပူပန်သည်မဟုတ်။ တပည့်
နှင့်ပတ်သက်သမျှကိုလည်း ဆရာ မပြတ်စုံစမ်းမြဲ ဖြစ်လေသည်။

“ဟိုတုန်းက မင့်တာဝန်က မင်းဘဝလွတ်မြောက်ရေး၊
တစ်နည်းအားဖြင့် မင်းတိုးတက်ရေး၊ ကြီးပွားရေး။ မင်းရပ်တည်
နိုင်ပြီဆိုတာနဲ့ မင်းဟာ မင်းအမေ၊ မင်းမိသားစုတာဝန်ကို ယူရ
မယ်လို့ ဆရာပြောခဲ့တယ်။ ခုမင်းမှာ ဒီထက် တာဝန်ပိုလာပြီဆိုတာ
မင်းသတိထားရလိမ့်မယ်။ မင်းမှာ သားနဲ့မယားနဲ့ ဖြစ်လာပြီ။
အထူးသဖြင့် ဒီသားရဲ့တာဝန်ကို မင်းယူရလိမ့်မယ်။ ဒီမယ်
ကျော်ဆွေ၊ တပည့်ကောင်းတစ်ယောက်ဖြစ်အောင် ကြိုးစားဖို့လိုသလို

ဆရာကောင်းတစ်ယောက်ဖြစ်အောင် ကြိုးစားဖို့လည်း လိုတယ်။ ဒီလိုပဲ လူတစ်ယောက်က သားသမီးကောင်းတစ်ယောက်ဖြစ်ရုံနဲ့ လူတာဝန် မပြီးဆုံးသေးဘူးကွ။ မိဘကောင်းတစ်ယောက် ဖြစ်အောင်လည်း ကြိုးစားရလိမ့်မယ်။ ဒါပဲကျော်ဆွေ။ ဒွိုတစ်တွေဟာ အတိတ်မှာ ရာဇဝင် အမဲစွန်း မထင်အောင်ကြိုးစားဖို့လိုသလို၊ ပစ္စုပ္ပန်မှာ အတတ်နိုင်ဆုံးနဲ့ အသန့်ရှင်းဆုံး လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ဖို့လိုသလို၊ အနာဂတ်ကိုလဲ အလှပဆုံးနဲ့ အတက်ကြွဆုံးဖြစ်အောင် ဖန်တီးကြရလိမ့်မယ်”

ကျွန်တော် အမြဲကြားယောင်နေရမည့် ဆရာစကား။

ဦးအောင်ကိုး

သူ့ကို ရုတ်တရက် မြင်လိုက်ရုံနှင့် ရင်ထဲမှာ အေးမြသွားသည်။ စိတ်နှလုံးငြိမ်းချမ်းသည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် သူ့ကို လေးစားကြည်ညိုစိတ် ဖြစ်ရလေသည်။

သူ့ရုပ်သွင်ကိုကြည့်ပါ။ အရပ်မြင့်မားသည်။ ခြောက်ပေကျော်မည်ဟု မှန်းဆရသည်။ အသားဖြူသည်။ မျက်နှာသွယ်သည်။ မျက်လုံးစူးရှသည်။ ဆံပင်တွေမှာ ဖွေးဖွေးလှုပ် ဖြူနေပေပြီ။ သို့သော် သူ့အသက်အရွယ်သည် လေးဆယ်ထက် ပိုသေးပုံမပေါ်။ သူ့ရုပ်သွင် တစ်ခုလုံးသည် သိမ်မွေ့နူးညံ့ခြင်းကို ကိုယ်စားပြုနေ၏။

သူ ဝတ်စားဆင်ယင်ပုံကိုလည်း ကြည့်ပါ။ တောက်ပ

သစ်လွင်ခြင်း မရှိသော်လည်း သန့်ရှင်းကြည်စင်သည်။ သေသပ်သည်။ သူတစ်ကိုယ်လုံးတွင် ဖရိုဖရဲဖြစ်နေသည့်အပိုင်း ဘာမျှမရှိ။

အထူးကဲဆုံးကား သူ၏ဟန်ပန်မှုရာ ဖြစ်သည်။ သူလမ်းလျှောက်လာသည်ကို အဝေးကပင်မြင်နိုင်သည်။ ခါးကိုညွတ်လျက်၊ မျက်လွှာကိုချလျက် လေးလေးမှန်မှန် လမ်းလျှောက်လာဟန်သည် လူအများကြားတွင် ထူးထူးကဲကဲ ဖြစ်နေတတ်သည်။ သူ့ရှေ့တူရုံမှ လာနေသော မိတ်ဆွေတစ်ယောက်၊ တပည့် တစ်ယောက်ကို သတိပြုမိသည်နှင့် သူသည် နေရာတွင် တုံ့ကနဲ ရပ်ပစ်တတ်သည်။ ပြီး ခါးကို နှုတ်ညွတ်သည်ထက် ပို၍ညွတ်ကာ အလေးပြုသည့် ဟန်ပန်မှုရာဖြင့်

“အော ကိုသန်းငွေပါလား။ ဘယ်ကလာပါသလဲ”
တပည့်တစ်ယောက်ကိုပင် မိမိအထက်လူသဘောမျိုးဖြင့် နှုတ်ဆက်တတ်မြဲဖြစ်သည်။

ထိုသူကား ကျွန်တော်တို့အထက်တန်းကျောင်းတွင် ပညာသင်ခဲ့ကြစဉ်က ကျွန်တော်တို့၏ဆရာများ၌ တစ်ယောက် အပါအဝင်ဖြစ်သော ဦးအောင်ကိုးတည်း။

ဦးအောင်ကိုး ရေနံချောင်းမှ ပြောင်းလာမည်ကို ကျွန်တော်တို့ကြိုသိခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ထူးထူးခြားခြား စိတ်မဝင်စားခဲ့ကြပေ။ သူ့ကို တွေ့ရသောအခါ သူ့ရုပ်သွင်၊ သူ့ဟန်ပန်ကို အားလုံးစိတ်ဝင်စားကြရလေတော့သည်။ အထူးသဖြင့် တပည့်များကို မောင်ဘယ်သူ၊ မောင်ဘယ်ဝါ မခေါ်ဘဲ ကိုဘယ်သူ၊ ကိုဘယ်ဝါ ခေါ်တတ်သည်ကအစ ထူးခြားနေ၏။ သူ ‘ကို’တပ်ခေါ်လာသော အခါတိုင်း အစဖြစ်၍ အနေကျုံ့ရလေသည်။ ဆရာက တပည့်

တစ်ယောက်ကိုပင် ခေါင်းညွှတ် အလေးပြု နှုတ်ဆက်တတ်သော သူ့အလေ့ကို ရုတ်တရက် တအံ့တဩ ဖြစ်ကြရသေးသည်။ နောက်မှပင် ဆရာသည် ဂျပန်ပြည်၌ ကျောင်းဆရာအဖြစ် လေးငါး ခြောက်နှစ်အမှုထမ်းခဲ့သည်ဟု သိရ၏။ ထိုအခါမှပင် ဆရာ၏ ဟန်ပန်အမူရာကို သဘောပေါက်လာ၏။

“ဆရာတို့ဟာ လူမျိုးတစ်မျိုးနဲ့တစ်မျိုး၊ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံနဲ့ တစ်နိုင်ငံ ယဉ်ကျေးမှုချင်း ကူးလူးဆက်ဆံကြရပါတယ်။ လူမျိုး တစ်မျိုးဟာ တစ်ခြားလူမျိုးတစ်မျိုးရဲ့ယဉ်ကျေးမှုကို အတုယူတာ လက်ခံတာဟာလဲ စင်စစ်မဆန်းဘူးကွယ့်။ သို့ပေမယ့် ဆရာတို့ သတိထားရမှာက ကိုယ့်မှာရှိပြီး ယဉ်ကျေးမှုနဲ့ လိုက်ဖက်ဖို့ပဲ ဆိုပါ စို့ကွယ်။ ကနေ့ ဆရာတို့ဟာ အနောက်တိုင်းယဉ်ကျေးမှုကို လက်ခံကြတယ်၊ အတုယူကြတယ်။ ဒီလို လက်ခံတဲ့နေရာမှာ ဆရာ တို့ဟာ ကိုယ့်ယဉ်ကျေးမှုကို မေ့လျော့ထားတတ်ကြတယ်။ ဒါဟာ အလွန် ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ အပြစ်ပဲကွယ့်။ ဆရာတို့က အနောက်တိုင်းရဲ့ ကျွန်ုပ်တို့ရဲ့အလို့ အနောက်တိုင်းကို အထင်ကြီး လေးစားတဲ့ သဘောပေါ်မနေဘူးလား။ ပါးစပ်က အင်္ဂလိပ် ဆန့်ကျင် ရေး ပြောပြီး ကိုယ့်လူမျိုး ယဉ်ကျေးမှုနဲ့ မဟပ်စပ်တဲ့ အင်္ဂလိပ် ယဉ်ကျေးမှုကို ကျင့်သုံးနေတာ ဝမ်းနည်းစရာ ကောင်းပါတယ်။ ဂျပန်ကို ဒို့က ဖက်ဆစ်တွေဆိုပြီး တိုက်ခဲ့ကြတယ်။ ဟုတ်တယ်နော်။

“တစ်ခါ ဂျပန်လူမျိုးနဲ့ပတ်သက်လို့ မင်းတို့တွေဖူးတာ လံကွတ်တီဝတ် ဂျပန်တွေသာဖြစ်လို့ ဂျပန်တွေဟာ ဖက်ဆစ်အရိုင်း တွေလို့ မင်းတို့နားလည်ထားကြမယ်။ အမှန်ကတော့ ဒီလိုမဟုတ်ဘူး ကွယ့်။ ဂျပန်လူမျိုးတွေမှာ တစ်ဦးကို တစ်ဦး ခါးညွှတ် ဦးခေါင်းငုံ့

နှုတ်ဆက်တဲ့ အလေ့အကျင့်ကိုပဲ ကြည့်။ ဒါဟာ ဘာကိုပြသလဲဆိုရင် လူအချင်းချင်း လေးစားတဲ့သဘော၊ မိမိကိုယ်ကို နှိမ်ချ ရိုကျိုးတဲ့ သဘောပဲ မဟုတ်လား။ ဒို့မင်္ဂလာတရားတော်မှာ နိဝါတတရား ဆိုတာ မင်းတို့လည်း သိမှာပေါ့။ ဒီလို ကိုယ့်လူမျိုး ယဉ်ကျေးမှုနဲ့ လိုက်ဖက်တဲ့ အလေ့လာမျိုးဆိုရင် ဆရာတို့ ဖက်ဆစ်လို့ သတ်မှတ်ထားတဲ့ လူဆီကပေမယ့် ဆရာတို့ မယူသင့်ဘူးလား”

ဆရာ၏ နိုင်ငံတကာ လူမျိုးချင် ဆက်ဆံရေး သဘောထား။

ဆရာသည် အမူအရာအားဖြင့်သာ နှိမ်ချသည် မဟုတ်သေး။

တစ်ခါတွင် ကျောင်းလမ်းပေါ်၌ ဆရာနှင့် အမှိုက်လှည်းသမားတစ်ဦး ပြောဆိုဆွေးနွေးနေသည်ကို ကျွန်တော်တို့ တွေ့ကြရ၏။ ဆရာ၏အမူအရာမှာ ဆရာရှေ့ရောက်နေသော တပည့်တစ်ယောက်နှင့် ဘာမျှမခြားပေ။ အမှိုက်လှည်းသမားက အကြောင်းအရာတစ်ခုခုကို ရှင်းလင်းပြနေ၏။ ဆရာက ခေါင်းကို ညွှတ်ကာ ညွှတ်ကာ နားစိုက်နေ၏။ ကျွန်တော်တို့ကို ဆရာမြင်ပုံမပေါ်။ ကျွန်တော်တို့သည် အဝေးမှ ငေးစိုက်ကြည့်နေမိကြသည်။ အတန်ကြာလျှင် ဆရာသည် အမှိုက်လှည်းသမားကို ဦးညွှတ်အလေးပြုပြီး ထွက်ခွာခဲ့လေသည်။ ကျွန်တော်တို့ရှေ့ ရောက်သောအခါ ဦးညွှတ်နှုတ်ဆက်ပြီး

“ကိုကျော်ဆွေတို့ကို ဆရာမြင်ပါတယ်။ သို့ပေမယ့် ဆရာမသိတာကလေးတစ်ခု ဟိုအမှိုက်လှည်းဆရာဆီမှာ မေးမြန်း နေတာနဲ့ ဆရာလှမ်းနှုတ်ဆက်ဖြစ်တာပဲ။ ဆရာမသိတာ သူ့ကို မေးရတော့

သူက ဆရာဆရာ ဖြစ်နေတယ်မဟုတ်လား။ ဆရာက ရှင်းလင်း ပြောပြချိန်မှာ တပည့်တစ်ယောက်အနေနဲ့ တစ်ခြားကို အာရုံ မရောက်သင့်ဘူး မဟုတ်လားကွယ်” သူ အမှိုက်လှည်းသမားထံ မေးမြန်းရသောအချက်ကို ရှင်းပြခဲ့လေသည်။ အဆုံး၌ “ဒီလိုပဲ ကိုကျော်ဆွေတို့ရေ။ ငါဆရာပဲဆိုပြီး အရာရာမှာ ဆရာချည်း ထင်နေလို့ မဖြစ်ဘူးကွယ်။ လောကကြီးမှာ ကိုယ်မသိတာတွေက အများကြီးပဲ။ ဒို့ဘုရားအလောင်း မဟာဇနကမင်းတောင် ကစားနေတဲ့ မိန်းကလေးကို ဆရာတင်ခဲ့သေးတာပဲကွယ်။ ခု ဆရာက အမှိုက်လှည်းဆရာကြီးကို ဆရာတင်တာ မမှားပါဘူး ကွယ်နော်” ဟု ပြုံးရယ်နှုတ်ဆက်ခဲ့ဖူးလေသည်။

ဆရာသင်ပြသော ဘာသာမှာ အင်္ဂလိပ်စာ ဖြစ်သည်။ သို့စေကာမူ ဆရာသည် တစ်ခါတစ်ရံ သူ၏ အင်္ဂလိပ်စာသင်ချိန်တွင် “ဆရာ အင်္ဂလိပ်စာသင်နေပေမယ့် ဆရာ့ကို မြန်မာစာ အကြောင်းလည်း ပြောခွင့်ပြုစေချင်ပါတယ်။ သို့ပေမယ့် ဆရာ ပြောမယ့် မြန်မာစာဟာ မင်းတို့စာသင်ခန်းထဲမှာသင်ရတဲ့ မြန်မာစာ အကြောင်းမဟုတ်ပါဘူး။ ဆရာဖတ်ရတဲ့စာအုပ်ထဲက ဆရာ တပည့်၊ ဆရာမိတ်ဆွေတွေ ဖတ်သင်တယ်လို့ယူဆတဲ့ စာအုပ်တွေအကြောင်း ပြောပြချင်လို့ပါပဲ” ဆရာသည် ဤသို့နိဒါန်းခံပြီး စာဖတ်ခြင်း အကြောင်းကို ရှင်းပြတတ်သည်။

ကျွန်တော်တို့သည် ဆရာအိမ်သို့ မကြာမကြာရောက် တတ်၏။ ဆရာသည် တစ်ကိုယ်တည်းသမားဖြစ်သည်။ သူ ငှားနေသောအခန်းမှာ ဈေးဘက်သို့သွားသည့်လမ်းမမှ ခွဲထွက်သော လမ်းသွယ်ကလေး တစ်ခုပေါ်တွင် ရှိ၏။ နှစ်ခန်းတွဲ အိမ်တွင်

တစ်ခန်းဖြစ်သည်။ ဆရာအခန်းတွင် စာအုပ်သေတ္တာများ၊ စာအုပ်များသာ ရှိသည်။ အိပ်ရာသည်လည်း ထိုစာအုပ်များကြားမှာပင် ဖြစ်သည်။ ကြမ်းပြင်တွင် သင်ဖြူးခင်းပြီး ညအိပ်ရာဝင်ချိန် ရောက်မှသာ ခင်းသောအိပ်ရာဖြစ်မည်ဟု မှန်းဆရလေသည်။ ဆရာသည် စာအုပ်တစ်အုပ်နှင့် အမြဲမွေ့လျော်နေသူ ဖြစ်သည်။ ဆရာဖတ်သော စာအုပ်များမှာ စာပေ၊ ကွေးခေါ်မြော်မြင်ရေး၊ ဘာသာရေး၊ သမိုင်း၊ ပထဝီ အမျိုးစုံလှ၏။ ဆရာသည် တစ်နေ့တွင် ထမင်းတစ်နပ်စားသူသာ ဖြစ်၏။ ဤကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍လည်း

“အစာစားတယ်ဆိုတာ ခန္ဓာကိုယ် ကျန်းမာသန်စွမ်းရေးအတွက် ဖြစ်တယ်ကွယ့်။ ခန္ဓာကိုယ် ကျန်းမာသန်စွမ်းဖို့လိုတယ်ဆိုတာကလဲ အလုပ်လုပ်နိုင်ဖို့ပဲကွယ့်။ ဒီတော့ ဆရာတို့ အစာစားတာဟာ အလုပ်လုပ်နိုင်ဖို့ဖြစ်တယ်။ အစာစားပြီး ဇိမ်ခံဖို့မဟုတ်ဘူးကွယ့်။ ဒီတော့ အစာကို နှင့်လောက်အောင် စားပြီး အစာပြည့်လို့ စည်းစိမ်ယစ်နေရင် ဘယ်ကောင်းပါ့မလဲ။ နောက်တစ်ခု ကျန်းမာရေးကိစ္စအတွက် စဉ်းစားမယ်ဆိုရင်လည်း ဆရာတို့ဟာ အစာစားတဲ့နေရာမှာ ဗိုက်ပြည့်အောင် မစားသင့်ဘူးကွယ့်။ ဗိုက်ပြည့်ရင် အစာချေဖို့ကအစ ခက်တယ်မဟုတ်လား” ဆရာသည် အစာကိုသင့်ရုံ၊ အလုပ်လုပ်နိုင်ရုံသာ စားသင့်ကြောင်း ရှင်းပြခဲ့ဖူးလေသည်။

ဆရာသည် အနေခြိုးခြံ၊ အစားခြိုးခြံသလောက် စာဖတ်ချိန်ကိုကား အများဆုံး အသုံးပြုသူဖြစ်သည်။

“ဒီမယ် ကိုကျော်ဆွေရဲ့၊ တစ်နေ့ကို ရှစ်နာရီအိပ်တဲ့လူဟာ အသက်သုံးဆယ်မှာ ဆယ်နှစ် အသက်တို့တာပဲ။ ဒါကို

ကိုကျော်ဆွေ သဘောပေါက်ရဲ့လား” ဆရာသည် အလုပ်လုပ်ချိန်နှင့် ပတ်သက်၍လည်း ရှင်းပြခဲ့ဖူးလေသည်။

ထို့ကြောင့်ပင် ဆရာသည် အင်္ဂလိပ်စာဆရာ တစ်ယောက် အဖြစ် အင်္ဂလိပ်စာသင်ပြရုံနှင့် သူ မရောင့်ရဲ။

“ဆရာမနေ့ကစာပေလောကနဲ့ ဘာသာပြန်အသင်း ကထုတ်တဲ့ စစ်သားဂုဏ်ရည် ဆိုတဲ့စာအုပ်ကို ဖတ်ရတယ်” ဆရာသည် သူဖတ်ရသောစာအုပ်များ မည်မျှ ကောင်းကြောင်း ကျောင်းသားကျောင်းသူတွေ ဖတ်ချင်လာအောင် ပြောပြတတ်လေသည်။ ဤသို့ဖြင့် ကျောင်းသားကျောင်းသူများ စာများများဖတ်ရေးကို လှုံ့ဆော်စည်းရုံးတတ်မြဲလည်း ဖြစ်လေသည်။

ဆရာသည် စာအုပ်တစ်အုပ်၊ ကဗျာတစ်အုပ်ကို သဘော ကျပြီဆိုလျှင် ကျောင်းစာသင်ချိန်မှပင် ပြောမဆုံးတော့ပေ။ သူခံစားရသလို ခံစားစေချင်သည်။ သူဖတ်သလို ဖတ်စေချင်သည်။ စာပေ၌သာမဟုတ်။

တစ်ခါတွင် ချောက်မြို့၌ ခါဆန်ချီအမည်ရှိ ကုလား ရုပ်ရှင်ကားတစ်ကား ပြလေသည်။ ထိုအခါ ဆရာသည် ကျောင်း သားများအား ဤကဲ့သို့သော ရုပ်ရှင်ကားကို မလွတ်တမ်း ကြည့်သင့် ကြောင်း ရုပ်ရှင်ကားနှင့်ပတ်သက်သော ခံစားမှုကို ပြောပြလေတော့ သည်။ စာသင်ခန်းအပြင်ထွက်၍ အိမ်ရောက်သည့်တိုင်အောင် ဆရာသည် သူစွဲလမ်းသော ရုပ်ရှင်ကားအကြောင်းကို ပြောမဆုံး နိုင်သေးပေ။

“ဘယ်လိုလဲ ကိုဘကြည်တို့၊ ခါဆန်ချီကို ကြည့်ပြီးကြ ပလား။ ကြည့်ဖြစ်အောင် ကြည့်ကြနော်၊ ဆရာလည်း တစ်ကြိမ်တော့

ထပ်ကြည့်အုံးမယ် စိတ်ကူးတယ်။ ဆရာမှာကျတော့ ရုပ်ရှင်ရဲ့ အနှစ်သာရကိုသာ စွဲလမ်းရတာမဟုတ်ဘူး၊ ဒီရုပ်ရှင်နဲ့ ပတ်သက်လို့ သံယောဇဉ်ကလေးတစ်ခုကလည်း ရှိတာကိုး” ဆရာ မျက်နှာမူရာမှာ မည်သို့မျှ အပြောင်းအလဲမရှိပေ။ ကျွန်တော်တို့သည် ဆရာ စကားလုံးတိုင်းကို နားထောင်ရင်း ဆရာမျက်နှာကို စေ့စေ့ ကြည့်နေ မိလေပြီ။ “ဆရာ တက္ကသိုလ်မှာတုန်းက တစ်ညနေ အင်းယားကန် စောင်းမှာ ဇေဒပါဒီမကလေး တစ်ယောက်ကို တွေ့ဖူးတယ်။ တွေ့ရ တာက ခဏလေးပဲ။ ဒါပေမယ့် ဒီတစ်ခါထဲနဲ့ ဆရာ့စိတ်မှာ စွဲသွားတယ်။ ဘယ်အထိ စွဲသွားသလဲဆို ဒီမိန်းကလေးကို ဆရာ နောက်တစ်ခါ ထပ်ပြီးတွေ့ရတာ မဟုတ်ပေမယ့် ကုလားရုပ်ရှင် ကားတစ်ခုပြတာကို သတိပြုမိတိုင်း သူ့မျက်နှာကို ဆရာ မြင်မြင် လာတယ်။ ခုလဲ ခါဆန်ချီပြီဆိုတာနဲ့ ဒီရုပ်ရှင်ကားကို ကြိုက်တဲ့ ခံစားမှုနဲ့အတူ အဲဟို မိန်းကလေးကိုပါ သတိရလာတယ်။ ဒီတော့ ပိတ်ကားပေါ်မှာ ဒီမိန်းကလေးကို တွေ့ရမလား မဆိုနိုင်ဘူး။ ဆရာကတော့ သွားကြည့်ရလိမ့်အုံးမယ်”

ဆရာဟန်ပန်မှုရာတွင် အပျော်အပြက်သဘော လုံးဝ မတွေ့ရပေ။ လူပျိုကြီးဆရာ၏ နှလုံးသားမည်သို့ လှုပ်ရှားနေသည်ကို ကျွန်တော်တို့ ခန့်မှန်းနိုင်ခဲ့ကြလေသည်။

ဆရာနှင့်ပတ်သက်သော မမေ့နိုင်သော အကြောင်းများ ကား များလှပေသည်။ သို့သော် များစွာသောအကြောင်းအရောတို့မှာ စာသင်ခန်းပြင်ဘက်မှာ ဖြစ်သည်။ ဆရာသည် စာသင်ပြရာ၌ စိတ်ရှည်သည်။ စေ့စပ်သည်။ သို့သော ဆရာသင်ပြမှုကို အားလုံး လိုက်နာနိုင်ကြသည်ဟူ၍ကား မဆိုနိုင်။ စစ်ကာလကို ဖြတ်သန်း

ခဲ့ကြသော စာသင်သားအများပင် သင်ခန်းစာများနှင့် ကာလအတန်ကြာ ကင်းကွာခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့် စာမလိုက်နိုင်သူ အချို့ရှိကြ၏။ ထိုအခါ ဆရာသည် သူ့အိမ်သို့ခေါ်၍ သင်ပြပေးမြဲဖြစ်လေသည်။

သို့ဖြင့် ဆရာ့အခန်းကလေးသည် စာသင်ခန်းကလေးတစ်ခုလည်း ဖြစ်လာ၏။ စာကြည့်တိုက်တစ်ခုလည်း ဖြစ်လာ၏။ မကြာခင်အတွင်းမှာပင် လူငယ်ရိပ်သာကလေး တစ်ခုသဖွယ် ဖြစ်လာခဲ့လေတော့သည်။ ဆရာသည် သူ့အခန်းကလေးတွင် စာပြရုံသာမက ပန်းချီအကြောင်း၊ ပန်းပု အကြောင်း စသည့် အနုပညာရပ်အမျိုးမျိုးအကြောင်းကိုလည်း ရှင်းပြလေ့ရှိ၏။ အချို့သော တနင်္ဂနွေနေ့များတွင်ကား

“ကဲ၊ ဒီတနင်္ဂနွေနေ့တော့ ဆရာတို့ ခရီးထွက်ကြဖို့လား။ စာသင်ခန်းတွေနဲ့ စာအုပ်တွေကြား အနေကြာလာတော့လည်း ငြီးငွေ့ကြရောပေါ့။ ဒီတော့ ဆရာတို့ စဉ်းကူကိုသွားကြမယ်။ မနက်စောစော ဆရာ့အိမ်မှာ ကောက်ညှင်းပေါင်း စားမယ်။ ပြီးရင် ခြေကျင်သွားမယ်။ စဉ်းကူမှာရှိတဲ့ ဘုန်းကြီးကျောင်းတွေကို သွားမယ်” အပျော်ခရီးထွက်ရင်း လေ့လာရေး လုပ်ငန်းများကိုလည်း တပည့်များ ပါဝင်လုပ်ကိုင်စေခဲ့၏။

ဤသို့ဖြင့် တပည့်များစိတ်မလေရေး လူမလေရေးကို ထိန်းချုပ်နိုင်သည့်ပြင် တပည့်များ အသိအမြင် တိုးတက်ရေးကိုလည်း ဖန်တီးပေးခဲ့လေသည်။

ဤသို့သောခရီးမှာပင် ဆရာ့ဆီမှ အတုယူဖွယ်များကို တွေ့ရလေသည်။

ပထမအကြိမ် ခရီးထွက်စဉ်ကဖြစ်သည်။ ဆရာနှင့်အတူ တပည့်ခုနစ်ယောက်၊ ရှစ်ယောက်ပါသည်။ သို့သော် မည်သူ့တွင်မျှ အဆောင်းအအုပ်မပါပေ။ ဆရာမှာကား ဦးထုပ်တစ်လုံးပါလာ၏။ ဆရာသည် တပည့်များတွင် မည်သူ့ထံမျှ အအုပ်အဆောင်း မပါမှန်း သိသည်နှင့် သူဦးထုပ်ကို မဆောင်းတော့ဘဲ လက်တွင်ကိုင်လျက် လိုက်လာခဲ့လေသည်။ ထိုအခါ ဆရာအကဲကို သိကြသော တပည့် များထဲမှာ ကိုစိန်ဝင်းက

“ဆရာ ဦးထုပ်ကို ဆောင်းပါဆရာ။ ကျွန်တော်တို့က တမင်ယူမလာခဲ့ကြလို့ပါ” ပြောလိုက်သည်။

“ဘယ်ဖြစ်ပါ့မလဲ ကိုစိန်ဝင်းရဲ့။ ကိုယ့်တပည့်တွေ တစ်ယောက်မှ အဆောင်းမပါပဲ နေပူထဲလာနေတဲ့အချိန်မှာ ဆရာက အဆောင်းနဲ့ဆိုတော့ ဘေးလူမြင်ရင်တောင် မတင့်တယ်ပါ ဘူး။ အေးအတူ ပူအမျှပေါ့ကွယ်။ နောက်တစ်ခုကလည်း ဆရာ တပည့်တွေတောင် အပူခံနိုင်လို့ အဆောင်းမဆောင်းပဲ နေတဲ့ဟာ ဆရာလည်း တပည့်တွေနဲ့တန်းတူ ကျင့်သုံးနိုင်ရမှာပေါ့”

ဆရာကား ဤသို့သောဆရာတည်း။

ကျွန်တော်တို့နှင့် ဆရာ တွေ့ကြုံရသည်မှာ နှစ်နှစ် သာသာမျှသာ ဖြစ်လေသည်။ နှစ်နှစ်သာသာအကြာမှာပင် ဆရာ ချင်းတောင်သို့ ပြောင်းရွှေ့အမှုထမ်းရလေသည်။

ဆရာ့ကို မည်သူကမျှ ချင်းတောင်သို့ မသွားစေချင် ကြပေ။ တပည့်တွေကလည်း မသွားစေချင်။ လုပ်ဖော်ကိုက်ဖက် တွေကလည်း မသွားစေချင်။

“အမှုထမ်းပဲ၊ ထားရာနေ၊ စေရာသွားရမှာပေါ့ဗျာ” ဆရာ

အယူအဆ။

သို့သော် ဆရာ ချင်းတောင်မှာ တစ်နှစ်ပြည့်ရုံနှင့် ချောက်သို့ ပြန်ရောက်လာခဲ့လေသည်။ ယခုတစ်ကြိမ် ဆရာ ချောက်သို့ ပြန်ရောက်လာခဲ့ပုံမှာ ယခင်တစ်ကြိမ်နှင့်မတူပေ။ ဆရာကို ထမ်းစင်ဖြင့် ခေါ်လာခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။ ဆရာသည် တောကြီးမျက်မည်းတွင် ငှက်ဖျားဒဏ်ဖြင့် လဲနေသည်ကို တွေ့သူများက ခေါ်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု သိရလေသည်။

ဆရာသည် ငှက်ဖျားရောဂါကြောင့် ကျောင်းဆရာဘဝမှ ထွက်လိုက်ရလေတော့သည်။ ကျွန်တော်လည်း ချောက်ကိုခွာ၍ ရန်ကုန်သို့ ရောက်ခဲ့သည်ဖြစ်ရာ ဆရာနှင့် ခွဲခွာရလေတော့သည်။

သည့်နောက် ငါးနှစ်အကြာမှပင် ကျွန်တော်နှင့် ပြန်တွေ့ရ လေတော့သည်။

ကျွန်တော် ကျောက်စာကူး အမှုထမ်းအဖြစ် ရေနံချောင်း သို့ရောက်ခဲ့စဉ်က ဖြစ်သည်။ ဆရာ ရေနံချောင်းမှာ ရှိနေသည်ဟု သိရ၏။ ထို့ကြောင့် ဆရာဆီသို့ ဝင်ရလေတော့သည်။

ဆရာကို မြင်ရလျှင်မြင်ရခြင်း အံ့ဩရတော့သည်။ ဆရာကို ယခုတစ်ကြိမ်တွေ့ရသည်မှာ ယခင် ကျွန်တော် တွေ့ရသော ဆရာဖြစ်သည် မှန်သော်လည်း ဝတ်စားဆင်ယင် ပုံကား ကျွန်တော်တွေ့ရမြဲ ဆရာဝတ်စားဆင်ယင်ပုံမဟုတ်တော့။ ယခု ကျွန်တော့်ဆရာကို ကြည့်ပါ။ ဘောင်းဘီရှည်နှင့်၊ စပို့ရှပ်နှင့်၊ ဗယ်ရီကက်နှင့်။

“အော၊ ဦးကျော်ဆွေပါလား။ ကြွပါ၊ ကြွပါ”

ကျွန်တော် ခြေလှမ်းတုံ့ရလေပြီ။

“မလုပ်ပါနဲ့ ဆရာရယ်။ ဦးကျော်ဆွေတွေဘာတွေနဲ့။ ကျွန်တော် ငရဲ ငအံ့ ကြီးနေပါမယ်”

“ဘယ်ဟုတ်ပါ့မလဲ ဦးကျော်ဆွေရဲ့။ ခု ဟိုတုန်းက ကိုကျော်ဆွေက ဦးကျော်ဆွေ ဖြစ်နေပြီပဲ”

ဆရာအမူအရာကား မပြောင်း။

“ဆရာလည်း ဘောင်းဘီတွေ ဘာတွေနဲ့ ဖြစ်နေပြီနော်”

“ဖြစ်ရမှာပဲ ဦးကျော်ဆွေရေ။ ခု ဆရာ လျှပ်စစ်ဌာနမှာ လုပ်နေတယ်။ ကျောင်းဆရာ မဟုတ်တော့ဘူး။ ဒီတော့ သူ့အလုပ် နဲ့သူ လိုက်ဖက်တဲ့ ဝတ်စားဆင်ယင်မှုမျိုးဝတ်ရတာပေါ့”

“ကောင်းပါတယ်ဆရာ”

“နောက်ပြီး ဦးကျော်ဆွေကို သတင်းကောင်းတစ်ခု ပါးရ အုံးမယ်။ ဆရာလည်း မကြာခင်မှာပဲ လက်ထပ်တော့မလို့”

ကျွန်တော် မအံ့သြတော့ပါ။

“ကောင်းပါတယ်နော်”

ဆရာကိုကြည့်ပြီး ရယ်ချင်သလိုလို ဖြစ်ရပြန်လေသည်။

ထို့နောက် ဆရာက ကျွန်တော်တို့ လာရင်းကိစ္စကို မေးသည်။ တည်းခိုနေထိုင်ရေးကိစ္စ စုံစမ်းသည်။

“ဒီလိုဆိုရင်တော့ ဆရာ့ဆီမှာတည်းပါ။ ဆရာ့မှာ အိမ် တစ်လုံးဆောက်ပြီးတာ ရက်ပိုင်းပဲရှိသေးတယ်။ ဆရာ လက်ထပ် ပြီးရင် နေဖို့ ဆောက်ထားတဲ့ တိုက်ကလေးပါ။ ဦးကျော်ဆွေတို့လူစု ပထမဦးဆုံးနေရတာပေါ့”

သို့သော် ဤတစ်ကြိမ်သည် ဆရာနှင့်ကျွန်တော်တို့ နောက်ဆုံးတွေ့ရခြင်းဖြစ်လိမ့်မည်ဟူ၍ကား မထင်မှတ်ခဲ့ပေ။

ကျွန်တော်ဆရာများ

၈၅

လွန်ခဲ့သောသုံးနှစ်က ကျွန်တော် ရေနံချောင်းသွားရမည် ဆိုသောအခါ ဆရာ့ဆီဝင်ဦးမည်ဟူသော စိတ်ကူးဖြင့် ဆရာ့ကို စုံစမ်းကြည့်ခါမှ

“ဟ၊ မင်း ဆရာဦးအောင်ကိုးအကြောင်း မသိဘူးလား။ ဆရာ ဆုံးသွားပြီ ကျော်ဆွေ၊ မနှစ်ကပဲ ဆရာဆုံးသွားပြီ” သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်ဆီက ကြားရသော ကြေကွဲဖွယ်သတင်း။

မည်သို့ဖြစ်စေ၊ ဆရာသည် တပည့်များနှင့် အမြဲရှိနေမည် သာတည်း။

ဦးကြည်

ကျွန်တော် မူလတန်းမှ အထက်တန်း ကုန်ဆုံးသည်အထိ ပညာဆည်းပူးခဲ့ရသော ဆရာအများအပြားရှိပါသည်။ သို့သော် အကြောင်းကြောင်းကြောင့် အထင်အရှားမှတ်မိနေသော ဆရာ၊ ဆရာမများ၊ ရင်းရင်းနှီးနှီး ဆက်ဆံခဲ့ရသောဆရာ၊ ဆရာမများ အကြောင်းကို ပြန်ပြောင်းဖော်ပြရသည် ဖြစ်သောကြောင့် အချို့ ဆရာ၊ ဆရာမများ ကျန်ခဲ့နိုင်သည်ကို သတိပြုမိပါသည်။

ယခုပင် အထက်တန်းပညာသင်နှစ်များအတွင်း တွေ့ခဲ့ရသော ဆရာများအကြောင်းကို အဆုံးသတ်မည် ပြုသည့်အခါမှ ကျွန်တော် ဆရာနှစ်ယောက်ကို သတိရလာပြန်ပါသည်။ ထိုဆရာ

နှစ်ယောက်မှာ ဦးကြည်နှင့် ဦးစံဝင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်တို့က ဆရာကြည်ဟု ခေါ်လေ့ရှိသော ဆရာ ဦးကြည်ကို ကျွန်တော်တို့အလယ်တန်းတွင် စ၍တွေ့ခဲ့ရပါသည်။ ဆရာနှင့်ပတ်သက်၍ သတိရစရာအကြောင်းမှာ အထက်တန်းတွင် ပညာသင်ရစဉ်က ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအချိန်က ဆရာကြည်သည် ကျွန်တော်တို့ကို မြန်မာစာသင်သည်။ ကျွန်တော်တို့ သင်ရသော စာအုပ်များတွင်လယ်တီပဏ္ဍိတဦးမောင်ကြီး၏ စာဏကျနီတိလည်း ပါဝင်လေသည်။

ထိုနေ့ကသင်ရသော အကြောင်းအရာတွင် ‘ကွေးသော လက် ရှိသူသည် သူယုတ်မာ၊ ဆန့်သောလက် ရှိသူသည် သူတော် ကောင်း’ ဟူသော စကားတစ်ရပ်ပါလာခဲ့လေသည်။

ဆိုလိုသောသဘောကို ဆရာကရှင်းပြသည်။ တွန့်တိုခြင်း၊ နှမြောခြင်းသည် ယုတ်မာသောသူတို့၏ အပြုအမူ၊ ရက်ရောခြင်း၊ ပေးကမ်းခြင်းသည် သူတော်ကောင်းတို့၏ အပြုအမူဟူ၍ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော် ဘဝင်မကျပါ။ ကျွန်တော် မတွန့်တိုချင်ပါ။ မနှမြောချင်ပါ။ သို့သော် ဆရာရှင်းပြနေသည်ကိုကား ကျွန်တော် သဘောမတူနိုင်။ ထို့ကြောင့် ဆရာရှင်းပြချက် အဆုံးတွင် ကျွန်တော် မတ်တတ်ရပ်လိုက်ပါသည်။

“အခု ဆရာရှင်းပြနေတာကို ကျွန်တော် သဘောမတူဘူး ဆရာ” ကျွန်တော်အသံသည် မာဆတ်ဆတ်ဖြစ် နေလိမ့်မည် ထင်ပါသည်။

သို့ပါလျက်

“မင်းက ဘာကိုသဘောမတူနိုင်တာလဲကွ” ဆရာ အသံက

ပျော့ပျောင်းလှဘိ၏။

“ကျွန်တော်တို့ဟာ နေရာတကာမှာ ရက်ရောနေလို့ ဖြစ်မလားဆရာ၊လူတကာ လျှောက်ပြီး ပေးကမ်းနေရင်ကော ဖြစ်နိုင်မလား”

“ဘာဖြစ်လို့လဲကွယ့်”

“ဓားပြတိုက်မယ့်လူဟာ ကျွန်တော့်ဆီကို လက်နက်လာတောင်းရင် ကျွန်တော်ပေးရမှာလား”

ဆရာသည် ရုတ်တရက် ကြောင်တွေတွေဖြစ်သွားသည်။ အတန်ကြာမှ ဆရာသည် ပေးကမ်းခြင်းသဘောကို ရှင်းပြလေတော့သည်။

ကျွန်တော်သဘောမတူပါ။

သို့ဖြစ် ဆရာနှင့်ကျွန်တော် အငြင်းအခုံဖြစ်ရလေပြီ။ ခဏအတွင်းမှာပင် ဆရာဖက်က ထောက်ခံသူတွေလည်း ပေါ်လာလေတော့သည်။ အချိန်သာ ကုန်သွားသည်။ သင်ခန်းစာ ရှေ့မတက်နိုင်တော့။ ကျွန်တော်နှင့် ဆရာ၏ ငြင်းခုံနဲ့ပွဲသည်လည်း အဆုံးမသတ်တော့။

ယခု ဤအဖြစ်အပျက်သည် အနှစ်နှစ်ဆယ်ကျော် ခဲ့လေပြီ။ ကျွန်တော် မေ့၍မရ။ တပည့်တစ်ယောက်ကို ဆရာနှင့်ဖက်ပြိုင် ငြင်းခုံခွင့်ပြုခဲ့သော ဆရာသဘောကို ကျွန်တော်မမေ့။ စာသင်ချိန် တစ်ချိန်လုံး ဆရာ့ကို အံ့တုဖက်ပြိုင် ပြောဆိုခဲ့မိခြင်းအတွက် ကျွန်တော် စိတ်မကောင်းပါ။ သို့သော်လည်း ဤသို့ တပည့်၏ ထင်မြင်ချက်ကို လွတ်လပ်စွာ တင်ပြခွင့်ပြုသော ဆရာ၏ စိတ်ထားကိုကား ကျွန်တော် အမှန်ပင် လေးစားခဲ့ရလေတော့သည်။

ကျွန်တော့်ဆရာများ

၈၉

“ဟေ့၊ မင်း ဆရာကို ဘာမှပြိုင်ပြီး ငြင်းနေစရာမလိုဘူးကွ” ဟု ပြောလေ့မရှိသော ဆရာကြည်ကို ကျွန်တော် မမေ့သေး။

C

ဦးစံဝင်း

ကျွန်တော် မမေ့နိုင်သော ဆရာတစ်ယောက်ကား ဆရာ
ကျွန်တော်မမေ့နိုင်သောဆရာတစ်ယောက်ကားဦးစံဝင်းတည်း။

စင်စစ် ဦးစံဝင်းကို ကျွန်တော်တွေ့ရသည်မှာ ကျောင်း
ဆရာတစ်ယောက်အဖြစ် တွေ့ရခြင်းမဟုတ်ပေ။ သူ့ကို ဘီအိုစီ
ကုမ္ပဏီတွင် အမှုထမ်းနေသော အရာရှိတစ်ယောက်အဖြစ် စတင်
သိကျွမ်းရခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ကျွန်တော်က လက်ဖက်ရည်ဆိုင်
အရောင်းသမား။ ဦးစံဝင်းကား ကျွန်တော်တို့ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်
အနီး ရုံးကြီးပေါ်က အရာရှိ။ သူ လက်ဖက်ရည်မှာလျှင် ကျွန်တော်
သွားပို့ရသည်။ ဆိုင်ထဲသို့သူလာလျှင် သူ့အတွက် လက်ဖက်ရည်

ချပေးရသည်။ ဤသို့သော သူနှင့်ကျွန်တော် စတင်ဆက်ဆံခဲ့ရခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ထိုကာလတွင် ချောက်မြို့ရှိ ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ လူငယ် များအစည်းအရုံးခွဲက ကြီးမှူး၍ ညကျောင်းတစ်ခု ဖွင့်လေသည်။ ထိုအခါ ကျွန်တော် ထိုညကျောင်းသို့ တက်ခွင့်ရခဲ့သည်။ ညကျောင်း ဆရာများတွင် ဦးစံဝင်းသည်လည်း တစ်ယောက်အပါအဝင် ဖြစ်သည်။ ဤသို့ဖြင့် ဦးစံဝင်းသည် ကျွန်တော်၏ စာသင်ခန်းထဲက ဆရာ ဖြစ်လာခဲ့ရခြင်းတည်း။

ဆရာ ဦးစံဝင်း သင်ကြားပို့ချသော ဘာသာရပ်မှာ အင်္ဂလိပ်စာ၊ အင်္ဂလိပ်စာတွင် သူသင်သောစာအုပ်ကား၊ ကဗျာ စာအုပ်။ ဦးကောင်းပြုစုသော ပေါ်ထရီ ဖော် ပလက်ရှား။

ယနေ့ ဆရာသင်ပြမည့်ကဗျာကား အင်္ဂလိပ်ကဗျာ ဆရာကြီး ဝဒိစံဝသ်၏ ‘တူသကပ်ကူး’ အမည်ရှိ ကဗျာ။

ဆရာသည် ကဗျာအကြောင်းကို မစသေး။ ပထမ ဦးစွာ ကဗျာဆရာ၏အကြောင်းကို ပြောသည်။ ကဗျာဆရာ ရေးပုံ၊ တွေးပုံ မြင်ပုံ၊ ခံစားပုံတွေကိုရှင်းပြသည်။ ထိုအခါ ကဗျာဆရာ၏ အခြား ကဗျာများကို ပုံစံပြလေတော့သည်။

သို့ဖြင့် ဆရာသည် ဝဒိစံဝသ်၏ ထင်ရှားသော ကဗျာ ထဲက အပိုဒ်ကလေးတစ်ခုကို သင်ပုန်းပေါ်တွင် ရေးပြလိုက်သည်။ ထိုကဗျာကား လူစီဆိုသော မိန်းကလေးအကြောင်း။

လူစီသည် လူသူအရောက်အပေါက်နည်းသော အရပ်က မိန်းကလေး။ လူစီ၏ အလှသည် ရေညှိတက်နေသော ကျောက်တုံး အကွယ်က မြင်သာယောင် မမြင်သာယောင် ဝိုင်အိုလက်

ပန်းကလေး၏ အလှမျိုး။

ဆရာသည် ဤကဗျာ၏ ရသကို တပည့်များ အပြည့်အဝ ခံစားစေချင်သည်။

“ဒီကဗျာမှာ ကဗျာဆရာဟာ မိန်းကလေးရဲ့အလှကို ရေညှိတက်နေတဲ့ ကျောက်တုံးနောက်က ဝိုင်အိုလက် ပန်းကလေးနဲ့ နှိုင်းထားတာကို မြင်သာ ခံစားသာအောင် သုခဆိုတဲ့ “လှမဉ္ဇူ” သီချင်းကလေးကို သတိရကြရအောင်။ သုခက မိန်းကလေးရဲ့ အလှကို လှမဉ္ဇူသီချင်းမှာ “ယုဂန်ဗွေစွန်း ငွေဝန်းသီတဂူ တိမ်ယံ ကြားက အလှပြကာပြူ” ဆရာသည် သုခ၏ လှမဉ္ဇူသီချင်းက စာသားကို ဆိုပြလေတော့သည်။

ဤသို့ဖြင့် ကျွန်တော်တို့သည် ဝဒိစိဝသ်၏ လူစီအလှ၊ ရေညှိတက်နေသော ကျောက်တုံးနောက်က ဝိုင်အိုလက်ပန်း၏ အလှကို တိမ်ယံကြားက လမင်း၏အလှနှင့် ယှဉ်၍ ခံစားနိုင်ခွင့် ရခဲ့လေသည်။

ဆရာသည် အင်္ဂလိပ်စာ နိုင်နင်းသလို မြန်မာစာ၊ မြန်မာ ဂီတထဲက အလှအပတွေကိုလည်း နိုင်နင်း၏။ ဝဒိစိဝသ်၏ မိန်းမချော ကလေး မျက်ဟန် မာန်ဟန်ကို မေရှင်၏ “ပျို့မှာတမ်း”ထဲက “လာခဲ့ရင် ရန်တွေ့မှာမို့လား ဒေါသ မထားရက်ဖူးရှင်” ဟူသော အချက်နှင့်လည်း ယှဉ်ဟပ်ပြတတ်၏။

“တူသကပ်ကူး” ကဗျာကို သင်တော့မည်ဆိုသောအခါ ရှေ့တော်ပြေးကဗျာကို အလျင်ဆိုပြသည်။ ရှေ့တော် ပြေးသည်လည်း ဥဩဖွဲ့ကဗျာ။ တူသကပ်ကူး သည်လည်း ဥဩဖွဲ့ ကဗျာ။ ထိုကဗျာ နှစ်ပုဒ်ယှဉ်၍ လေ့လာရသောအခါ ကျွန်တော်တို့အဖို့ ပို၍ ခံစားခွင့်

ရ၏။ ကဗျာကို တွေ့ထိနိုင်ခွင့်ရ၏။

ဆရာ၏ သင်ပြမှုနည်းပရိယာယ်ကား ဤတို့တည်း။

ဆရာသည် ကျောင်းဆရာစစ်စစ်တစ်ယောက် မဟုတ်
စေကာမူ သင်ပြမှု၌ ကျွမ်းသလို တပည့်ကို ဆိုဆုံးမမှု၌လည်း
ကျွမ်းသည်ဟု ဆိုရပေမည်။

တစ်ညတွင်ဖြစ်သည်။ ဆရာသည် ကျွန်တော့်ကို စာမေး
လေတော့သည်။ ကျွန်တော်မဖြေနိုင်။ သည့်အတွက် ဆရာမျက်နှာ
တွင် ဒေါသမတွေ့ရ။

“မင်းလည်း စာမကျက်အားဘူး ထင်တယ်။ အေးပေါ့ ကွာ၊
အိမ်အလုပ်လုပ်ရတာကတစ်ဖက်၊ အခြားစာတွေ ဖတ်ရတာက
တစ်ဖက်ဆိုတော့ မင်းအဖို့ စာကျက်ချိန်ဘယ်ရနိုင်မလဲပေါ့။ အော်၊
ဒါထက် မင်း ဝတ္ထုတော်တော်ဖတ်ပုံရတယ်”

သူ့ဆီ လက်ဖက်ရည်ပို့သွားတိုင်း ကျွန်တော့်ခါးကြားက
စာအုပ်ကို ဆရာသတိပြုမိဟန်တူပါသည်။

ကျွန်တော် ဆရာ့စကားတွင် ကျေနပ်သွားသည်။
အားလည်းတက်သွားသည်။

“ဟုတ်ပါတယ်ဆရာ”

ကျွန်တော် အားရပါးရ ဖြေချလိုက်သည်။ ဝတ္ထုတွေ
အဆက်မပြတ်ဖတ်နေသည် ဆိုခြင်းကို ကျွန်တော် ဂုဏ်ယူပြချင်
နေဟန်တူသည်။

“ခုတလော ဘာဝတ္ထုတွေဖတ်နေသလဲ”

“စုံလို့ပါပဲ ဆရာ”

“မင်းဖတ်တဲ့ဝတ္ထုတွေထဲက မင်းအကြိုက်ဆုံး စာရေးဆရာ

တစ်ယောက် ပြောစမ်းပါကွ”

“လင်းယုန်နီ ဆရာ”

“အေး၊ ဟုတ်ပြီ။ လင်းယုန်နီရဲ့ ဝတ္ထုထဲမှာ မင်း
ဘယ်ဝတ္ထုကို အကြိုက်ဆုံးလဲကွ”

“ချစ်မမ ပါဆရာ”

“ချစ်မမမှာ မင်းဘာကို အကြိုက်ဆုံးလဲကွာ”

“ချစ်မမထဲက မောင်စောလွင်ကို ကျွန်တော် သဘော
ကျတယ်ဆရာ။ မမမြင့်ကိုလဲ ကျွန်တော် သဘောကျတယ်”

လင်းယုန်နီ၏ ချစ်မမဝတ္ထု၌ အဓိက ဇာတ်ဆောင်
မောင်စောလွင်၏ ဝတ္ထုအမူအကျင့်၊ မမမြင့်၏ ချစ်စဖွယ်
အပြုအမူများကို ကျွန်တော်ရည်ရွယ်ပြောလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။
ဆရာသည်လည်း ထိုဝတ္ထုကို ဖတ်ပြီးဖြစ်ဟန်တူသည်။

ယခု ဆရာပြုံးလေပြီ။

ကျွန်တော်လည်း သဘောကျပါ၏။

“အေးအေး၊ ကောင်းတယ်၊ ကောင်းတယ်။ မအေလုပ်တဲ့
လူက တစ်နေ့ကုန် တမတ်တတ်တတ်နဲ့ လက်ဖက်ရည် ဖျော်နေရတဲ့
အချိန်မှာ မင်းက မောင်စောလွင်လို လူငယ်တစ်ယောက်ရဲ့
ခပ်ကြောင်ကြောင် အမူအကျင့်တွေကို အတုယူ၊ စိတ်ကူးထဲကနေပြီး
မမမြင့်လို မိန်းမတစ်ယောက်ကိုကြိုက်၊ သိပ်ကောင်းတာပေါ့ကွ။
ဒါမှလဲ မင်းအမေအဖို့ မင်းတို့ကို ပင်ပန်းတကြီး ပညာသင်ပေး
နေရတဲ့ အကျိုးကျေးဇူးနပ်တာပေါ့ကွာ” ဆရာစကားမှာ မဆုံးသေး။

ကျွန်တော်မသိသော ကျွန်တော့်ဘဝ၊ ကျွန်တော် မေ့လျော့
ထားသော ကျွန်တော့် အခြေအနေကို ဆရာသိနေလေပြီ၊ ဆရာ

သတိပြုပြီးဖြစ်နေလေပြီ။ ထို့ကြောင့်လည်း ဆရာသည် ကျွန်တော်၏ လက်ရှိဘဝ၊ လက်ရှိအခြေအနေကို ဖော်ထုတ်ပြနေလေပြီ။ ကျွန်တော် မသိချင်ယောင်ဆောင်၍ မရတော့။ ကျွန်တော် မေ့နေ၍ မဖြစ်တော့။

ဆရာ ပြစ်တင်ပြောဆိုပုံကား သိမ်မွေ့လှပါတိ။ ဆရာ မျက်နှာမှာ ဒေါသကို မမြင်ရ။ ဝမ်းနည်းကြေကွဲခြင်းသာ လွှမ်းမိုးနေ၏။

ကျွန်တော်ကသာ ကျွန်တော်၏ပင်ပန်းကြီးစွာ ရုန်းကန်နေရသော ဘဝမှ ရုန်းထွက်ကာ မောင်စောလွင်အဖြစ် မှတ်ယူ၍ မမမြင့်ကိုရှာဖွေနေခြင်းဖြစ်သည်။ ဆရာကမူ ကျွန်တော့်ကိုယ်စား ကျွန်တော့်ဘဝအတွက် လမ်းခင်းပြသည်။ ကျွန်တော့်လမ်းကို ကျွန်တော် ရှောင်ဖယ်နေသည့်အတွက် ဝမ်းနည်းယူကျုံးမရ ဖြစ်ရသည်။

ကျွန်တော် ဘာမျှမပြောနိုင်တော့။ မျက်ရည်စကိုပင် လျှင်မထိန်းနိုင်တော့။

ကျွန်တော့်ဘဝကို ကျွန်တော် သတိပြုရလေတော့သည်။

ဆရာ၏ ဆုံးမပုံ ဆုံးမနည်းကား ဤသို့တည်း။

ကျွန်တော် ဆရာစေတနာကို နားလည်ရတော့သည်။ ထိုစဉ်က အမေ့လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ကလေးကို မှီခို၍ ကျွန်တော်တို့ ပညာသင်နေရသော အခြေအနေမျိုးတွင် ဆရာသည် ကျွန်တော့်ကို တာဝန်မဲ့ဖြစ်မနေစေချင်၊ ကျွန်တော် စိတ်ကူးယဉ်ကမ္ဘာထဲတွင် လွင့်နေမည်ကိုလည်း မလိုလား။ ကျွန်တော့်လက်တွေ့ဘဝကို ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် တည်ဆောက်စေချင်သည်။ ဤသို့သော ဆရာစေတနာ။

ကြည့်ပါ။

ကျွန်တော် ဆရာအတတ်သင်သိပ္ပံတွင် ပညာသင်နေစဉ် တစ်နေ့၌ ဆရာနှင့် ဆုံမိပြန်လေသည်။

“မင်း ဝတ္ထုတွေ ဖတ်တုန်းပဲလားဟေ့” ဆရာက စမေးသည်။

ကျွန်တော် နှုတ်အ ရလေပြီ။

“ဖတ်ပေါ့ကွာ။ ဘာလဲ၊ မင်းစာရေးဆရာ လုပ်မယ် စိတ်ကူးထားသလား”

ဒါကိုလည်း ကျွန်တော်မဖြေရဲပါ။

“အေး၊ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ကိုယ်လုပ်ချင်တာကို ဖိစီးစီး ကြိုးစားဖို့တော့မမေ့နဲ့ ကျော်ဆွေ။ စာဖတ်တယ်ဆိုတာ ကောင်းပါတယ်။ ဒါပေမယ့် စာဖတ်တာဟာ စိတ်ကူးယဉ် ကမ္ဘာထဲ ထွက်ပြေး နေဖို့တော့မဟုတ်ဘူးကွ”

ဤသို့လျှင် ဆရာသတိပေးခဲ့သေး၏။

ထို့နောက် ငါးနှစ်အကြာတွင် ဆရာနှင့် ကျွန်တော် ပြန်တွေ့ကြရပြန်လေသည်။

တွေ့ရသော နေရာကား ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် အဓိပတိ လမ်းပေါ်တွင်ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်သည် ကျွန်တော့်ရုံးရှိရာ ဂျပ်ဆင်အဆောက်အဦးသို့အလာ၊ ဆရာက ဘွဲ့နှင်းသဘင်ဖက်မှ အလာဖြစ်သည်။ ဆရာသည် ကားပေါ်က၊ ကျွန်တော်သည် လမ်းပေါ်က။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော် ဆရာကို မမြင်။ ကျွန်တော့် ဘေးတွင် ကားထိုးရပ်လာမှ ကားပေါ်တွင် ပါလာသော ဆရာကို သတိပြုမိသည်။

“ဟေး၊ ကျော်ဆွေ။ မင်း သမိုင်းကော်မရှင် ရောက်နေပြီဆို”

“ဟုတ်ပါတယ် ဆရာ”

“ခုံတလော၊ စာတွေလည်း သိပ်ရေးနေပါလားကွ”

ကျွန်တော်စကား ရုတ်တရက်ရှာမရ။

“အေး၊ အေး။ ကောင်းတယ်၊ ကောင်းတယ်။ ကြိုးစားပေါ့ကွာ။ မင်းဒီအခြေအနေ ရောက်လာတာ ဆရာ ဝမ်းသာသဟေ့။ စာရေးမယ့်လူဟာ စာချည်းရေးနေရုံနဲ့လည်း မလုံလောက်ဘူးကွ။ အတွေ့အကြုံလည်း ရှိရမယ်။ စာလည်း များများ ဖတ်ရမယ်”

“ဟုတ်ကဲ့ပါဆရာ” သည်တစ်ခါတော့ နှုတ်သွက်သည်။ အားလည်း တက်မိသည်။

“ရော့ဟေ့။ ကြုံတုန်း ဆရာပါလာတဲ့စာအုပ် ယူသွား။ မင်းဖတ်ရတာပေါ့” ဆရာသည် သူ့ကားပေါ်တွင် ပါလာသော စာအုပ်တစ်အုပ်ကိုဆွဲယူပြီး လှမ်းပေးလာသည်။

ကျွန်တော်ဝမ်းသာ၍ မဆုံးတော့။

“ငါသွားမယ်ဟေ့”

ဒါပဲဖြစ်သည်။

ဆရာ ဦးစံဝင်းကား ဤသို့သော ဆရာတည်း။

ဦးချို

စင်စစ် သူသည် ကျွန်တော်၏ စာသင်ခန်းထဲက ကျောင်း
ဆရာတစ်ယောက် မဟုတ်ပါ။ သို့သော် သူသည် ကျောင်းဆရာ
တစ်ယောက်ဖြစ်ခဲ့သည်လည်း မှန်၏။ ပညာမင်းကြီးလည်း ဖြစ်ခဲ့၏။
ထို့ထက်သော်ကား ကျွန်တော်၏ ကျွေးဖခင် ဖြစ်လာခဲ့ခြင်း၊
ကျွေးဖခင်ဆိုရာတွင် ကျွန်တော်၏ ဘဝတကွေ့ချိုးလမ်းကို ဖန်တီး
ပေးခဲ့ခြင်း၊ ကျွန်တော်၏ ကျောင်းဆရာဘဝအတွက် နည်းပေးလမ်းပြ
ပြုခဲ့ခြင်း၊ ထောက်ပံ့ ကူညီခဲ့ခြင်းများနှင့်အတူ ပညာဝန်ထမ်း
တစ်ယောက်အဖြစ် ခံယူဖွယ်ဖြစ်ခဲ့ခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်း
များကြောင့် ကျွန်တော်၏ ဆရာများတွင် ဦးချို၏အကြောင်းကိုလည်း

ဖော်ပြသင့်သည်ဟု ယူဆပါသည်။

ကျွန်တော်တို့ငယ်စဉ်က မြန်မာကြည့်စာ အမည်ရှိ ဖတ်စာစာအုပ်ကို သင်ခဲ့ရဖူးပါသည်။ ထိုအချိန်ကစ၍ ကျွန်တော် သူ့အမည်ကို ကြားဖူးခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။ သို့သော် သူ့ကို မည်သူမည်ဝါဟူ၍ မသိပါ။ လွတ်လပ်ရေးခေတ်ဦးတွင် ထိုအမည်ကို ပြန်လည် ကြားသိလာရလေသည်။ ပညာမင်းကြီး ဦးချို။

သို့တိုင်အောင် ကျွန်တော့်လို သာမန်အထက်တန်း ကျောင်းသားတစ်ယောက်အဖို့ ထိုပညာမင်းကြီးနှင့် ပတ်သက်ရန် အကြောင်းဖန်တီးလာလိမ့်မည်ဟူ၍ကား ထင်စရာအကြောင်းပင် မရှိခဲ့ပေ။

၁၉၅၀-ပြည့်နှစ်တွင် ကျွန်တော်သည် ကျောင်းထွက် လက်မှတ်ရ စာမေးပွဲကို အောင်မြင်ခဲ့လေသည်။ ထို့နောက်ပိုင်းတွင် ကျွန်တော့်အခြေအနေမှာ မရေမရာဖြစ်နေခဲ့၏။ ကျွန်တော့်အဖို့ ဆက်လက်ပညာသင်ယူရေး အခြေအနေမှာ မလှလှပေ။ ကျွန်တော် တက္ကသိုလ်ဝင်စာမေးပွဲ (ယခု အခြေခံ ပညာရေးအထက်တန်း စာမေးပွဲ)ကို ဖြေမည်ဆိုက ဖြေနိုင်၏။ သို့သော် တက္ကသိုလ်တွင် ဆက်လက်ပညာသင်ယူရန် အခြေအနေမရှိသော ကျွန်တော့်အဖို့ တက္ကသိုလ်ဝင်စာမေးပွဲသည် အဓိပ္ပာယ်မရှိ။ သို့ဖြစ်လျှင် ကျွန်တော် ဘာလုပ်မည်နည်း။ ကျွန်တော် ပညာကိုကား ဆက်သင်ချင်ပါ၏။ တက္ကသိုလ်တွင် ဆက်လက်ပညာသင်ယူရန် အခြေအနေမပေး သော်လည်း အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းတစ်ခုခုတွင် ဆက်လက် ပညာ သင်ယူမည်ဆိုက ဖြစ်နိုင်စရာရှိ၏။ စင်စစ် ဤအခြေအနေမှာလည်း အသေချာလှကြီးကားမဟုတ်။ သို့ဖြစ်လျှင် လောလောဆယ်

အလုပ်တစ်ခုခု ဝင်လုပ်ရအံ့လော။ သည့်အတွက် အလုပ်သည်လည်း အသင့်မရှိ။

ဤအခြေအနေမျိုးတွင် ပညာမင်းကြီး ဦးချို၏ ဇနီး ဒေါ်ရာဇာသည် သားဖြစ်သူ စတန်လီချိုရှိရာ ချောက်မြို့သို့ ရောက်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

သို့သော် ကျွန်တော်သည် စတန်လီချိုကိုလည်း မသိ။ ဒေါ်ရာဇာကိုလည်း မမြင်ဖူး။ ကျွန်တော်ကသာ မသိလိုက် မမြင်လိုက် ရှိသည်။ ဦးချို၏ဇနီးကမူ ဈေးရောင်းကောင်းသော ကျွန်တော်၏ ညီမငယ်မှတစ်ဆင့် ကျွန်တော့်အကြောင်း၊ ကျွန်တော့် မိသားစု အကြောင်းကို ကြားသိသွားလေသည်။

သို့ဖြင့် ၁၉၅၀-ပြည့်နှစ် နှစ်ကုန်လုပိုင်းတွင် ချောက်မြို့ အထက်တန်းကျောင်းအုပ် ဆရာကြီးသည် ကျွန်တော့်ကို ခေါ်တွေ့ လေတော့သည်။ တွေ့လျှင်တွေ့ချင်း ကျွန်တော်နှင့် ပညာမင်းကြီး သိမသိ မေးလာခဲ့လေသည်။ ကျွန်တော် နားမလည်နိုင်ပါ။ ကျွန်တော့်လို လူမျိုးသည် အဘယ်မှာလျှင် ပညာမင်းကြီးလို ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် သိနိုင်ပါမည်နည်း။

“အေး၊ မင်းကသာ မသိတာ။ ပညာမင်းကြီးကတော့ မင်းအကြောင်းကို အတော်သိနေပါကလားကွ။ ဟောဒီမှာ ပညာ မင်းကြီးက ငါ့ဆီကို ပို့လိုက်တဲ့စာနဲ့ မင်းအတွက်စာ”

ကျွန်တော် အံ့သြရလေပြီ။

ဆရာကြီးဆီ ရေးသောစာတွင် ကျွန်တော့်အမေမှာ ကလေး ငါးယောက်နှင့် စားဝတ်နေရေး ကျပ်တည်းနေသည်ဟု သိရကြောင်း၊ ကျွန်တော်မှာလည်း ကျောင်းထွက်လက်မှတ်ရ စာမေးပွဲ အောင်ပြီး

ပညာလည်း ဆက်မသင်နိုင်၊ အလုပ်လည်း မရနိုင် ဖြစ်နေသည်ဟု သိရကြောင်း၊ မွေးချင်းငါးယောက်တွင် သားအကြီးဆုံးဖြစ်ရာ အိမ်ထောင်တာဝန်ကို ကျွန်တော် ထိုက်သင့်သလို တာဝန်ယူရမည်ဟု သိရကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ဤကျောင်းအတွက် အမိန့်ကျထားသော ကျောင်းစာရေး ရာထူးတွင် ကျွန်တော်သည် သင့်တင့်သော လူတစ်ယောက်ဖြစ်ပါက ခန့်ထားပေးပါရန် ဖော်ပြထား၏။

“အေး၊ ဒါပဲ။ မင်းကံကောင်းတယ် ဆိုရမှာပေါ့ကွာ၊ ဒီတော့ မင်းလုပ်နိုင်မယ်ဆိုရင် မင်းအဆင်ပြေတဲ့နေ့မှာ အလုပ်ဝင်ပေတော့၊ ပညာမင်းကြီး ကိုယ်တိုင်ကလည်း ထောက်ခံ၊ ဆရာတပည့်လည်း ဖြစ်နေတော့ မင်း ဒီအလုပ်ကို ရသင့်ပါတယ်၊ အေး၊ ဒါထက် မင်းဆီရေးတဲ့စာကရော ဘာတဲ့လဲကွ”

ကျွန်တော်သည် စာကို ဖောက်ပြီး ဖတ်ပြရလေတော့သည်။ စာရွက်ကိုင်ထားသော လက်သည် တုန်နေ၏။ ပညာမင်းကြီး ကိုယ်တိုင် လက်ရေးဖြင့် ရေးထားသောစာ။

ကျွန်တော့် အခြေအနေကို ဇနီးဖြစ်သူထံမှ သိရ၍ စိတ်မကောင်းကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် လောလောဆယ် အိမ်ထောင်တာဝန်ယူရန် အလုပ်တစ်ခု စီစဉ်ပေးလိုက်ကြောင်း၊ အလုပ်တွင် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ရင်း ပညာဆက်လက်သင်ကြားရေးကို ကြိုးစားသင့်ကြောင်း၊ အကယ်၍ တက္ကသိုလ်ဝင် စာမေးပွဲအောင်မြင်၍ တက္ကသိုလ်တွင် ဆက်လက်ပညာသင်ယူလိုက လုံးဝတာဝန်ယူမည် ဖြစ်ကြောင်း။

ကျွန်တော်သည် မိမိမျက်လုံးကိုပင် မယုံနိုင်တော့ပေ။

ကြည့်စမ်း၊ ပညာမင်းကြီး ကိုယ်တိုင်က သာမန်ကျောင်းသား တစ်ယောက်ထံသို့ ရေးလာသောစာ။ ယခုအလုပ်ပေးမည်၊ နောင် ပညာသင်ကြားရေးကို လုံးဝတာဝန်ယူမည် စသည်ဖြင့် ရေးလာသော စာ။ တစ်ခါမျှ မတွေ့မသိဘူးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတစ်ဦး၏ ကူညီ အားပေးမှု။

ကျွန်တော်၏ ခံစားမှုကို ကျွန်တော် စာမဖွဲ့နိုင်တော့ပါ။

သို့ဖြင့်ကျွန်တော်သည် အလုပ်ဝင်ပြီး မကြာမီပင် ပညာ မင်းကြီးထံသို့ စာရေးရလေတော့သည်။ ကျွန်တော် အလုပ်ဝင် နေပြီဖြစ်ကြောင်း၊ လောလောဆယ်တွင်လည်း ကျွန်တော် ဆရာ အတတ်သင်သိပ္ပံသို့ ဝင်ခွင့်ရရန် လျှောက်လွှာ တင်ထားကြောင်း။

၁၉၅၁ ခုနှစ် ကျောင်းများဖွင့်လှစ်သည့် ပညာမင်းကြီး ထံမှ စာတစ်စောင်ရပြန်သည်။ ရန်ကုန်သို့ အမြန်ဆုံးလိုက်လာရန်၊ လေယာဉ်ကိစ္စကအစ လိုအပ်သမျှ အစခပ်သိမ်း စီစဉ်ထားပြီး ဖြစ်ကြောင်း။

ဤသို့ဖြင့် ပညာမင်းကြီးသည် ဘီအိုစီလေယာဉ် အခမဲ့ စီးနိုင်ရေးမှအစ အားလုံးစီစဉ်ထားပြီး ဖြစ်လေသည်။ ကျွန်တော်သည် ငွေသုံးဆယ်မျှသာ အိတ်တွင်ထည့်၍ လေယာဉ်ကို အခမဲ့စီးကာ ရန်ကုန်သို့ လိုက်လာခဲ့ရလေတော့သည်။

၁၉၅၁၊ မေ ၃၀။

မိမိမြို့၊ မိမိ မိခင်၊ ညီ၊ ညီမငယ်များ၊ မိတ်ဆွေများကို ခွဲခွာလာရသောကြောင့် ရင်ထဲမှာ တလှုပ်လှုပ် ခံစားရသည်။ မင်္ဂလာဒုံ လေယာဉ်ကွင်း၌ စောင့်ကြိုနှင့်သော မော်တော်ကား ခံခံညားညားကို မြင်ရသောအခါ ခြေလှမ်းကိုပင် မလှမ်းရဲတော့။

ကားပေါ် တက်ထိုင်ရမည်က အစမဝံ့ရဲ့။ ထို့ထက်သော်ကား မကြာမီ တွေ့ရမည့် ပညာမင်းကြီးနှင့် ရင်ဆိုင်ရမည့်ကိစ္စသည် ထိတ်လန့် ဖွယ်ရာလိုလို၊ အားငယ်ဖွယ်ရာလိုလို ဖြစ်လာရလေသည်။ ကျွန်တော့် အဖို့ ဤပုဂ္ဂိုလ်ကြီးကို မည်သို့ မျက်နှာချင်းဆိုင်ရပါမည်နည်း။ မည်သို့ စကားဆိုရမည်နည်း။ ရင်ထဲမှာ တဒိတ်ဒိတ်မြည်လာပေပြီ။

လောကသစ်ဖြစ်သော ရန်ကုန်မြို့၏ မြင်ကွင်းများကိုပင် ကျွန်တော် ပီပီသသ မမြင်ရ။ ကျွန်တော် ဘယ်ကိုရောက်လာ နေသည်ကိုလည်း မသိ။

မော်တော်ကား ရပ်လိုက်မှပင် ကျွန်တော် ကားပေါ်မှ ဆင်းရတော့မည်ကို သတိပြုမိသည်။

ကျွန်တော်သိပါပြီ။ ဤအိမ်သည် ပညာမင်းကြီး ဦးချို၏ အိမ်။ ယခုကျွန်တော် ဤအိမ်သို့လာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဟုတ်ပြီ။ လာခဲ့ရမည်ဆိုသည့်အတိုင်း လာခဲ့ပါပြီ။ ကျွန်တော် ဤအိမ်က လူတွေကို မမြင်ဖူး၊ ကျွန်တော့်ကိုလည်း မြင်ဖူးစရာ အကြောင်းမရှိ။

၀၀ ဖြူဖြူ ခန့်ခန့် အမျိုးသမီးကြီးက ကျွန်တော့်ကို အိမ်ဝမှ ဆီးကြိုသည်။ သူ့အပြုံးက ပွင့်လင်းသည်။ ထိုအပြုံးကို မြင်ရပြီ ဖြစ်သည့်တိုင်အောင် ခြေလှမ်းသည် တွန့်နေ၏။

“လာဟေ့ မောင်ကျော်ဆွေ၊ မင်းလိုက်လာပြီဆိုတာ မမကြီးတို့ဆီ နေ့လယ်ကပဲ တယ်လီဖုန်းနဲ့ အကြောင်းကြားတယ်။ ဝင်လေကွယ်။ လာလာ” ဖော်ရွေပွင့်လင်းသော ကြိုဆိုမှု။

ကျွန်တော် မှန်းဆနိုင်ပါပြီ။ ထိုအမျိုးသမီးကြီးသည် ပညာမင်းကြီးဦးချို၏ ဇနီးဖြစ်ရမည်ဟု။

“ကဲ၊ ကဲ။ ထိုင်အုံးကွယ်။ မင်းလဲ ခရီးပန်းလာမှာပေါ့။

မင့်ဘဘကြီးကတော့ အပေါ်မှာ ဧည့်သည်ရောက်နေတယ်ကွယ့်။
ခု ဆင်းလာကြတော့မှာပါလေ”

ဘဘကြီးဆိုသည်မှာ မည်သူ့ကို ရည်ရွယ်ကြောင်း
ကျွန်တော် မှန်းဆနိုင်ပေပြီ။

မကြာပါ။ အိမ်အပေါ်ထပ်မှ အရပ် ထောင်ထောင်
မောင်းမောင်း ခန့်ခန့်ထည်ထည် အသားဖြူဖြူ လူကြီးတစ်ယောက်
နှင့် သူ့လောက်အရပ်အမောင်း ကိုယ်လုံးကိုယ်ထည် ထွားကျိုင်း
တုတ်ခိုင်ခြင်း မရှိသည့်တိုင်အောင် အသားဖြူ၍ မျက်နှာ ကြည်စင်
သော အသက်ငါးဆယ်ပတ်ဝန်းကျင်ရှိမည့် လူကြီးတစ်ယောက်တို့
ဆင်းလာကြ၏။ ဒုတိယလူကြီးမှာ ဘောင်းဘီရှည်နှင့် ဖြစ်သည်။
နှစ်ယောက်စလုံး၏ မျက်နှာများ၌ ဖော်ရွေသောအပြုံးကို တွေ့ရ၏။
နှစ်ယောက်စလုံး ကျွန်တော့်တူရူသို့ လာကြသည်။ ကျွန်တော်သည်
ထိုင်ရာမှထလိုက်သည်။ ပထမလူကြီးသည် ပညာမင်းကြီး ဦးချို
ဖြစ်ရမည်ဟု ကျွန်တော် ချက်ချင်း မှန်းဆလိုက်မိသည်။ ဒုတိယ
ပုဂ္ဂိုလ်ကိုကား ကျွန်တော် မည်သို့မျှ မမှန်းဆတတ်။

“မောင်ကျော်ဆွေ ဆိုတာလားဟေ့” ပထမလူကြီးက
မေးလာ၏။

“ဟုတ်ပါတယ် ဘဘကြီး”

“ဩ၊ မောင်ကျော်ဆွေဆိုတာ မင်းကိုး။ အေးအေး၊
လာစမ်းပါအုံးကွ” ဘောင်းဘီရှည်နှင့်လူကြီးက ကျွန်တော့်ကို
ပခုံးဖက်ပြီး တစ်နေရာသို့ခေါ်သွားလေတော့သည်။

ဘယ်သူပါလိမ့်။

မည်သို့ဖြစ်စေ၊ အားလုံး၏ ဖော်ရွေမှုများကြားတွင်

ကျွန်တော်သည်လည်း အလိုက်သင့် ဖြစ်လာရလေတော့၏။

ညစာစားပြီးလျှင်ပင် ဘဘကြီးဦးချိုသည် ကျွန်တော့်ကို ခေါ်တွေ့လေသည်။ ပြီး ကျွန်တော့်ရှေ့ရေကို ဆွေးနွေး၏။ ရှေ့ဦးစွာ ကျွန်တော့်အခြေအနေကို သူကြားသိထားသည့်အတိုင်း ပြောပြသည်။

“ဒါကြောင့် ဘဘကြီးတို့အနေနဲ့ တတ်နိုင်သမျှ ကူညီသင့်တယ်ထင်လို့ မောင်ကျော်ဆွေကို ခေါ်ယူလိုက်တာပဲ။ ခု မင်းဆရာအတတ်သင်မှာ တက်ခွင့်ရတယ်လို့ ဘဘကြီး သိရတယ်။ အေး၊ ဒါပေမယ့် မင်းစဉ်းစားရမှာက မင်းဘာဖြစ်လို့ ဆရာအတတ်သင်ကို တက်ချင်ရသလဲ ဆိုတဲ့အချက်ပဲ”

စကားကို ဖြည်းဖြည်းလေးလေးပြောနေခြင်းဖြစ်သည်။ စေ့စေ့စပ်စပ်လည်းရှိ၏။ သို့သော် ကျွန်တော်သည် ဘဘကြီးကို ရဲရဲမျက်နှာချင်းမဆိုင်ရဲသေးပေ။ ဘဘကြီးစကားကို ဘာပြန်ပြောရမှန်းလည်း မသိသေး။

“ဒီလိုလေ၊ မင်းကြိုးစားမယ်၊ ပညာလည်း ဆက်သင်ချင်မယ်ဆိုရင် ဒီတစ်နှစ် ဘဘကြီးတို့အိမ်မှာနေပြီး မက်ထရပ်စ် ဖြေပေါ့။ မက်ထရပ်စ်အောင်ရင် တက္ကသိုလ်မှာ ပညာသင်ဖို့ ဘဘကြီးတို့က တာဝန်ယူမယ်”

ကျွန်တော် ဘာပြောရမည်နည်း။ သည်မျှ စေတနာထားလာခြင်းကို ကျွန်တော် မည်သို့တုန့်ပြန်ရမည်နည်း။

ကျွန်တော် တက္ကသိုလ်မှာ ပညာသင်ချင်ပါသည်။ သို့သော် ကျွန်တော့်အခြေအနေကို ကျွန်တော်အသိဆုံး။ တက္ကသိုလ်ပညာထက် အသက်မွေးမှုပညာသည် ကျွန်တော့်အဖို့ လောလောဆယ်

အရေးအကြီးဆုံး ဖြစ်သည်။

ဘဘကြီးသည် ကျွန်တော့်ဆီက အဖြေကို ခဏကြာ စောင့်နေသေး၏။ အတန်ကြာသည်အထိ အဖြေကိုမရသောအခါ ကျွန်တော်အဖြေရ ခက်နေသည်ကို မှန်းဆမိဟန်တူလေသည်။

“အင်း၊ ဟုတ်တော့လည်း ဟုတ်တာပဲ။ မင်းက မွေးချင်း ထဲမှာ အကြီးဆုံးဆိုတော့ ကျန်တဲ့ကလေးတွေ တာဝန်က ရှိသေးတာ ကိုး။ ဒါဖြင့် ဘဘကြီးတစ်ခုမေးမယ်။ ခု မင်းဆရာဖြစ်သင် တက်ဖို့ စိတ်ကူးတာက နှစ်နှစ်အတွင်း အလုပ်ရမယ်ဆိုလို့ တက်တာလား။ ခုလုပ်ရတာက လခနည်းလို့တက်တာလား။”

“ကျွန်တော် ပညာလည်းဆက်သင်ရ၊ အချိန်တိုတိုနဲ့လည်း အလုပ်ရမယ်ဆိုတဲ့ သဘောပါ။ ကျောင်းဆရာလုပ်ရင်း တက္ကသိုလ်ပညာ ဆက်သင်ဖို့လည်း ရည်ရွယ်ထားပါတယ် ဘဘကြီး။”

“ဒီတော့ ဆရာအတတ်သင် မတက်ဘဲ ဂျီတီအိုင်ဖြစ်ဖြစ်၊ ကျန်းမာရေးမှူးသင်တန်းဖြစ်ဖြစ်တက်တာက ပိုမကောင်းဘူး လားကွဲ့။”

“ဟုတ်ကဲ့၊ ကောင်းတယ်လို့ ပြောကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်ကျောင်းဆရာ လုပ်ချင်လို့ပါ။”

“ကျောင်းဆရာအလုပ်ဆိုတာ အလွန်ပင်ပန်းတဲ့ အလုပ် နော်။ အလုပ်လုပ်ရင်း ပညာဆက်သင်ဖို့ ရည်ရွယ်တာ ဖြစ်ရင်လည်း ဆရာဖြစ်သင်တန်းမတက်ဘဲ တစ်ခြားအလုပ်တစ်ခု ဝင်လုပ်ပါလား။ ခု မင်းသင်တန်းတက်ရင် နှစ်နှစ်ကြာမယ်။ အဲဒီကဆင်းရင် မင်းလခ တစ်ရာရှစ်ဆယ့်ငါးကျပ်နဲ့ ဂျေအေတီဖြစ်မယ်။ ဒီအတူတူ ခုလခ နှစ်ရာလောက်ရမယ့် အလုပ်တစ်ခု ရှာပေးမယ်။ ရတဲ့လခကို

မင်းအမေဆီ ပို့ပေါ့။ ဒီမှာ စားဖို့ သောက်ဖို့က ဘာကြီးတို့က တာဝန်ယူမယ်။ တစ်ဖက်ကလည်း မင်းပညာ ဆက်သင်ပေါ့။ အဲဒါ မကောင်းဘူးလား။”

ကျွန်တော် ဖြေရခက်ပြန်လေပြီ။ ဘာကြီးသည် ကျွန်တော့်ကို ဆရာအတတ်သင်သို့ မတက်စေချင်တာလား။ သူ ကိုယ်တိုင် ပညာဝန်ထမ်းဖြစ်ပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် ဤသင်တန်း ကို မတက်အောင်ပြောနေရပါသနည်း။ ကျွန်တော့်အပေါ် စေတနာ ထားခြင်း သက်သက်လော။ ကျွန်တော်နားမလည်တော့ပါ။

“ပြောစမ်းပါအုံးကွ။ မင်းဘာလုပ်မယ် စိတ်ကူးသလဲ ဆိုတာ”

အတန်ကြာမျှ နှုတ်တုံ့နှေးသေးသည်။ ပြီးမှ

“ကျွန်တော် ဆရာအတတ်သင်ပဲ တက်ပါမယ်”

“မင်း ကျောင်းဆရာအလုပ်ကို ဝါသနာပါတာလား”

“ဟုတ်ပါတယ်”

“ဒါထက် မင်းအဖေဆုံးတုန်းက မင်းဘယ်အရွယ်လဲ”

“ရှစ်နှစ်သားပါ”

“မင်းအဖေကလဲ ကျောင်းဆရာပဲဆို”

“ဟုတ်ပါတယ်”

“ဘာလဲ၊ မင်းအဖေကျောင်းဆရာလုပ်ခဲ့လို့ မင်းကလည်း ဆရာလုပ်ချင်တာလား”

ကျွန်တော် အဖြေခက်ပြန်လေပြီ

“ပြောပါအုံးကွ”

“ကျွန်တော် ဝါသနာပါလို့ပါ”

“အေး ကျောင်းဆရာတစ်ယောက်အဖို့ ဝါသနာပါတာဟာ ပြည့်စုံတဲ့အရည်အချင်းတွေမဟုတ်သေးဘူးကွ။ အရည်အချင်း တစ်ခုပဲ ရှိသေးတယ်။ အထူးသဖြင့် ဝါသနာပါဖို့ လိုအပ်သလို စေတနာရှိဖို့လည်း လိုတယ်။ နောက်တစ်ခုကတော့ ကျောင်းဆရာ ဘဝဟာ အလွန်ပဲ ပင်ပန်းတယ်။ ကိုယ်က တပည့်တွေကို သင်ပြ နိုင်ဖို့ကိုယ်ကိုတိုင်ကလည်း ပညာကို အမြဲမပြတ် ရှာမှီးနေရမယ်။ ဒီတော့ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း လုပ်ငန်းတွေထဲမှာ ဝါသနာရယ်၊ စေတနာရယ်၊ ပင်ပန်းခံနိုင်မှုရယ်ကို အရင်းခံနိုင်မှ ဒီအလုပ်ကို လုပ်လို့ ဖြစ်မယ်ကွယ့်။”

တစ်ချိန်လုံး ဘာကြီးဦးချို ပြောနေသော စကားကို ကျွန်တော်နားလည်လာရပေပြီ။ ကျောင်းဆရာဘဝတွင် ကျင်လည် ခဲ့သော ပညာရေးတာဝန်ကို ယူထားရသောပုဂ္ဂိုလ်ကြီးက ကျွန်တော့် စိတ်ထားကို စမ်းသပ်စစ်ဆေးနေခြင်းပင်တည်း။

“နောက်တစ်ခုက မင်း ပညာဆက်သင်ချင်တယ်လို့ ဆိုတယ် ဟုတ်သလား။”

“ဟုတ်ပါတယ် ဘာကြီး”

“အေး၊ ဒါကို ဘာကြီးသဘောကျတယ်။ ဒါပေမယ့် အစိုးရထောက်ပံ့ကြေးယူ သင်တန်းတက်နေချိန်မှာတော့ မင်း တစ်ခြား စားမေးပွဲတစ်ခုခုဖြေမှာကို ခွင့်ပြုနိုင်လိမ့်မယ် မဟုတ်ဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ မင်းကို အစိုးရက ထောက်ပံ့ကြေးပေးတာဟာ ဆရာအတတ်သင်တန်းမှာ ကြိုးစားနိုင်ဖို့ သင်တန်းမပျက် သင်ယူ နိုင်ဖို့ပဲ။ ဒီအချိန်မှာ မင်းက ဆရာအတတ်သင် ပေးတဲ့ ထောက်ပံ့ကြေးကို ယူပြီး မင်းကိုယ်ကျိုးအတွက် မက်ထရစ် ဖြေဖို့

ကိုသာ ကြိုးစားနေမယ်ဆိုရင် သင်တန်းမှာ ထိခိုက်နိုင်တာပေါ့”

သည်စကားကို ကြားရသောအခါ ကျွန်တော် စိတ်မကောင်းတော့ပါ။ ဘာကြီးကမူ သင်တန်းထောက်ပံ့ကြေးသဘောကို ဆက်လက်ရှင်းပြနေပါသည်။

“ဒီလိုပဲ ကျောင်းဆရာ လုပ်တဲ့အချိန်မှာလဲ မင်းအဖို့ အလုပ်မှာ တာဝန်ကျေပွန်ရေး၊ တပည့်တွေရဲ့ ပညာရည်တိုးတက်ရေးက အဓိကပဲ။ တပည့်တွေ ပညာရည်တိုးတက်ရေးအတွက် မင်းသင်ပြပို့ချရမှာ ဖြစ်သလို မင်းကိုယ်တိုင်ကလည်း အဆက်မပြတ် သင်ယူဖို့လိုအပ်တယ်။ ဒါပေမယ့် မင်းကိုယ်ကျိုးအတွက် ပညာဆက်သင်ရေးဆိုတာကတော့ မင်းမှာ အချိန်ပိုရှိမှ ဖြစ်နိုင်မယ်။ ဒီတော့ ကျောင်းဆရာလုပ်ရေးကသာ အဓိက ဖြစ်ရမယ်။ မင်း သက်ကြီးတက္ကသိုလ်တက်ရေးတို့ တက္ကသိုလ်စာမေးပွဲဖြေရေးတို့ကို အဓိကထားလို့မဖြစ်ဘူး မောင်ကျော်ဆွေ။ ဒါကြောင့် ဘာကြီး မင်းကိုဒါလောက် ပြောနေတာပဲ။ ဒီတော့ မင်းဒီတစ်ညနဲ့ နက်ဖြန်တစ်နေ့ ထပ်စဉ်းစားပါ။ မင်းဟာ မင်းကိုယ်ကျိုးကို ရှေ့တန်းမထားဘဲ ဝါသနာ၊ စေတနာနဲ့ အနစ်နာခံမှုကို ရှေ့တန်းထားပြီး ကျောင်းဆရာ လုပ်ချင်စိတ် တကယ်ရှိမရှိ စဉ်းစားပါ။ ဒါနဲ့မှမင်း ဆရာအတတ်သင် တက်ကိုတက်ချင်တယ်ဆိုရင် ဘာကြီး သဘက်ခါကျရင် မင်းကို ကျောင်းလိုက်ပို့မယ်။ အေး၊ မင်းပညာဆက် သင်ရေး အဓိကဆိုရင်တော့ မင်းအလုပ်လိုချင်ရင် ဝင်ငွေကောင်းကောင်း အလုပ်ရှာပေးမယ်။ စာပဲသက်သက် သင်ချင်တယ်ဆိုရင်လည်း ဘာကြီးတို့အိမ်မှာနေပြီး သင်နိုင်တယ်။ ဒီတော့ မင်းထပ်ပြီး စဉ်းစားအုံးပေါ့ကွာ။

ကျွန်တော် စဉ်းစားစရာမလိုဟု ထင်ပါသည်။ သို့သော် ထပ်၍စဉ်းစားရလေသည်။ အထူးသဖြင့် ဘဘကြီးစကားတွေက ဘာဆိုလိုသနည်း၊ ဘဘကြီး သဘောထား ဘယ်လိုနည်း။

ဘဘကြီး၏စေတနာကို ကျွန်တော်နားလည်ထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ပညာသင်လိုသော လူငယ်များကို အားပေးလိုသည့် ဘဘကြီးစိတ်ထား၊ ဆင်းရဲချို့တဲ့သူကို ကူညီလိုသော စေတနာ။ ယခု ကျွန်တော်ထပ်၍ သဘောပေါက်ရသည်မှာ ပညာဝန်ထမ်းကောင်း တစ်ယောက်တွင် ရှိရမည့်အရည်အချင်း၊ ပြီး စေတနာနှင့်တာဝန်ကို ခွဲခြားသတ်မှတ်သော ဘဘကြီး၏ တာဝန်ရှိ အရာထမ်းကောင်း စိတ်ထား။

ကြည့်ပါ။ နောက်တစ်နေ့ ကျွန်တော်၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ပြောပြ၍ ဘဘကြီးကိုယ်တိုင် ကျွန်တော့်ကို ဆရာအတတ်သင် ကျောင်းသို့ ပို့ဆောင်အပ်နှံခဲ့လေသည်။

သို့ဖြင့် ကျွန်တော်အဖို့ သင်တန်းနှစ်နှစ်တာ ကာလ တစ်လျှောက်လုံးပင် ဘဘကြီး ဦးချိုနှင့်မမကြီး (ဦးချို၏ဇနီး) တို့၏ ကူညီမှု၊ ထောက်ပံ့မှုဖြင့် ပညာသင်ယူခဲ့ရလေတော့သည်။ ထို ဇနီးမောင်နှံ၏ စေတနာများကိုလည်း ပို၍ အံ့ဩလောက်ဖွယ် ခံယူခဲ့ရလေတော့သည်။ သီတင်းကျွတ်ကျောင်းပိတ်လျှင် မိမိ ရပ်ရွာသို့ပြန်လို မပြန်လိုမေး၏။ မပြန်လိုလျှင် ဘဘကြီးတို့အိမ်မှာ နေစေသည်။ ပထမနှစ်ဒီဇင်ဘာ မက်ထရစ်တွင် ကျွန်တော် စာမေးပွဲ အောင်သည်။ သင်တန်းစာမေးပွဲကိုလည်း အောင်သည်။ ထိုအခါ တွင်လည်း ဘဘကြီးသည် ကျွန်တော့်ထက်ပင် ဝမ်းသာကြောင်း ပြခဲ့သည်။ ပညာကြိုးစားမှုကို အားပေးလိုသော ဘဘကြီး၏

စိတ်ထား။

နွေကျောင်းပိတ်သောအခါ မိမိရပ်ရွာပြန်စရိတ်ကိုလည်း ဘဘကြီးတို့ကပင် ပေးသည်။ ဘဘကြီးသည် ကျွန်တော်အဖို့ ပညာဝန်ထမ်းဘဝအတွက် စံယူဖွယ် ဆရာကောင်း တစ်ယောက်သာ မဟုတ်၊ မိဘသဖွယ် ဖြစ်လာခဲ့လေသည်။

ဒုတိယနှစ် သင်တန်းဆင်းသောအခါ ကျွန်တော် ရန်ကုန် မှာပင် အလုပ်ဝင်ရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်လေသည်။

“အမှန်ကတော့ အစိုးရအထောက်အပံ့နဲ့ ပညာသင်တဲ့ ကျောင်းသားတစ်ယောက်ဟာ အစိုးရစေလွှတ်တဲ့ နေရာကိုသွားပြီး တာဝန်ယူရလိမ့်မယ် မောင်ကျော်ဆွေ။ ဘဘကြီးက တစ်ချိန်က ပညာမင်းကြီးလုပ်ခဲ့တဲ့ အရှိန်အဝါကိုသုံးပြီး မောင်ကျော်ဆွေ ရန်ကုန်မှာ အလုပ်ရရေးကို ကြိုးစားပေးမယ်ဆိုရင် မသင့်ဘူး။ တစ်ခုတော့ရှိတယ်ပေါ့။ ခုစာမေးပွဲမှာ မင်းအနေနဲ့က ပထမ ရထားတာရယ်၊ ဂုဏ်ထူးလေးခုရထားတာရယ်လို့ အကြောင်းပြပြီး မင်းလျှောက်ကြည့်ပေါ့။ ဒီနေရာမှာ မင်းတက္ကသိုလ်စာမေးပွဲတွေ ဝင်ဖြေချင်လို့ ဆိုတာမျိုးကိုလည်း ဖော်ပြဖို့ သင့်မယ်ထင်ဘူး။ ဘဘကြီး အနေကတော့ မင်းအတွက် ထောက်ခံစာတစ်ခု ရေးပေး မပေါ့။ ဒါပေမယ့် မင်းကို ရန်ကုန်မှာ ခန့်ပါလို့တော့ ဘဘကြီး မတိုက် တွန်းချင်ဘူး။ ဒါကို မောင်ကျော်ဆွေ နားလည်မယ် ထင်ပါတယ်”

ထိုအချိန်၌ ပညာမင်းကြီးအဖြစ်မှ အနားယူပြီးဖြစ်သော ဘဘကြီးသည် ကျွန်တော့်အပေါ် ဖခင်ရင်းနှင့်ခြား စေတနာထား စောင့်ရှောက်ခဲ့သည့်တိုင် ကျွန်တော့်အတွက် အရှိန်အဝါ မသုံး လိုသော ဘဘကြီး၏စိတ်ထားကို ကျွန်တော် နားလည်ခဲ့ရပေသည်။

“မင်း အလုပ်လျှောက်ထားဆဲမှာ ဘာကြီးသားတွေကို မင်းစာသင်ပေးပါ။ အထူးသဖြင့် မြန်မာစာပေါ့ကွာ”

စင်စစ် ဘာကြီးက စပြောလာသည့်အတွက်ပင် ကျွန်တော်စိတ်မကောင်းပါ။ ပြောခြင်းပြောလျှင် ကျွန်တော်က စပြောဖို့ သင့်လေသည်။

“ဒီတော့ မင်းဟာ ကျောင်းဆရာကောင်းတစ်ယောက် ဖြစ်နိုင် မဖြစ်နိုင်ဆိုတာလည်း မင်းကို ဘာကြီး စစ်ဆေးကြည့်ရ လိမ့်မယ်။ မင်း ကျောင်းမှာ သင်ခန်းစာမှတ်စုရေးနည်း သင်ခဲ့တယ် မဟုတ်လား”

“သင်ခဲ့ပါတယ် ဘာကြီး”

“ကောင်းပြီ။ ဒီလိုဆိုရင် မင်း ဘာကြီးသားတွေကို သင်မယ်။ သင်ခန်းစာနဲ့ပတ်သက်ပြီး နေ့စဉ်သင်ခန်းစာမှတ်စု ရေးရမယ်။ အဲဒါကို နေ့တိုင်း ဘာကြီး ကြည့်ချင်တယ်”

“ဟုတ်ကဲ့ပါ ဘာကြီး”

ဘာကြီးသည် ကျွန်တော့်အား လက်တွေ့သင်တန်း ဆင်းခိုင်းပြီဟု ကျွန်တော် သဘောပေါက်ရလေတော့သည်။

သို့ဖြင့် ဘာကြီးသားတွေကို စာသင်၍ တစ်လ ပြည့်သောနေ့။

“မောင်ကျော်ဆွေ၊ မင်းရဲ့သင်ခန်းစာမှတ်စုစာအုပ် ယူခဲ့ပါ”

ကျွန်တော့် သင်ခန်းစာမှတ်စုစာအုပ်ကို ဘာကြီး နေ့စဉ် စစ်ဆေးပြီး လက်မှတ်ရေးထိုးထားမြဲ ဖြစ်လေသည်။

တစ်ချိန်ထဲမှာပင် ဘာကြီးသည် သူ့သားနှစ်ယောက်

ကိုလည်း ခေါ်ထား၏။

“ကဲ၊ မင်းတို့လည်း မှတ်ထား”

ဘဘကြီးသည် သူ့သားတွေဘက်လှည့်ပြီး ပြောသည်။

“မောင်ကျော်ဆွေ ဒီတစ်လလုံးသင်တာ နှစ်ဆယ့်
ငါးချိန်ရှိတယ်၊ ဟုတ်သလား”

“ဟုတ်ပါတယ်”

“တစ်ချိန်တစ်နာရီ၊ တစ်ယောက်ကို သုံးကျပ်ဆိုတော့
တစ်ချိန် ခြောက်ကျပ်။ နှစ်ဆယ့်ငါးကြိမ်ဆိုတော့ တစ်ရာငါးဆယ်။
ဟုတ်သလား”

ကျွန်တော်သည် ဘာပြောရမည်မသိတော့။ ဘဘကြီး
ဘာတွေ တွက်ချက်နေသည်ကိုလည်း နားမလည်တော့။

“ကဲ၊ ရော့၊ ငွေတစ်ရာငါးဆယ်”

ကျွန်တော် မည်သို့လျှင် လက်ခံရက်ပါမည်နည်း။
ကျွန်တော့်ကို ဘဝတစ်ခုလုံးပြောင်းလဲစေရန် ထောက်ပံ့ခဲ့သူ၊
ကူညီခဲ့သူ။ ယခုလည်း ကျွန်တော် ဤအိမ်မှာပင်နေ၊ ဤအိမ်မှာပင်
စားနေရသော အနေအထား။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော် ဤငွေကို
လက်မခံလို။

“ဘယ်နဲ့ မယူရမလဲကွ။ ယူရမှာပေါ့။ မင်း သူတို့ကို
စာသင်ပေးတာ ငွေကြေး မျှော်ကိုးလို့ မဟုတ်ဘူးဆိုတာ ဘဘကြီး
သိတာပေါ့။ အေး ဒါပေမယ့် ဘဘကြီးသားတွေနဲ့ကျတော့
မောင်ကျော်ဆွေကို သူတို့ရဲ့ ဆရာတစ်ယောက်အဖြစ် မြင်ဖို့
လိုတယ်။ ဒီတစ်အိမ်မှာ စားသောက်နေတဲ့လူ၊ အဖေဖြစ်တဲ့သူက
ထောက်ပံ့ထားရတဲ့လူဆိုပြီး ခပ်ပေါ့ပေါ့ မမြင်စေချင်ဘူး။ ပြီးတော့

ပညာရဲ့တန်ဖိုးကို သူတို့ သိဖို့လိုတယ်။ ဒင်းတို့မှာ ဒင်းတို့အဖေ ပညာမင်းကြီး လုပ်ခဲ့တာပဲ။ ဘယ်ဆရာဆီ သင်သင် ရတာပဲ ဆိုတာမျိုး မြင်မနေစေချင်ဘူး။ ဒါကြောင့် ဘာကြီး သူတို့ရှေ့မှာတင် ခေါ်ပေးတာပဲ။ ကလေးတွေဟာ ပညာ တန်ဖိုးသိဖို့လိုသလို ဆရာကို ဆရာအဖြစ်မြင်ဖို့ လိုတယ်မဟုတ်လား”

ယခု ဘာကြီး ဦးချို ကွယ်လွန်ခဲ့သည်မှာ ကြာပေပြီ။ သို့တိုင်အောင် ကျောင်းဆရာကောင်းတစ်ယောက်၊ ပညာ ဝန်ထမ်းကောင်းတစ်ယောက်အနေနှင့် ပညာရေးကို အားပေး လိုသော ဘာကြီး၏ စိတ်ထား၊ ပညာရေးနှင့်ပတ်သက်လျှင် ကူညီထောက်ပံ့လိုသောစေတနာ၊ တာဝန်နှင့် စေတနာကို ပိုင်းခြား သိမြင်ရန် နည်းပေးလမ်းပြပြုခဲ့သော ဘာကြီး၏ သဘောတရား၊ ပညာရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ထားရှိအပ်သော ဘာကြီး၏ဩဝါဒ၊ ဆရာကောင်းတစ်ယောက် အနေသာမက မိဘကောင်းတစ်ယောက် အဖြစ် ထားရှိရမည့် စိတ်ထားမျိုးကိုပါ ညွှန်ပြခဲ့သော ဘာကြီး၏ အယူအဆ၊ ဤသို့သော ကျောင်းဆရာ၊ ပညာဝန်ထမ်း ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး၏ ပညာရေးဆိုင်ရာ အယူအဆသဘောထား၊ ဩဝါဒနှင့် စေတနာ တို့သည်မူ ကျွန်တော့်အဖို့ နည်းယူဖွယ်အဖြစ် ဆက်လက်ရှင်သန် နေမြဲ ဖြစ်ပေသတည်း။

ဦးကောင်း

ကျွန်တော် ရန်ကုန်သို့ ရောက်သော ညနေမှာပင် ကျွန်တော် မတွေ့မြင်ဖူးသေးသော ဦးချို၏အိမ်သို့ လာခဲ့ရခြင်း ဖြစ်သည်။ ဦးချိုကို တွေ့ရန် အိမ်အောက်ထပ်မှာ ထိုင်စောင့်နေရ သည်။ ကျွန်တော်ရောက်ပြီး မကြာမီပင် အပေါ်ထပ်မှ လူကြီး နှစ်ယောက် ဆင်းလာကြသည်။ တစ်ယောက်မှာ အသက် ခြောက် ဆယ်နီးပါး။ ထောင်ထောင်မောင်းမောင်း၊ ခန့်ခန့် ထည်ထည်၊ အသားဖြူဖြူ၊ နောက်တစ်ယောက်မှာ ငါးဆယ်နီးပါးအရွယ်။ အရပ်ပူပူ၊ အသားဖြူဖြူ၊ မျက်နှာ ဝိုင်းဝိုင်း၊ မျက်နှာထားချိုချို၊ ဘောင်းဘီရှည်နှင့်။

“မောင်ကျော်ဆွေ ဆိုတာလားဟေ့” အသက်ကြီးကြီး လူက မေးလာသည်။ ဤမျှနှင့်ပင် သူ မည်သူဖြစ်ရမည်ကို မှန်းဆနိုင်ပါပြီ။ သူသည် ကျွန်တော်တွေ့လိုသော ပညာမင်းကြီး ဦးချို။

“ဩ၊ မောင်ကျော်ဆွေဆိုတာ မင်းကို။ အေးအေး လာစမ်းပါအုံးကွ” ဘောင်းဘီရှည်နှင့်လူသည် ကျွန်တော့်ပခုံးကို တရင်းတနှီး ဖက်ပြီးခေါ်လေတော့သည်။ သူ့ကို ကျွန်တော် မသိပါ။ သို့သော် သူခေါ်ရာ အိမ်နောက်ဖေးဘက်သို့ ကျွန်တော် ပါသွားရ လေပြီ။ တစ်ခုကား ကျွန်တော်သိနိုင်ပါသည်။ သူသည် ဦးချိုနှင့် ပတ်သက်ရမည်ဟု။

အိမ်နောက်ဖေးရောက်သည်နှင့်

“မင်း ချောက်ကျောင်းမှာ စာရေးလုပ်ခဲ့တယ်နော်”

“ဟုတ်ကဲ့”

“အေး၊ ဒါဖြင့် ခု မင်းတို့ ချောက်ကျောင်းအခြေအနေ ပြောစမ်းပါအုံးကွ”

သူသည် ကျွန်တော့်အား ကျွန်တော်အလုပ်လုပ်ခဲ့သော ကျောင်းအခြေအနေကို စူးစမ်းလာပေပြီ။ ကျွန်တော်သည် သူသိလို သမျှကို အတန်ကြာ ဖြေကြားခဲ့ရလေသည်။

ထို့နောက် သူသည် ကျွန်တော့်ကို အိမ်ရှေ့သို့ခေါ်ခဲ့ပြီး ဦးချိုကို နှုတ်ဆက်၍ အိမ်ထဲမှ ထွက်သွားလေတော့သည်။

သူ့အပြုအမူကို ကျွန်တော်ဘယ်လိုမျှ နားမလည်တော့။ ကျွန်တော်ငေးကြောင်ကြောင် ကျန်ရစ်ခဲ့ရလေပြီ။

“မင်း သူ့ကိုသိသလား” ဦးချိုမေးလာမှပင် ကျွန်တော် သတိပြုမိပါတော့သည်။

“မသိပါဘူး ဘကြီး”

“ငါ့နေရာမှာ ဆက်ခံမယ့် ဦးကောင်းဆိုတာပေါ့”

ကျွန်တော်သိပါပြီ။ ကျွန်တော်တို့သည် ရှစ်တန်းတွင် ပညာသင်ခဲ့ကြစဉ်က ပေါ်ထရီဖော်ပလက်ရှား အမည်ရှိ ကဗျာ လက်ရွေးစင်စာအုပ်ကို သင်ခဲ့ကြရ၏။ ထိုစဉ်က ကဗျာစာအုပ် ပြုစုသူနှင့်ပတ်သက်၍

“အဲဒီစာအုပ်ကို ပြုစုတဲ့ မောင်ကောင်းဆိုတာ ငွေစက္ကူ ပေါ်မှာ လက်မှတ်ထိုးတဲ့ မောင်ကောင်းပေါ့ကွ” ဟူသော ဆရာ၏ ရှင်းလင်းချက်ကို ကြားခဲ့ဖူးလေသည်။

ယခု ထိုမောင်ကောင်းဟူသော ဦးကောင်းကို ကျွန်တော် တွေ့လိုက်ရခြင်း။ ထိုဦးကောင်းကား မကြာမီ ပညာမင်းကြီး အလုပ် ဝတ္တရားများကို လက်ခံဆောင်ရွက်တော့မည့်ပုဂ္ဂိုလ်။

သည့်နောက် ကျွန်တော် သူ့ကိုမတွေ့ဘဲ နှစ်နှစ်ခန့် ကြာခဲ့ လေသည်။

ကျွန်တော် ဆရာအတတ်သင် နှစ်နှစ်သင်တန်း ဆင်းခဲ့ ပြီးနောက် အလုပ်မဝင်ရသေးမီ ဘဘကြီး ဦးချိုအိမ်၌ နေထိုင်စဉ် တစ်နေ့။

ဦးချိုအိမ် ဧည့်ခန်းနှင့် ကျွန်တော့်အိပ်ခန်းမှာ ကပ်လျက် ဖြစ်သည်။ တစ်နေ့လယ်တွင် ကျွန်တော်အိပ်ခန်းမှအထွက် ဧည့်ခန်းရှိ ပန်းချီကားများကို စိုက်ကြည့်နေသော သူ့ကို တွေ့လိုက်ရလေသည်။ ကျွန်တော် ခြေလှမ်းတုံ့သွားသည်။ သို့သော် သူ ကျွန်တော့်ကို မြင် လိုက်ဟန်ရှိသည်။ ကျွန်တော့်ဘက်သို့ မျက်နှာမူကာ လျှောက်လာခဲ့ လေသည်။

“မင်း ကျော်ဆွေမဟုတ်လား”

“ဟုတ်ကဲ့ ခင်ဗျ”

“မင်း စာမေးပွဲမှာ ပထမရတာ သိပြီးရောပေါ့”

“ဟုတ်ကဲ့ ခင်ဗျ”

“ဂုဏ်ထူးလေးခု ရတယ်နော်”

“ဟုတ်ကဲ့ ခင်ဗျ”

“မင်း ကျေနပ်တယ် မဟုတ်လား”

“ကျေနပ်ပါတယ်ခင်ဗျာ”

သူ စကားမဆက်ပါ။ ကျွန်တော့်ကို စူးစိုက်ကြည့်နေပြန်ချေသည်။ ကျွန်တော် မနေတတ်တော့ပေ။ ဤအခြေအနေကို သူရိပ်မိဟန် တူလေသည်။

“မင်းသွားနိုင်ပါပြီ။ နောက် တွေ့ကြသေးတာပေါ့ကွာ”

ဤသည်မှာ ဦးကောင်းကို ကျွန်တော် ဒုတိယအကြိမ် တွေ့ရခြင်းဖြစ်လေသည်။

နောက်တစ်ကြိမ်တွေ့ရသည်မှာ ကျွန်တော် ရန်ကုန်တွင် အလုပ်ဝင်လုပ်ပြီး ကိုးလအကြာတွင် ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်က ကျွန်တော် ကြည့်မြင်တိုင်ကွက်သစ် အလယ်တန်းကျောင်းတွင် သင်္ချာနှင့် ပန်းချီသင်နေ၏။ ပန်းချီသင်သည်ဆိုသော်လည်း ကျွန်တော် ပန်းချီမတတ်ပါ။ ကျောင်းတွင် ပန်းချီဆရာ မရှိသေးသဖြင့် ပန်းချီချိန်တွင် ပန်းချီအကြောင်းပြောခြင်း၊ ကျောင်းသား ကျောင်းသူ များဆွဲသော ပန်းချီများကို ကြည့်ရှု ဝေဖန်ခြင်းလောက်သာ လုပ်ခဲ့ရသည်။ ထို့နှစ် ပညာတံခွန်နေ့တွင် (ယခု လသာ အထက ၁) ဗဟိုအစိုးရအထက်တန်းကျောင်း၌ ကျောင်းပေါင်းစုံ ပန်းချီ

ပြပွဲလုပ်လေသည်။ ဤပြပွဲတွင် ပြသရန် ကျွန်တော့်ကျောင်းမှ ပန်းချီကားများကို ရွေးပေးရ၏။ ပန်းချီခန်းတွင်လည်း တာဝန်ယူရ၏။

ထိုနေ့က ပန်းချီပြခန်းသို့ ပညာမင်းကြီး ရောက်လာခဲ့လေသည်။ သို့သော် ကျွန်တော်တာဝန်ကျနေရာသို့ မရောက်မီမှာပင် ဆရာတစ်ယောက် ကျွန်တော့်ဆီသို့ ရောက်လာ၏။

“ဆရာ ကွက်သစ်ကျောင်းက ပန်းချီဆရာနော်”

“ဟုတ်ပါတယ်”

“ဟိုမှာ ပညာမင်းကြီးက တွေ့ချင်သတဲ့”

ကျွန်တော် ထိတ်ကနဲ ဖြစ်ရလေပြီ။ အပြစ်တစ်စုံတစ်ခု တွေ့လေပြီလား။

ကျွန်တော်ကျောင်းသားများ၏ ပန်းချီကားများကို စိုက်ကြည့်နေသော ပညာမင်းကြီးကို ကျွန်တော်အဝေးကပင် မြင်ရလေပြီ။ ကျွန်တော် သူ့အပါးကို မဝံ့မရဲလာခဲ့ရလေသည်။

“ဩ မင်းကိုး”

သူ ကျွန်တော့်ကို မမေ့သေး။

“ဟုတ်ကဲ့ ဆရာကြီး”

“ဒီ ပန်းချီကားတွေဟာ မင်းတပည့်တွေ ဆွဲတာလား”

“ဟုတ်ကဲ့ ခင်ဗျာ”

“မင်း ပန်းချီတတ်သလား”

“မတတ်ပါဘူး ဆရာကြီး”

“ဒါပေမယ့် မင်းတပည့်တွေက တော်သားပဲ”

“သူတို့ဘာသာ တော်ကြတာပါ ဆရာကြီး”

“ဒီလိုပဲ ဖြစ်ရမှာပေါ့။ နေပါအုံး၊ မင်းလည်း ကျောင်းမှာ

လူဆိုးဖြစ်နေတယ်ဆို”

ကျွန်တေယ် ထိတ်ကနဲ ဖြစ်ရလေပြီ။ ဘာကို ဘယ်သို့ တုံ့ပြန်ရမည်မသိ။

မှန်ပါသည်။ ကျွန်တော် ရန်ကုန်တွင် ကျောင်းဆရာ အလုပ်စတင်ကတည်းက ပြဿနာစုံနှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ရ၏။ စတုရန်း ကျွန်တော် စက်ဆန်းအလယ်တန်းကျောင်းမှာ အလုပ်ဝင်ရသည်။ အလုပ်ဝင်၍မှ တစ်လမပြည့်သေး။ ကျွန်တော် ပညာရေးဝန်ကြီးနှင့် စကားများခဲ့ရလေသည်။ သို့ဖြင့် နှစ်လသာသာတွင် ကျွန်တော် ကျောင်းပြောင်းခံခဲ့ရခြင်း ဖြစ်သည်။ ကြည့်မြင်တိုင်ကွက်သစ် အလယ်တန်းကျောင်းသို့ ရောက်၍မှ တစ်လမကြာသေး။ ကျောင်းသားတွေကို ပန်းချီပြပွဲခေါ်မိသဖြင့် ပစ်စာအပစ်ခံရ၏။ အခြားအခြား ဆက်ဆံရေးကိစ္စများ၌လည်း ကျွန်တော် လူဆိုး ဖြစ်နေခဲ့လေသည်။ ဤသို့သော ပြဿနာများကို ပညာ မင်းကြီးသည် မသိပဲနေမည် မဟုတ်ပေ။ ယခု စကားဆိုလာ ပေပြီ။

“ဒါက ဒီလိုပါဆရာကြီး” ကျွန်တော်အသံသည် တုန်နေ၏။

“ရှင်းမနေနဲ့ ကျော်ဆွေ။ ဒါတွေကို ငါအားလုံးသိပြီးပြီ။ ငါနားလည်တယ်”

သူ မည်သို့နားလည်သည်ကို ကျွန်တော်မသိနိုင်။ ဤသည် ကား ဦးကောင်းကို ကျွန်တော် တတိယအကြိမ် တွေ့ဆုံခြင်း။

ထို့နောက် နှစ်နှစ်အကြာ။

ဘာကြီး ဦးချိုထံမှ ကျွန်တော့်ကို ဦးကောင်းက တွေ့လို သည်ဟု အကြောင်းကြားလာလေသည်။

အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ဘာကိစ္စရှိသနည်း။ မထိတ်သာ၊

မလန့်သာ။ သို့သော် ယခု သူ့ကိုသွားတွေ့ရခြင်းမှာ ပညာမင်းကြီး အဖြစ် သွားတွေ့ရခြင်းကားမဟုတ်။ သမိုင်းကော်မရှင် (ယခု သမိုင်း ဦးစီးဌာန) ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် သွားရောက်တွေ့ဆုံခြင်း။

“ဒီမယ်၊ ကျော်ဆွေ။ ပညာရေးဌာနမှာ မင်းလူမှိုက် လုပ်ပြီး ပညာရေးလောကကြီးကို ပြုပြင်လို့မရပါဘူး။ ငါတောင် ပညာရေး ဌာနက ထွက်လာခဲ့ပြီပဲ။ ဒီတော့ မင်းလည်း ကျောင်းဆရာက ထွက်ပေတော့။” ရောက်မဆိုက် ပြောလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။

“ခင်ဗျာ” ကျွန်တော် နားမလည်တော့။

“ဟုတ်တယ် ကျော်ဆွေ။ မင်းကျောင်းဆရာ တစ်ယောက် အနေနဲ့ ဘာတွေလုပ်ခဲ့တယ်၊ လုပ်နေတယ်ဆိုတာ ငါသိတယ်။ ငါ နားလည်းလည်တယ်။ ဒါပေမယ့် တစ်ခြားလူတွေကတော့ မင်းကို လူဆိုးလို့ သတ်မှတ်မှာပဲ။ ခု ငါတောင် ပညာရေးဌာနမှာ လုပ်လို့ မရလို့ ထွက်ခဲ့ပြီ။ ဒီတော့ မင်းလည်း ငါနဲ့အတူ ဒီဌာနမှာလုပ်ရမယ်။ လုပ်မယ်မဟုတ်လား။”

“လုပ်ပါမယ်” ကျွန်တော်မစဉ်းစားပါ။

“လုပ်ရမှာက ကျောက်စာကူးကွ” ဆရာကြီး ဦးကောင်း သည် အလုပ်၏သဘာဝကို ရှင်းပြလေတော့သည်။

ယခုတစ်ကြိမ်သည် ကျွန်တော် သူနှင့် ပထမဆုံးအကြိမ် စကားကြာကြာပြောဖူးခြင်း ဖြစ်လေသည်။ သို့ဖြင့် သူ့စေတနာ၊ သူ့သဘောထားများကို စတင်သိခဲ့ရခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင် လေသည်။

ကျွန်တော် သမိုင်းကော်မရှင်သို့ အလုပ်ဝင်ပြီး မကြာမီ ပင် ကျွန်တော်တို့ ခရီးထွက်ကြရလေသည်။ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သော

ဦးကောင်းအပါအဝင် သုတေသီများ၊ ကျောက်စာကူးများ ပါဝင်ကြ၏။ ကျောက်စာကူးအမှုထမ်းများတွင် ကျောင်းဆရာဘဝမှ တိုက်ရိုက်ကူးလာသူ နှစ်ဦးနှင့် ကျောင်းဆရာမှ လူထုပညာရေးမှူး၊ ထိုမှတစ်ဆင့် ဤဌာနသို့ ကူးလာသူနှစ်ဦး ပါဝင်၏။ ထို့ကြောင့်လည်း ကျွန်တော်တို့ ပုဂံရောက်သည်နှင့်

“ဒို့ဒို့မှာ တစ်လကျော်ကျော်နေမယ်။ ဒို့အထဲမှာ ငါပါဆိုရင် ကျောင်းဆရာငါးယောက်ပါတယ်ကွ။ ဒီတော့ ဒို့ဒို့မှာ အလုပ်လုပ်ရင်း ကျောင်းဖွင့်ကြရအောင်” ဆရာကြီး ဦးကောင်းဆီမှ ကြားရသောစကား။

ပထမတွင် ဤစကား၏သဘောကို ရုတ်တရက် သဘောမပေါက်။ သို့သော် ဤစကားကို ဆရာကြီးသည် တစ်ကြိမ်သာ ပြောသည်မဟုတ်။ အကြိမ်ကြိမ် ပြောလာခဲ့လေသည်။ ဤစကားကို ပြောတိုင်းဆရာကြီး၏စကားလုံးများသည်လျှာဖျားမှထွက်လာသည်မဟုတ်။ နှလုံးသည်းပွတ်ကြားမှ ထွက်လာခြင်းဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားလေသည်။ ထိုအခါကျမှပင် ဆရာကြီး ပညာရေးလုပ်ငန်း၌ သံယောဇဉ် မကုန်နိုင်သည့်သဘောကို ရိပ်စားမိခဲ့ရလေသည်။

ဆရာကြီး၏ ပညာရေးသဘောထား စေတနာကား ကြီးမားလှဘိ၏။

ကျွန်တော် သမိုင်းကော်မရှင်တွင် အလုပ်ဝင်ခဲ့ပြီးတစ်နှစ်ခွဲအကြာ ကျွန်တော်သည် အလုပ်မှ နှုတ်ထွက်ခွင့် တောင်းလိုက်လေသည်။

“မင်း ဘာဖြစ်လို့ အလုပ်ထွက်ချင်တာလဲ”

“ကျွန်တော် ကျောင်းဆရာပြန်လုပ်ချင်လို့ပါ ဆရာကြီး”

“ဘာလဲ၊ မင်း ဒီမှာမပျော်ဘူးလား”

“ပျော်ပါတယ် ဆရာကြီး၊ ဒါပေမယ့်”

“ငါနားလည်ပါတယ် ကျော်ဆွေ။ မင်းကျောင်းဆရာ အလုပ်မှာ ပျော်မွေ့သလို ငါလည်းပျော်မွေ့တာပဲ။ ဒါပေမယ့် ဒီမှာ ဒီမှာအခြေအနေအရ လုပ်နေကြရတာပဲ။ ခု မင်းဘာကြောင့် အလုပ်ထွက်ချင်တယ်ဆိုတတ်လဲ ငါသိတယ်။ မင်း တက္ကသိုလ် စာမေးပွဲတွေ ဖြေချင်တယ်မဟုတ်လား”

“ဟုတ်ပါတယ်ဆရာကြီး။ ဒီအလုပ်မှာ အမြဲ ခရီးထွက်နေရတော့ စာမေးပွဲလည်းမဖြေနိုင်ပါဘူး”

“ကဲ ဒါဖြင့် မင်းစာကြည့်တိုက်ဘက်ကိုပြောင်း၊ ခု ဧပြီလ ဆိုတော့ ဇွန်လ ဥပစာ စာမေးပွဲကို မင်းဝင်ပြီး ဖြေကြည့်ပေါ့၊ ဟုတ်လား။ ခုလောလောဆယ် မင်း ပညာရေးဌာနကို မပြန်ချင်နဲ့အုံးကွာ”

မည်သို့ဖြစ်စေ။ ထိုကာလ ပညာရေးလောက အခြေအနေကို ဆရာကြီးသည် ကျွန်တော့်ထက် ပိုသိမည်ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်အလုပ်ထွက်ရေးကို လက်လျှော့လိုက်ရလေတော့သည်။ ဆရာကြီး၏ အကြံပေးချက်အတိုင်း ကျွန်တော် စာမေးပွဲဖြေဖို့ ကြိုးစားရတော့သည်။

ကံကောင်းထောက်မသည်ဟု ဆိုရမည်လားမပြောတတ်။

ကျွန်တော် စာမေးပွဲအောင်ခဲ့လေသည်။

ထိုအခါ ဆရာကြီးသည် ကျွန်တော်ပျော်ရသည်ထက်ပင် ပျော်ခဲ့သည်ထင်၏။

“ဒီလိုပညာကို ကြိုးစားချင်တဲ့လူတွေကို တို့အားပေးဖို့ အသင့်ပဲကျော်ဆွေ။ ဒီတော့ မင်းကို အိန္ဒိယလွှတ်ပြီး မော်ကွန်းပညာ

သင်ခိုင်းမယ်။ အခြေအနေ အရပ်ရပ်ကြောင့် ငါလည်း ဒီဌာနအပြင် ပညာရေးဌာနကိုပါ တွဲကိုင်ရမယ်။ ဒီတော့ မင်းအိန္ဒိယကို သွားဖို့ စီစဉ်ပေတော့”

ဤသို့ဖြင့် ဆရာကြီး ဦးကောင်းသည် သမိုင်းကော်မရှင် ဥက္ကဋ္ဌ၏တာဝန်နှင့်အတူ ပညာမင်းကြီးတာဝန်ကိုပါ ပြန်လည် ယူရသောအချိန်မှာပင် ကျွန်တော့်ကို အိန္ဒိယသို့ လွှတ်ရန် စီစဉ် လေတော့သည်။

ကျွန်တော် အိန္ဒိယသို့ သွားရပေတော့မည်။ ထိုအခါ ကျောင်းဆရာတစ်ယောက်ဖြစ်ခဲ့သော ပညာမင်းကြီးတစ်ယောက်၏ သဘောထားကို ကြည့်ပါ။

“ကဲ၊ မင်းက မြန်မာပြည်ကလာတဲ့ ပညာသင်။ ငါက အိန္ဒိယပြည် မော်ကွန်းတိုက်က ညွှန်ကြားရေးမှူးဆိုပါတော့ကွာ။ ကဲ၊ မင်းနဲ့ငါ ပထမဆုံးတွေ့ပုံကို လေ့ကျင့်ကြစို့”

ဆရာကြီးသည် သူ့ကိုယ်သူ့အိန္ဒိယနိုင်ငံ အမျိုးသား မော်ကွန်းတိုက် ညွှန်ကြားရေးမှူးနေရာမှနေ၍ ကျွန်တော့်ကို တွေ့ဆုံ စေပါသည်။ အစစ်အမေးလုပ်ပါသည်။ သူ ဤအပိုင်းကို ကျေနပ် လောက်သောအခါ

“ဒါထက် ဇွန်းခရင်းကိုင်ရင် ဇွန်းကို ဘယ်ဘက်က ကိုင်ပြီး ခရင်းကို ဘယ်ဘက်ကကိုင်ရသလဲကွ”

“အမယ်လေးရှင်၊ ရှင့်ဟာက ဒီလောက်အသေးစိတ် ရတယ်လို့” ဆရာကြီးကတော်က ဘေးမှဝင်၍ပြောလိုက်သည်။

“အသေးစိတ်မှပေါ့ကွယ်။ သူများနိုင်ငံမှာ မနေတတ် မထိုင်တတ်ဖြစ်ရင် သူတစ်ယောက်တည်း ထိခိုက်မှာမဟုတ်ဘူး။

မြန်မာနိုင်ငံနဲ့ မြန်မာလူမျိုးကိုပါ ထိခိုက်နိုင်တယ်” ဇနီးဖြစ်သူဘက် လှည့်ပြောပြီး “ဒီမယ်ကျော်ဆွေ။ မင်းကို ခု နိုင်ငံခြားလွှတ်ပြီး ပညာသင်ခိုင်းတာ ပိုက်ဆံစုဖို့မဟုတ်ဘူး၊ ပညာစုံဖို့ဆိုတာ မင်း နားလည်ပါ။ ဒီစကားဘာလို့ ပြောရသလဲ သိသလား။ ဒီကပေးတဲ့ ပိုက်ဆံကို မသုံးရက် မစားရက်နဲ့ ပစ္စည်းဝယ်ချင်လို့ဆိုပြီး ဟိုကျရင် လမ်းဘေးက တစ်မူး တစ်ပဲခေါင်မှာ လက်ဖက်ရည် မသောက်ရဘူး၊ တစ်မတ်ငါးပဲခေါင်မှာ ထမင်းမစားရဘူး။ အဲဒီလို မင်းဟာ လမ်းဘေး ဆိုင်မှာ စားမယ် သောက်မယ်ဆိုရင် သူတို့နိုင်ငံသားတွေအမြင်က ဘယ်လိုမြင်မလဲ။ ဒီနည်းနဲ့ နိုင်ငံနဲ့ လူမျိုးဂုဏ်သိက္ခာပါ ထိပါး နိုင်တယ် ကျော်ဆွေ”

ဆရာကြီးသည် စားရေးသောက်ရေးအတွက်လည်း
ဩဝါဒပေး၏။ နေရေး ထိုင်ရေးကိုလည်း ညွှန်ကြား၏။

သို့ဖြင့် ထိုနေ့က တစ်ညနေလုံး အချိန်ကုန်ခဲ့လေသည်။
ကျွန်တော် ပြန်မည်ပြုသောအခါ

“မင်း ဆရာကြီးလည်း မကြာခင် အိန္ဒိယရောက်လိမ့်မယ်
ထင်ပါတယ်”

ဆရာကြီးကတော်က လွှတ်ကနဲ ပြောလိုက်သည်။

“အို၊ မဟုတ်တာ။ မင်းဘာသာမင်း စာသင်မပျက်စေနဲ့။
ကျောင်းမှန်မှန်တက်ပါ။ ကျန်းမာရေးကို ဂရုစိုက်ပါ။ ငါလာစရာ
အကြောင်းမရှိဘူး။

ဆရာကြီးသည် တစ်စုံတစ်ခုကို ချက်ချင်း ဖုံးကွယ်
လိုက်လေသည်။ ကျွန်တော်အကြောင်းရင်းကိုမသိ။ နောက်မှပင်
ထိုနှစ်က ဆရာကြီးသည် စာမေးပွဲမေးခွန်းကိစ္စနှင့် အိန္ဒိယသို့

လာသည်ကို သိခဲ့ရလေသည်။ ဆရာကြီးသည် လျှို့ဝှက်စရာကို လျှို့ဝှက်ထားရန် မမေ့မလျော့ခဲ့ပေ။

ထိုနေ့ညနေ ကျွန်တော် ပြန်ထွက်လာပြီးနောက်တွင် ဆရာကြီးတို့ ထမင်းဝိုင်းသို့ ဝင်ခဲ့ကြသည်။ ဆရာကြီးသည် ထမင်းစားရင်း ကိစ္စတစ်ခုကို အရေးတကြီး သတိရလာလေသည်။ ထို့ကြောင့် ထမင်းဝိုင်းမှထကာ

“ဟေ့ဟေ့၊ အောင်မြတ်ကျော်ကို ခေါ်လိုက်စမ်း” လှမ်းပြောလိုက်သည်။

အားလုံးကပင် ဆရာကြီး ဘာအရေးကြီးနေသည်ကို မသိနိုင်။

ခဏချင်းပင် ကိုအောင်မြတ်ကျော် ရောက်လာခဲ့သည်။

“ဟေ့ အောင်မြတ်ကျော်။ မင်း ကျော်ဆွေ့နောက်လိုက်စမ်း။ သွား၊ မြန်မြန်သွား၊ ဒီကောင် ခုပဲထွက်သွားတာ။ သိပ်ဝေးဝေးရောက်အုံးမယ်မဟုတ်ဘူး။ အဲဒါလိုက် ပြောချေစမ်း။ စောစောက ငါမေ့နေလို့ မမှာလိုက်ရဘူးကွ။ ဟိုကျရင် လမ်းပေါ်မှာ တံတွေးမထွေးနဲ့လို့ ငါပြောတယ်လို့ လိုက်ပြောချေ”

“အော်” တစ်အိမ်သားလုံး အံ့ဩရလေတော့သည်။

ဆရာကြီးကား တပည့်အပေါ် ဤမျှအသေးစိတ် ညွှန်ကြားခဲ့၏။ ဆုံးမခဲ့၏။ နည်းပေးလမ်းပြ လုပ်ခဲ့၏။ မည်သည့်အတွက်နည်း။ ဆရာကြီး ပြောတတ်မြဲ စကားတစ်ခုရှိလေသည်။

“ဘယ်ရောက်ရောက် ဘာလုပ်လုပ် ကိုယ့်နိုင်ငံနဲ့ ကိုယ့်လူမျိုး ဂုဏ်သိက္ခာကို မထိပါးစေနဲ့”

ထိုနေ့က ဆရာကြီးကို ကျွန်တော်တွေ့ဆုံရခြင်းသည်

နောက်ဆုံးတွေ့ဆုံခြင်းဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ကျွန်တော်ဘယ်လိုမှ မထင်နိုင်ခဲ့ပေ။ တွေးထင်စရာအကြောင်းလည်း လုံးဝမရှိ။

သို့သော် ကျွန်တော် အိန္ဒိယနိုင်ငံ နယူးဒေလီမြို့တွင် ပညာသင်နေစဉ် တစ်နေ့ ကျောင်းပြန်၌ ကျွန်တော် သတင်းဆိုးကို ကြားလေတော့သည်။

“ပညာမင်းကြီး ဦးကောင်း ခုနစ်တန်းမေးခွန်းရိုက်ဖို့ ကာလကတ္တားရောက်နေစဉ် ကားတိုက်မှုဖြစ်ပွားသည်” ဟူသော သတင်း။

ကျွန်တော် ဆောက်တည်ရာမရတော့ပေ။ သံရုံး ကြိုးမဲ့ ကြေးနန်းစက်နားမှ မခွာတော့။ ကျွန်တော် ကာလကတ္တားသို့ လိုက်ရန် လိုမလို ကာလကတ္တားသို့ လှမ်းမေးရလေသည်။ ပြန်ကြား ချက်ကား

“လိုက်လာရန်မလို။ ဆရာကြီး ကွယ်လွန်လေပြီ”

ကျွန်တော် ဘာကိုမျှ မမြင်တော့။ ဘာကိုမျှ မကြားတော့။

ပညာရေးဝန်ထမ်းတစ်ယောက်အနေနှင့် ပညာရေး လောကနှင့်ပတ်သက်၍ ကရုဏာဖြစ်ခဲ့ရသောဆရာကြီး၊ ပညာရေး လောကအပေါ် သံယောဇဉ်ကြီးလှသောဆရာကြီး၊ ပညာရေး လုပ်ငန်းဖြင့် အသက်ဆုံးရှုံးရရှာသောဆရာကြီး။

ကျောင်းဆရာကောင်းတစ်ယောက်အနေနှင့် တပည့်များ အပေါ် စေတနာထားသောဆရာကြီး၊ နိုင်ငံနှင့် လူမျိုးဂုဏ်ကို ထိန်းသိမ်းစေလိုသော ဆရာကြီး၊ တပည့်များ၏ နေမှု၊ ထိုင်မှု၊ စားဝတ်မှုကအစ ညွှန်ပြဆုံးမတတ်သော ဆရာကြီး။

“ဒို့ ဘယ်နေရာ ရောက်ရောက် စာသင်ခန်းထဲဝင်ပြီး

စာပြဖို့အသင့်ရှိရမယ်” ဟူသော စကားကို တဖွဖွပြောတတ်သော ဆရာကြီး။

ဤသို့သော ဆရာကြီး ဦးကောင်းသည် ယခုမရှိတော့ပြီ။ သို့သော် ပညာရေးလုပ်ငန်းနှင့် ပညာရေးလောကအပေါ် တွယ်ငြိသောဆရာကြီး၏ သံယောဇဉ်သည်ကား အစဉ်မြဲ တွယ်ငြိနေမည်သာတည်း။

ဦးဘဘွား

ကျွန်တော်သည် ကျောင်းဆရာလောကသို့ ဝင်မည်ဟု ဆုံးဖြတ်လိုက်ပြီးနောက် ကျောင်းဆရာတစ်ယောက်တွင် ရှိရမည့် အရည်အချင်းများကို ဆင်ခြင်ရလေတော့သည်။

ထိုအခါ မိမိ၏ပညာသင်ကာလတစ်လျှောက် ကြုံတွေ့ခဲ့ရသော ဆရာများကို သတိရလာသည်။ သတိရလာသည် ဆိုရာတွင် အချိန်ကာလအနီးအဝေးကိုလိုက်၍၊ ရင်းနှီး ကျွမ်းဝင်မှုကိုလိုက်၍ အချို့ကို ကြည်ကြည်လင်လင် သတိရလာသည်။ အချို့ကိုမူ မှန်ဝါးဝါးမျှသာ မှတ်မိပါတော့သည်။ မည်သို့ဖြစ်စေ၊ ဆရာအားလုံး၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို အောက်မေ့ဆင်ခြင်ရခြင်း၌မူ အတူတူပင် ဖြစ်လေ

သည်။

ထိုဆရာများကို သတိရလာသောအခါ ကျောင်းဆရာတစ်ယောက်တွင်ရှိအပ်သော အရည်အချင်းတို့ကိုလည်း ဆင်ခြင်မိလာပါသည်။

သာမန်လူ အချို့ကမူ ကျောင်းဆရာတစ်ယောက်၏ အရည်အချင်းဆိုသည်မှာ သင်ပြမှုသက်သက်မျှသာဖြစ်သည်ဟု မြင်ကောင်း မြင်ကြပေမည်။

စင်စစ် ကျောင်းဆရာ၏ အဓိကအလုပ်သည် စာပေသင်ပြမှု ဖြစ်သည်ဟူသော အချက်မှာ အငြင်းပွားစရာမဟုတ်ပေ။ သို့သော် ကျွန်တော့်ဆရာများကို သတိရလာသောအခါ ဆရာတို့၏ သင်ပြမှု၌ ကျွမ်းကျင်ခြင်းနှင့်အတူ ဘာသာရပ်ကျွမ်းကျင်ခြင်း၊ ကျောင်းသားများနှင့်ဆက်ဆံရာ၌ ချစ်ခင်လေးစားဖွယ်ရှိခြင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင်တွင်လည်း ကျောင်းဆရာ၏ ဂုဏ်သိက္ခာကို မြှင့်တင်ခြင်း စသည့်အရည်အချင်းများကိုပါ သတိရလာရပါသည်။

သို့ဖြစ်ရာ ကျောင်းဆရာလောကသို့ ဝင်မည့် လူတစ်ယောက်အနေနှင့် ဆရာတို့၏ အရည်အချင်းကောင်းများကို အတုယူ၊ နည်းယူသင့်သည်ဟု သဘောရပါသည်။ ထိုသို့ ဆရာတို့၏ အရည်အချင်းကောင်းများကိုအတုယူ၊ နည်းယူခြင်း၊ စွဲမြဲအောက်မေ့ခြင်းဖြင့် ဆရာတို့၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို အစဉ်အောက်မေ့ရာ ရောက်သည်ဟုလည်း သဘောရပါသည်။

ဤသို့ဖြင့် ကျွန်တော်သည် ဆရာအတတ်သင်သိပုံသို့ ရောက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်လေသည်။ ကျွန်တော် တက်ရောက် သင်ယူမည့် သင်တန်းမှာ အလယ်တန်းဆရာဖြစ်သင်တန်း၊ အချိန်ကာလကား

၁၉၅၁ - ၅၃ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုအချိန်က တစ်နိုင်ငံလုံးတွင် ဆရာအတတ်သင်ကျောင်း ဟူ၍ တက္ကသိုလ်ပညာရေးမဟာဌာန၏ အထက်တန်းဆရာဖြစ် ပညာရေးဝိဇ္ဇာဘွဲ့သင်တန်းမှအပ ဆရာအတတ်သင်သိပ္ပံဟူ၍ တစ်ကျောင်းတည်းသာ ရှိပါသေးသည်။ ကျောင်းအဆောက်အဦးမှာ ဗိုလ်ချုပ်လမ်း၊ ဆေးရုံကြီးရှေ့ရှိ ယခုအခါ အဆုတ်ရောဂါကုဆေးရုံ အဆောက်အဦးဖြစ်ပါသည်။ ထိုကျောင်းကြီးတွင် မူလတန်းဆရာဖြစ် တစ်နှစ်သင်တန်းနှင့် အလယ်တန်းဆရာဖြစ် နှစ်နှစ်သင်တန်းဟူ၍ အဓိကအားဖြင့် သင်တန်းနှစ်မျိုးရှိပါသည်။ အလယ်တန်းဆရာဖြစ် သင်တန်းတွင်လည်း အလယ်တန်းဆရာဖြစ် (ဝိဇ္ဇာ) သင်တန်းနှင့် (သိပ္ပံ) သင်တန်းဟူ၍ နှစ်မျိုးကွဲပြန်လေသည်။

ထိုကာလတွင် ဆရာအတတ်သင်သိပ္ပံ တစ်ခုတည်းသာ ရှိသေးသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံအရပ်ရပ်မှ ကျောင်းဆရာ လောကသို့ ဝင်မည့်ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း ဤကျောင်းသို့ တက်ရောက် သင်ယူကြရာ မြောက်ဖျား မြစ်ကြီးနားမှ တောင်ဖျား ရေး၊ ထားဝယ်၊ မြိတ်အထိ လည်းကောင်း၊ အနောက်ဖျား ရမ်းဗြဲကျွန်းမှ အရှေ့ဖျား ရှမ်းပြည်နယ် တစ်ခွင်အထိလည်းကောင်း မြန်မာနိုင်ငံတစ်လျှားမှ ဆရာလောင်း များဖြင့် ပြည်ထောင်စုကျောင်းကြီးအသွင် ဆောင်လျက်ရှိသည်ဟု ဆိုရပါမည်။

ကျွန်တော်တို့ နှစ်နှစ်သင်တန်းများသည် ပထမနှစ်တွင် သာ ဗိုလ်ချုပ်လမ်း ဆရာအတတ်သင်သိပ္ပံတွင် ပညာသင်ခဲ့ကြပြီး ဒုတိယနှစ်တွင် ကံဘွဲ့ ယခုဆရာအတတ်သင်သိပ္ပံနှင့် ယခု အင်းစိန် အ. ထ. က (၁) တို့သို့ ပြောင်းရွှေ့ပညာ သင်ယူခဲ့ကြရလေသည်။

ထိုကာလတစ်လျှောက် နာခံ၊ နည်းယူခဲ့ရသော ဆရာများစွာတို့အနက်မှ ကျွန်တော်ဆရာအချို့ အကြောင်းကို ဆက်လက်ဖော်ပြလိုပါသည်။

ကျွန်တော် ဆရာအတတ်သင်သို့ ရောက်လာစဉ်က ထိုကာလ ကျောင်းထွက်လက်မှတ်ရ စာမေးပွဲခေါ် ကိုးတန်း စာမေးပွဲအောင်ပြီးစ ဖြစ်သည်။ ဆရာအတတ်သင်သိပ္ပံသို့ တက်ပြီး ကျောင်းဆရာလုပ်မည် ဆုံးဖြတ်ထားစေကာမူ တက္ကသိုလ်ပညာကို အခွင့်ပေးသလို ဆက်လက်သင်ယူလိုစိတ် ရှိနေခဲ့လေသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ဆရာအတတ်သင်သိပ္ပံတွင် ပညာသင်ယူစဉ် တက္ကသိုလ်စာမေးပွဲသို့ အလွတ်ဖြေဆိုမည်ဟု အကြံရှိခဲ့လေသည်။

သို့သော် ထိုအကြံအစည်နှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်တော် ပညာသင်ကြားရေးကို အကူအညီပေးနေသော ပညာမင်းကြီး ဦးချိုက များစွာသဘောမတူလှပေ။ ပညာမင်းကြီး ဘက်မှာက တော့လည်း အကြောင်းပြချက်ရှိပြီးဖြစ်လေသည်။ အစိုးရအထောက်အပံ့ခံသင်တန်းတစ်ခု တက်ရောက်နေသူ တစ်ဦးအနေနှင့် ထိုသင်တန်းက သင်ခန်းစာများသင်ယူရာတွင် ပေါ့လျော့စေနိုင်သဖြင့် အခြားစာမေးပွဲတစ်ခုကို မဖြေသင့်ဟူသော အကြောင်းပြချက်ဖြစ်လေသည်။ ထိုအကြောင်းပြချက်မှာ တာဝန်ရှိသူတစ်ဦးအနေနှင့် ထောက်ပြသော အကြောင်းပြချက်ဖြစ်သည်မှာ မှန်ပါ၏။ သို့သော် ကျွန်တော်သည် မူလအကြံအစည်ကို လက်မလျှော့ချင်။ တက်ရောက် သင်ယူရမည့်သင်တန်းမှ သင်ခန်းစာများကိုလည်း မပေါ့လျော့စေရပါဟု ရှင်းပြရလေတော့သည်။ ထိုအခါမှပင် ပညာမင်းကြီးက ဤကိစ္စမှာ ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီးကို ရှင်းပြပြီး

ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီး၏ သဘောတူချက်ရမှသာ ဆောင်ရွက်သင့်သည်ဟု ဆိုလေသည်။

ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်သည် ကျောင်းသို့ရောက်သည်နှင့် ဆရာကြီးနှင့် ပထမဆုံးတွေ့၍ ကျွန်တော့် အကြံအစည်ကို ရှင်းပြခွင့်တောင်းရန် ဆရာကြီး၏ရုံးခန်းသို့ လာခဲ့ရလေတော့သည်။

ထိုနေ့ကား ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခုလုံး မိုးသားများ အုံ့ဆိုင်းကာ မှောင်ပျံ့ဖြစ်နေသော ဇွန်တစ်ရက်နေ့ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာကြီး၏ရုံးခန်းမှာ မီးရောင်မှိန်မှိန် လင်းနေသည်။ အခန်းတွင်းက စားပွဲတွင် အသားမည်းမည်း တုတ်တုတ် ခိုင်ခိုင် လူကြီးတစ်ယောက် ခေါင်းငုံ့လျက်သား အလုပ်များနေသည်ကို မြင်လိုက်ရသောအခါ ခြေလှမ်းသည် တုန်သွား၏။ ရင်ထဲမှလည်း ထိတ်ကနဲဖြစ်သွားသည်။ ကပ္ပလီကြီး တစ်ယောက်ကို ဘယ်ကဘယ်လို ရင်ဆိုင်လိုက်ရပါလိမ့်ဟုလည်း စိတ်ထဲမှာထင်သွားသည်။ ကျွန်တော်၏ မူလအကြံအစည်တို့သည် ဘယ်လို လွင့်စင်သွားကြလေသည်ပင် မသိတော့၊ ရှေ့ဆက် ခြေလှမ်းရမည်ကိုပင် နှောင့်နှေးသွားဟန်ရှိလေသည်။

အချိန်ပိုင်းမှာ စက္ကန့်ပိုင်းမျှသာရှိပေမည်။ ထိုမည်းမည်း တုတ်တုတ်လူကြီးသည် ကျွန်တော် အခန်းတွင်းသို့ဝင်လာစဉ်ကပင် ခြေသံကို သတိပြုမိဟန်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ခေါင်းကို မော့လိုက်သည်။ ဖွေးဖွေးဖြူသော သွားတို့ကို ဖော်လျက် ပြုံးလာပြီး

“လာပါလေ” ခရီးဦးကြိုစကားဆိုလာသည်။

ထိုအခါ စောစောက ထင်နေသောစိတ်သည် ချက်ချင်း လွင့်ပျောက်သွားလေတော့သည်။ ထိုလူကြီးထံသို့ အဟုန်ဖြင့်

သွားမိသည်ပင်ထင်ရ၏။

“ထိုင်လေ”

သူ့မျက်နှာက အပြုံးကား နှစ်လိုဖွယ်ပင်။ ထိုအခါ သူ၏ မည်းမည်းတုတ်တုတ် ရုပ်သွင်ကြီးကို ကြောက်ရွံ့စရာအဖြစ် ခံစားခဲ့မိသော ခံစားမှုသည် မရှိတော့။ သို့ပေမယ့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ညွှန်ပြသောကုလားထိုင်တွင်ကား ဝင်မထိုင်ရဲသေးပေ။

“ဘာကိစ္စရှိသလဲကွယ့်”

“ကျွန်တော် ကျောင်းကို ကနေ့ရောက်လာတဲ့ ကျောင်းသားပါ”

“အော်၊ အော်၊ ထိုင်လေကွယ်။ ဘာအဆင်မပြေသလဲ။ ဆရာကြီး ဘာလုပ်ပေးနိုင်သလဲ။ အဆောင်မှာ နေရာတွေ ဘာတွေရပြီလား”

“အားလုံးအဆင်ပြေပါတယ် ဆရာကြီး”

ဆရာကြီး၏ ဖော်ရွေလှိုက်လဲ့မှုကြောင့် နှုတ်သွက် လာခဲ့ပြီးမှ ယခုဘာဆက်ပြောရမည် မသိတော့ပြန် ဖြစ်ရလေသည်။

“ဒီလိုကြားရတာ ဆရာကြီးဝမ်းသာပါတယ်။ ဆရာကြီး မင်းတို့အားလုံးနဲ့ လာတွေ့ပါအုံးမယ်လေ”

“ဟုတ်ကဲ့ဆရာကြီး”

သည့်နောက်တွင်လည်း ကျွန်တော့်လေသံမှာ စကားစ ဆုံးဟန်မရှိသေးဘဲ ပြတ်နေပြန်သည်။ ဘာကို ဘာကစ၍ ပြောရမည်မသိဘဲ ဖြစ်နေသည်ကား အမှန်ပင်။ ထိုအခြေအနေကို ဆရာကြီး ရိပ်စားမိဟန်ရှိလေသည်။

“မင်းနာမည်”

“ကျော်ဆွေပါ ဆရာကြီး”

“မောင်ကျော်ဆွေ၊ ခု ဆရာကြီးဆီလာတဲ့ကိစ္စ”

“ဒီလိုပါ ဆရာကြီး”

“ထိုင်ပါ။ ထိုင်ပြီး အေးအေးဆေးဆေးပြောတာပေါ့ကွယ်”

ကျွန်တော်သည် ပိုမိုရဲတင်းလာဟန်ရှိသည်။ ကုလားထိုင်
တွင် ဝင်ထိုင်လိုက်သည်။

“မောင်ကျော်ဆွေ ဆရာကြီးဆီလာတဲ့ကိစ္စကို ပြောစမ်း
ပါအုံး”

“ဒီလိုပါဆရာကြီး၊ ကျွန်တော်က ခု ကျောင်းထွက်
လက်မှတ်ရ စာမေးပွဲပဲ အောင်ပါသေးတယ်”

“မောင်ကျော်ဆွေက အလယ်တန်းဆရာဖြစ် သင်တန်း
တက်တာ မဟုတ်လား”

“ဟုတ်ပါတယ်ခင်ဗျာ”

“အဲဒါ ဘာဖြစ်သေးလဲကွယ်။ ကျောင်းထွက်လက်မှတ်ရ
စာမေးပွဲအောင်ရင် တက်နိုင်တာပဲဟာ”

“ဒါပေမယ့် ကျွန်တော် တက္ကသိုလ်စာမေးပွဲ ဖြေချင် လို့ပါ”

ရုတ်တရက် ဆရာကြီး၏မျက်နှာသည် အံ့ဩတွေဝေ
သွားဟန်ရှိလေသည်။ သို့သော် ချက်ချင်းပင် ပြုံးလာပြန်ကာ

“အဲဒါ ဆရာကြီးက ဘာလုပ်ပေးရမှာလဲကွယ်”

“ကျွန်တော် တက္ကသိုလ်ဝင်စာမေးပွဲကို အပြင်ဘက်ကနေ
စာကြည့်ဖြေဖို့ ခွင့်လာတောင်းတာပါဆရာကြီး”

ဆရာကြီးသည် ခပ်ပြုံးပြုံးမျက်နှာထားဖြင့် ကျွန်တော့်ကို

စူးစိုက်ကြည့်နေပြီး ခဏကြာမှ

“မောင်ကျော်ဆွေ ဒီသင်တန်းက စစ်ဆေးမယ့် အစမ်းစာမေးပွဲတွေနဲ့ ပထမနှစ်စာမေးပွဲကို ကောင်းကောင်း ဖြေနိုင်ပါ့မယ်လို့ အာမခံနိုင်ပါ့မလား” စကားသံချိုချိုဖြင့် မေးလာခဲ့လေသည်။

“ကျွန်တော် အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် ကြိုးစားဖြေပါ့မယ် ဆရာကြီး”

“အင်း၊ ခုလို ခွင့်လာတောင်းတာ မင်းတစ်ယောက်ပဲ ရှိသေးတယ် မောင်ကျော်ဆွေ။ အမှန်ကတော့ ခုလိုခွင့်မတောင်းပဲ ဖြေနေကြတာတွေ အများကြီးရှိနေတာပဲ။ ဒါကို ဆရာကြီးတို့ သိပါတယ်။ ဒီကိစ္စဟာ တကယ့်စည်းကမ်းအတိုင်းဆိုရင် တားမြစ်ပိတ်ပင်ရမယ့်ကိစ္စပဲကွယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီကျောင်းဟာ ကျောင်းဆရာလုပ်မယ့်လူတွေ လာရောက် ပညာသင်တဲ့ ကျောင်းဖြစ်တယ်။ ကျောင်းဆရာလုပ်မယ့်လူတွေဟာ စည်းကမ်းကလနားဆိုတာကို နားလည်ပြီးဖြစ်တယ်လို့ ဆရာကြီးတို့ယူဆတယ်။ စည်းကမ်းကလနားဆိုတာကို မောင်ကျော်ဆွေသိရဲ့လား။ အချုပ်ကတော့ အကောင်းနဲ့အဆိုးကို ခွဲခြားသိတတ်မှုပဲကွယ်။ ဒီတော့ ကျောင်းဆရာလုပ်မယ့်လူတစ်ယောက်အဖို့ ဘယ်ဟာအကောင်း၊ ဘယ်ဟာ အဆိုးဆိုတာလောက်တော့ အခြေခံအားဖြင့် သိသင့်တာပေါ့ကွယ်”

“ဟုတ်ပါတယ်ခင်ဗျာ” ရင်ထဲမှာတော့ ခပ်ဖိုဖို။

“အကောင်းကို လုပ်ပြီး အဆိုးကို ရှောင်တတ်တာဟာ စည်းကမ်းပဲပေါ့။ ကဲ၊ ခုကိစ္စပဲ ဆရာကြီးတို့ကြည့်ရအောင်။ တက္ကသိုလ်ဝင်စာမေးပွဲမအောင်သေးတဲ့လူတစ်ယောက်က ကြိုးစားပြီး

စာမေးပွဲဖြေတာဟာ ကောင်းသလား၊ မကောင်းဘူးလား”

“ကောင်းပါတယ် ဆရာကြီး”

“ခု မောင်ကျော်ဆွေတို့တက်နေတဲ့ သင်တန်းမှာ အစိုးရက လစဉ်ထောက်ပံ့ကြေးပေးထားတယ်ဆိုတာတော့ မောင်ကျော်ဆွေ သိမှာပေါ့”

“ဟုတ်ကဲ့ခင်ဗျာ”

“အဲဒီလို အစိုးရထောက်ပံ့ကြေးပေးပြီး သင်တန်း တက်စေတယ်ဆိုတာ အစိုးရအနေနဲ့ ကျောင်းဆရာတွေ အများကြီး လိုချင်လို့ပဲဆိုတာကိုလည်း မောင်ကျော်ဆွေသိမှာပေါ့”

“ဟုတ်ကဲ့ခင်ဗျာ”

“အဲဒီလို အစိုးရအနေနဲ့ ထောက်ပံ့ကြေးပေးထားတဲ့ သင်တန်းမှာ ကျောင်းသားတစ်ယောက် စာမေးပွဲရဲ့သွားရင် အစိုးရ အနေနဲ့ ဘယ်လောက်နှစ်နာမလဲ။ ဒီတော့ ဒီသင်တန်းကို ရောက် လာတဲ့ကျောင်းသားတစ်ယောက်အနေနဲ့ ဒီသင်တန်းက စာမေးပွဲကို ဂရုမစိုက်ဘဲ တစ်ခြားစာမေးပွဲတစ်ခုကို အဓိကထားမယ်ဆိုရင် ကောင်းပါ့မလား”

“ဒီလိုဆိုရင်တော့ မကောင်းပါဘူးဆရာကြီး”

“မောင်ကျော်ဆွေ ဒီလောက်သိရင် မဆိုးပါဘူး။ စောစောက ဆရာကြီးပြောခဲ့ပြီပဲ။ ဒီသင်တန်းကိုရောက်လာတဲ့ တက္ကသိုလ်ဝင်စာမေးပွဲမအောင်သေးဘဲ ကျောင်းသားတွေ စာမေးပွဲ နှစ်ခုဖြစ်နေတာ ဆရာကြီးတို့သိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် စာမေးပွဲဖြေချိန် မတူတာရယ်၊ ဒီလိုဖြေကြရာမှာ ပထမနှစ်မှာသာ ဖြေကြတာရယ်၊ ဒီလိုဖြေတဲ့အတွက် ဆရာကြီးတို့ စာမေးပွဲကို မထိခိုက်သေးတာရယ်။

ထိခိုက်အောင် မလုပ်ကြဘူးလို့လဲ ဆရာကြီးတို့ ယုံကြည်တဲ့အတွက် ဆရာကြီးတို့အနေနဲ့ တားမြစ်ပိတ်ပင်ခြင်းမပြုခဲ့ဘူး။ စည်းကမ်းတို့ ဥပဒေတို့ဆိုတာ ပြဿနာတစ်ခုမပေါ်ခင်က ပေါ်နိုင်စရာ ရှိတယ် ဆိုတာကို ထည့်တွက်ပြီးသတ်မှတ်ကြရတာမှန်ပေမယ့် ဆရာကြီးတို့ တပည့်တွေဟာ အကောင်းအဆိုးသိပြီး အရွယ်တွေလည်းဖြစ်တယ် ကျောင်းဆရာလုပ်မယ့်လူတွေလည်း ဖြစ်တာကြောင့် ဆရာကြီးတို့ အနေနဲ့ မတားမြစ်ခဲ့တာပဲ။ တစ်ခါတစ်ခါ စည်းကမ်းဥပဒေဆိုတာ ပြဋ္ဌာန်းခါမှ ဒီစည်းကမ်းဥပဒေကိုလက်တစ်လုံးကြား ဖောက်ဖျက်ရင် ပိုဆိုးလာနိုင်တယ် မဟုတ်လား။ ခု ဆရာကြီးတို့က မင်းတို့ အားလုံးအပြင်က တစ်ခြားစာမေးပွဲတွေ မဖြေရဘူးပြောလိုက်ရင် တိတ်တိတ်ပုန်း ဖြေကြလိမ့်မယ်။ ဒီအခါ ဆရာကြီးတို့အနေနဲ့ တိတ်တိတ်ပုန်း ဖြေတဲ့လူကို စုံစမ်းရတော့မယ်။ သိရင် အရေးယူခံရ မယ်။ ဒီအခါ သိတဲ့လူဟာ အရေးယူခံရပြီး မသိတဲ့လူကတော့ အရေးယူမခံရပဲ ရှိလိမ့်မယ်။ ဒီလိုဆိုပြန်ရင်လည်း စည်းကမ်း ဥပဒေရဲ့ အနှစ်သာရဟာ ပျက်ပြန်ရော မဟုတ်လားကွယ့်”

“ဟုတ်ပါတယ်ခင်ဗျာ”

“အဲဒါကြောင့် ဆရာကြီးတို့အနေနဲ့ တင်းတင်းကျပ် ကျပ် မလုပ်တာပဲ။ ခုလို မောင်ကျော်ဆွေ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း လာပြော ပြီး ခွင့်တောင်းတာကို ဆရာကြီးအသိအမှတ်ပြုပါတယ်။ ကျောင်းက စစ်တဲ့ စာမေးပွဲတွေကို မထိခိုက်ပါဘူးလို့ အာမခံနိုင်ရင် မောင်ကျော်ဆွေ တက္ကသိုလ်ဝင်စာမေးပွဲကို ဖြေပါ”

ဆရာကြီးဆီမှ သည်စကားကိုကြားရ၍ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာဖြစ်ရသည်ကား အတိုင်းမသိ။

ထိုဆရာကြီးကား နောက်တွင် ပညာမင်းကြီး ဖြစ်လာခဲ့သော ဆရာကြီးဘဘွားဖြစ်လေသည်။

ဆရာကြီးသည် ကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေးတာဝန်တွေ များပြားသည့်ကြားကပင် သင်ပြပို့ချရေးအချိန်များတွင်လည်း မပျက်မကွက် ဝင်ရောက် သင်ပြလေ့ရှိလေသည်။

“တပည့်တို့လဲ တစ်နေ့မှာ ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီးတွေ ဘာတွေဖြစ်လာကြမှာပဲ။ ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီးရဲ့ အလုပ်ဟာ ကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေးတာဝန်ကို အဓိကဆောင်ရွက်ရတယ်ဆိုတာ မှန်တယ်။ ဒါပေမယ့် ကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေးဆိုတာ တပည့်တွေနဲ့ ဆက်စပ်နေတယ်ကွယ့်။ ဒီတော့ တပည့်တွေနဲ့ အမြဲကိုယ်တွေ့နိုင်တဲ့ သင်ပြပို့ချရေးတာဝန်ကို ပစ်ပယ် ထားလို့မသင့်ဘူး။ ဆရာကြီးတို့မှာ ရုံးအလုပ်တွေများတာ မှန်တယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီကြားကပဲ တပည့်တို့နဲ့ ဆက်စပ်ထိတွေ့မှုရှိအောင် သင်ပြရေးအချိန်ကိုလည်း အတတ်နိုင်ဆုံးယူရတယ်။ ဒါကို တပည့်တို့ သတိပြုစေချင်တယ်။ ကျောင်းဆရာဟာ ကျောင်းသားနဲ့ထိတွေ့ဆက်စပ်နေရမယ်။ ကျောင်းသားနဲ့ ကင်းကွာသွားတာနဲ့ ကျောင်းဆရာ မဟုတ်တော့ဘူးကွယ့်”

ဆရာတစ်ယောက်အဖို့ တပည့်ကို ပညာတတ်အောင် သင်နိုင်ရုံနဲ့ တာဝန်ကုန်ဆုံးသွားတာမဟုတ်ဘူး။ ပညာသင်ပေးဖို့ လိုသလို အသိတရားပေးနိုင်အောင်လည်း ကြိုးစားရမယ်”

“ဆရာတစ်ယောက်အဖို့ တပည့်ဆီက မျှော်လင့်ရမယ့် အချက်တွေက ချစ်ခင်မှု၊ လေးစားမှုနဲ့ အားကိုးမှုတို့ ဖြစ်တယ်”

ဤသည်တို့ကား ဆရာကြီး၏ သင်ပြပို့ချချက်မှ

မှတ်သားဖွယ်အချို့ ဖြစ်ပါသည်။

ဆရာကြီးဦးဘဘွားသည် နှုတ်ချိုသည်။ ဖော်ရွေသည်။ တပည့်တစ်ယောက်ကိုတွေ့၍ စကားဆိုတော့မည်ဆိုလျှင် ပထမဆုံး ပန်းကို ဖက်တတ်သည်။ ပြီးမှ သူညွှန်ကြားချင်သော ညွှန်ကြားစရာ များကို ညွှန်ကြားတတ်သည်။ ဆုံးမစရာရှိလျှင်လည်း ဤသို့ပင် ဖြစ်လေသည်။

ကျွန်တော်သည် ဆရာကြီး၏တပည့်အဖြစ် တစ်နှစ်သာ ကြုံရသော်လည်း ဆရာကြီး၏စိတ်နေသဘောထား၊ သင်ပြမှု၊ တပည့်အပေါ် ချစ်ခင်လေးစားမှုတို့ကိုကား စွဲမြဲရလေတော့သည်။

ဦးကြီးတင်

ကျွန်တော်တို့ ဆရာအတတ်သင်ရောက်စနစ်တွင် စတင်
တွေ့ကြုံဆက်ဆံရသော ဆရာတစ်ယောက်ကား ဆရာ ဦးကြီးတင်
ဖြစ်ပါသည်။

ဆရာဦးကြီးတင်မှာ ထိုစဉ်က လက်ထောက် အဆောင်
မှူးလည်း ဖြစ်သည်။ ကာယပညာဆရာလည်း ဖြစ်လေသည်။

ကာယပညာဆရာပီပီ ကိုယ်ထည်ကြံ့ခိုင်သည်။ မျက်နှာ
အပြန့်ကားသည်။ အသံအောင်သည်။ လှုပ်ရှားဟန် သွက်လက်
သည်။

ကျွန်တော်တို့သည် အဆောင်သို့ တက်ရောက် နေထိုင်

သည်နှင့် အဆောင်ဝင်ကြေး၊ ကျောင်းဝင်ကြေးတို့ကို ဆရာ ဦးကြီးတင်အား ပေးကြရသည်။

ကျွန်တော့်မှာ ချောက်မှထွက်လာစဉ်က လက်ထဲတွင် ငွေသုံးဆယ်သာပါသည်။ လူရယ်စရာစကားဖြစ်သော်လည်း အမှန်စကားပြောရလျှင် ကျွန်တော်သည် ချောက်မှ ရန်ကုန်သို့ လေယာဉ်ပျံအခမဲ့စီးပြီး မင်္ဂလာဒုံလေယာဉ်ကွင်းမှ ယခု ဆရာအတတ်သင်သိပ္ပံရောက်သည်အထိ ဟမ်ဗားဟော့ကား အမျိုးအစားကို စီး၍ရောက်လာသူဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် ချောက်တစ်ဖက်ကမ်း လမ်းရွာလေယာဉ်ကွင်းမှ ထွက်လာစဉ် အင်္ကျီအိတ်ထဲပါလာသော ငွေသုံးဆယ်မှာ ပကတိ အတိုင်းရှိ၏။ သို့သော် ကျွန်တော်ယခုပေးရမည့်ကျောင်းလခမှာ တစ်လ ရှစ်ကျပ်နှုန်းဖြင့် ဧပြီ၊ မေ၊ ဇွန် သုံးလအတွက် ၂၄-ကျပ်၊ အဆောင်ခ တစ်လ ၄၀ နှုန်းဖြင့် သုံးလအတွက် ၁၂၀ ကျပ် စုစုပေါင်း ၁၄၄ ကျပ်ပေးရမည်။ ထိုသုံးလအတွက် အစိုးရထံမှ လစဉ် ထောက်ပံ့ကြေး ၆၀ ကျပ်နှုန်းဖြင့် ၁၈၀ ကျပ်ထုတ်ရမည်။ သို့သော် ယခု မထုတ်ရသေး။ ကျောင်းလခ၊ အဆောင်ကြေးနှင့် ဝင်ကြေး အပါအဝင် ၁၅၂ ကျပ် ပေးရပေမည်။ ကျွန်တော့်မှာရှိသည်ကား ငွေ ၃၀ ကျပ်။

ကျွန်တော်သည် အကြောင်းရင်းကိုမသိ။ ဆရာ ဦးကြီးတင်ရှေ့တွင် မျက်နှာငယ်ငယ်နှင့် ရပ်နေလေတော့သည်။ တစ်ခြားသူတွေ ပေးစရာရှိသမျှပေးသွားသော်လည်း ကျွန်တော် မပေးနိုင်သေး။ ငွေသွင်းရာတွင် ရှေ့ဆုံးကမဟုတ်သော်လည်း နောက်ဆုံးမဟုတ်သည့်တိုင် နောက်ဆုံးကျန်သူမှာ ကျွန်တော်။

“ကဲ မင်းအလှည့်”

“ကျွန်တော် ဘယ် လောက် သွင်း ရမလဲ ဆရာ”
ခပ်တည်တည်ပင်။

“သူများတွေလိုပဲ ၁၅၂ ကျပ်ပေါ့ကွ”

ကျွန်တော် ဘာဆက်ပြောရမည်မသိတော့။

“ဟေ့ကောင်၊ မင်းနာမယ်”

“ကျော်ဆွေပါ”

“ကျော်ဆွေ၊ ဟုတ်လား။ ဇာတ်လိုက်ပါလားကွ။ အေး၊
ဒါပေမယ့် မင်းမှာ ပိုက်ဆံမပါဘူးဆိုတာ ငါသိပါတယ်။
မဟုတ်ဘူးလား”

ကျွန်တော် ထူပူသွားပါသည်။ ဘာပြောရမည်ပင်
မသိတော့။ သည် ‘မသိတော့’ သည့်ကြားကပင်

“ကျွန်တော့်မှာ ငွေသုံးဆယ်ပါပါတယ်”

“အဲဒီငွေသုံးဆယ်ပေးပြီး ငါ့ဆီက သုံးရာချေးမယ်
ဆိုပါတော့”

ကျွန်တော် ရှက်ကိုးရှက်ကန်း ဖြစ်ရပြန်လေသည်။

“ကဲပါ၊ အချိန်ကုန်ပါတယ်။ ငါ့အဖို့တော့ ဒါတွေရိုး
နေပါပြီကွာ။ ဒီလိုပဲ စတိုင်ပင်မထုတ်ရခင် ဆရာစိုက်ပေးပါ။
စတိုင်ပင်ထုတ်တော့နှိမ်ပါ။ ဒီကြားထဲကပဲ ပိုက်ဆံချေးပါအုံး ဆိုတဲ့
ကျောင်းသားတွေတွေ့ဖူးပေါင်းများပါပြီကွာ။ ဒီတော့ရော
ဖြတ်ပိုင်းယူသွား။ အေး၊ မင်းကိုငါတစ်ခုတော့ ကြိုပြော
ထားလိုက်မကွာ။ ငါ မင်းတို့အတွက် စိုက်စိုက်ပေး နေတာ
ငါချမ်းသာလို့မထင်နဲ့။ မင်းတို့လိုတပည့်တွေ စိတ်မဆင်းရဲ

စေချင်လို့ဆိုတာ မှတ်ထား။ ရော၊ မင်းဖြတ်ပိုင်း”

ထိုအချိန်အထိ ကျွန်တော်သည် နေရာမှမရွေ့သေး ပဲ ခပ်ငိုငို ဖြစ်နေ၏။

“ကဲ၊ သွားတော့လေ။ နောက်လဲ ပိုက်ဆံလိုရင် လာပြောပေါ့ကွာ”

ကျွန်တော်သည် နေရာမှထွက်လာသည်အထိ ဆရာ ဦးကြီးတင်၏ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပြောပုံကို ကြားယောင် နေရဆဲ။ မျက်နှာဟန်ပန်အရိုးခံအနေအထားကို မြင်ယောင် နေဆဲဖြစ်လေ သည်။

ဆရာဦးကြီးတင်မှာ ကျွန်တော်တို့အဖို့ စာသင်ခန်းတွင် တွေ့ရခဲသော ဆရာဖြစ်သည်။ သူ၏သင်ခန်းစာမှာလည်း စာတွေ့သဘောတရားသင်ခန်းစာမဟုတ်၊ လက် တွေ့သင်ခန်းစာ သာဖြစ်၏။ သူ့ကို ကျွန်တော်တို့သည် စာသင် ခန်းတွင်း၌ တစ်ကြိမ်မျှမတွေ့ရသော်လည်း ဗိုလ်ချုပ်လမ်း ကျောင်းတွင် နေ့စဉ်နံနက်တိုင်း တွေ့ရမြဲဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်တို့တတွေမှာ ဆရာလောင်းသင်တန်းသား တွေဖြစ်စေကာမူ ကျောင်းသားစိတ်မပျောက်ကြသေးသူ များဖြစ်သည်။

မနက်တိုင်း ကာယလှုပ်ရှားမှုသင်တန်းမှာ ခြောက် နာရီတွင် စမြဲဖြစ်သည်။ ဆရာသည် မနက်ငါးနာရီခွဲလောက်တွင် အားကစားကွင်းထဲသို့ရောက်မြဲဖြစ်၏။ ထိုအချိန်၌ ကျွန်တော်တို့ အဆောင်မှ ကျောင်းသားများ အိပ်ရာထဲတွင် ကွေးနေမြဲ။ ဆရာသည် ကွင်းထဲသို့ရောက်သည်နှင့် ခရာသံ ပေးမြဲ။ သို့တိုင်အောင် မည်သူမျှ

တုပ်တုပ်မလှုပ်။ ခြောက်နာရီ ထိုးခါနီးလျှင် ဆရာခရာသံ စဲသွားသည်။

“ဟေ့ ကြီးရိန်ကြီးတို့၊ လှကျော်တို့၊ လှဖေတို့၊ စပ်ထွန်းအေးတို့ ထကြဟေ့”

တစ်ဆက်တည်းပင်

“ကျော်တွေ၊ ကျော်တွေ ထကြလေ။ လယ်ဝေးကျော်မြင့်ကြီးက လူကြီးကွ။ ထ။ လည်နှိုးစမ်း။ ပခုက္ကူကျော်ညွန့်ကြီး အပျင်းထုတ်မနေနဲ့။ ဘိုကလေးကျော်စိန်၊ ဝေါကျော်မြင့်လေး၊ ချောက်ကျော်ဆွေ။ ကျော်တွေ ထကြတော့”

ဆရာအသံမှာ အဆက်ပြတ်သည်ပင်မရှိတော့။ သည်တော့လည်း မည်သူမျှအိပ်ရာထဲတွင် တာရှည်မနေရဲတော့။

ဆရာသည် အောက်ထပ်အားကစားကွင်းမှ အော်ခေါ်၍မရလျှင် အပေါ်ထပ် အဆောင်ထဲသို့ တက်လာကာ ခြင်ထောင်ကိုလည်းဖြုတ်ဖို့ဝန်မလေး၊ စောင်ကိုလှန်ဖို့လည်းဝန်မလေး။ သည်အခါ တစ်ဆောင်လုံးပွက်လောရိုက်ပြီသာမှတ်ပေတော့။

ဆရာသည် သဘောတရားရေးတွေ ဆုံးမစကားတွေ သိုင်းကာဝိုင်းကာပြောလေ့ရှိသူမဟုတ်။ ပြောစရာရှိလျှင် ခိုးကနဲဒေါက်ကနဲပြောတတ်သူဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာ့ကို ကျောင်းသားတိုင်းက လန့်သည်။ လန့်မည်သာ လန့်သည်၊ မြို့ထဲအလည်လွန်၍ ထမင်းပွဲမမီဘူးဆိုလျှင် ဆရာအခန်း သို့သွား။ ရှိသည်ကိုကား စားရမြဲ။

ဆရာဦးကြီးတင်ကား တပည့်ကို သူငယ်ချင်းပေါင်း

ပေါင်းသူဖြစ်သည်။ တပည့် အခြေအနေကို အမြဲလေ့လာ နေသည်ဟု ထင်ရလောက်သောဆရာမျိုးဖြစ်သည်။ တပည့် အခက်အခဲကို ကူညီဖြေရှင်းပေးရန် အသင့်ဖြစ်နေသော ဆရာ မျိုးလည်း ဖြစ်လေသည်။

ထို့ကြောင့် တပည့်တိုင်းက ဆရာကိုချစ်ကြသည်။ လေးစားကြသည်။ အဆောင်ထမင်းဟင်း လျှာမတွေ့သောနေ့၊ ပိုက်ဆံကလည်း ခန့်ခြောက်နေသော အခါမျိုး၌ တပည့်မရွေး ဆရာမီးဖိုဆောင်သို့ ဝင်ကြမြဲဖြစ်လေသည်။

သည်လို ဆရာမျိုးအဖို့ ကျောင်းသားများကို ထိန်းရ ချုပ်ရသည်မှာလည်း လွယ်ကူသည်ဟု သဘောရမိလေသည်။

တစ်ခါတွင် ကျောင်းမှ သမိုင်းဆရာ ဆရာဦးစိန် နိုင်ငံခြားသို့သွားမည်ဖြစ်၍ နှုတ်ဆက်ပွဲလုပ်ပါသည်။ ထိုအခါ ပဒေသာကပွဲတစ်ခုလည်း ပါလေသည်။ ပဒေသာကပွဲမှာ ကန်ဘဲရီ သိပ္ပံသင်တန်းသားများ ပထမနှစ်သင်တန်းသားများ၊ မူလတန်း သင်တန်းသားများနှင့် အင်းစိန်ကျောင်းခွဲရှိ နောက်ဆုံးနှစ် သင်တန်းသားများဖြစ်သော ကျွန်တော်တို့၏ စုပေါင်းအစီအစဉ် များပါဝင်၏။ ထိုအခါ ထုံးစံအတိုင်း သူ့အစီအစဉ်ရှေ့ ငါ့အစီအစဉ်နောက် ညှိယင်း အငြင်းပွားကြသည်။ ဇာတ်ခုံပေါ် ရောက်တော့လည်း မပြေမလည်ဖြစ်ကြ ပြန်သည်။ သို့ဖြင့် အင်းစိန် သင်တန်းသားများနှင့် ကန်ဘဲသင်တန်းသားများ စကားများ လာသည်။ အခြေအနေ တင်းမာလာသည်။ မည်သူမျှ ဝင်၍ မဖြန်ဖြေရဲကြ။ စကားအငြင်းအခုံ အသံထွက်လာသည်။ ထိုအချိန်တွင် ဦးကြီးတင် ရောက်လာသည်။

“ဟေ့ကောင်တွေ၊ မင်းတို့ ကနေ့နက်ဖန် ကျောင်းဆရာလုပ်ရမယ့် ကောင်တွေမဟုတ်လား။ ကျောင်းဆရာလုပ်ပြီး တပည့်တွေကို ပဲ့ပြင်ပေးမယ့်ကောင်တွေက လူမိုက်စကား ပြောနေတာ ကောင်းသလား။ လူမိုက်လုပ်ချင်ရင် ဒီကျောင်းဝင်းအပြင်ထွက်ပြီး သတ်ချေကြ။ ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲလုပ်တာပဲဟာ ရန်ပွဲလုပ်ချင်ရတယ်လို့။ ထို့၊ ဒါလား ကျောင်းဆရာလုပ်မယ့် ကောင်တွေ”

စောစောက ခက်ထန်မာကြာကာ တုတ်တစ်ပြက် ဓားတစ်ပြက် ဖြစ်လှအံ့သောအခြေအနေသည် ငြိမ်ကျသွားသည်။ မည်သူမျှ မည်သည့်လေသံမျှ မဟလာတော့။

ယခုတော့လည်းအများစုအသက်နှစ်ဆယ်ကျော် သုံးဆယ် ဝန်းကျင် ဆရာလောင်းတွေမှာ ဆရာရှေ့တွင် တကယ့် လေးငါးခြောက်နှစ်သားကလေးတွေလို ဖြစ်နေကြရလေတော့သည်။

ဆရာဦးကြီးတင်ကား တပည့်၏ လေးစားချစ်ခင်မှုကို ခံယူရသော ဆရာတစ်ယောက်ဖြစ်သည်။

ဦးဘဖေ

ကျွန်တော်တို့ ဆရာအတတ်သင်သိပ္ပံတွင် ပညာသင်နှစ် တစ်နှစ်ပြည့်လုနီး ပညာသင်ယူလာခဲ့သော၊ ဆက်ဆံပေါင်းသင်း လာခဲ့သောကျောင်းအုပ်ဆရာကြီး ဦးဘဘွားသည် ပညာမင်းကြီးရုံး ယခုအခေါ် အခြေခံပညာ ဦးစီးဌာနသို့ လက်ထောက်ပညာမင်းကြီး (ယခုအခေါ် ညွှန်ကြားရေးမှူး) အဖြစ် ရာထူးတိုးမြှင့် ပြောင်းရွှေ့ ရမည်ဟူသော သတင်းစကားကို ကြားရသောအခါ ဆရာကြီး အတွက် ဝမ်းသာကြရသည်မှာ အမှန်ပင်။ သို့သော် ဆရာကြီး နေရာသို့ ရောက်လာမည့် ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီး အသစ်သည် ဆရာကြီးကဲ့သို့ ကျောင်းသားတွေအပေါ် ခင်မင်ရင်းနှီးမှု ရှိပါမည်

လား၊ သင်ပြပို့ချရာတွင် ဆရာကြီးကဲ့သို့ လေးနက်ပါမည်လား ကွေး၍ ပူပန်ရ လေတော့သည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ကျွန်တော်တို့သည် နောက် ရောက်လာမည့် ဆရာကြီးအကြောင်းကို စုံစမ်းရလေတော့ သည်။

ဦးဘဖေတဲ့။ မူလက ပညာဝန်တဲ့။ အလယ်တန်း မြန်မာ နိုင်ငံသမိုင်း ကျောင်းသုံးစာအုပ်ကို ရေးသားသူတဲ့။

ဤမျှသာ ကျွန်တော်တို့ကြားသိရလေသည်။ မည်သို့ဖြစ် စေ၊ ကျွန်တော့်အဖို့ကား အလယ်တန်း မြန်မာနိုင်ငံ သမိုင်း ကျောင်းသုံးစာအုပ်ပြုစုသူအဖြစ် လေးစားမိလေသည်။

ကျွန်တော်သည် ဦးဘဖေပြုစုသော အလယ်တန်း မြန်မာနိုင်ငံသမိုင်း စာအုပ်ကို ဖတ်ဖူးသည်။ အမြင်သစ်အ ကွေးသစ်များကို ရရှိသဖြင့် စာရေးသူကို ကျွန်တော်မတွေ့ဖူး သော်လည်း လေးစားပြီးဖြစ်လေသည်။

သို့သော် ဆရာကြီးသစ်ကို မတွေ့ရမီက ဆရာကြီးနှင့် ပတ်သက်၍ ကြားသိရသော သတင်းများကိုကား ကျွန်တော် ဘဝင်မကျလှပေ။

“ဆရာကြီး အသစ်ဟာ မျက်နှာပေါက်ဆိုးသတဲ့”

“ဦးဘဖေဆိုတာ ကျောင်းသားတွေကို ခပ်မာမာ ဆက်ဆံသတဲ့”

“ခု တို့ဆရာကြီး ဦးဘဘွားလို ကျောင်းသားတွေနဲ့ ရောရော နှောနှော မနေတတ်ဘူးတဲ့”

ကြိုတင်ကြားသိရသော စကားများ။

ဤမျှဖြင့်ပင် ကျွန်တော်တို့အဖို့ တွေ့ကြုံရင်ဆိုင်ရမည့် ဆရာကြီးသစ်အတွက် သံသယစိတ်များ ပွားရလေတော့သည်။

ပထမနှစ် ကျောင်းပိတ်လေပြီ။ ထိုအချိန်အထိ ဆရာကြီးသစ်ကား ရောက်မလာသေးပေ။

ကျွန်တော်တို့သည် ဒုတိယနှစ်သင်တန်းများ မစမီမှာပင် ကျောင်းသို့ပြန်ရောက်လာခဲ့ကြလေသည်။ ထိုအတွင်းမှာပင် ဆရာကြီးသစ် ဦးဘဖေနှင့်ပတ်သက်၍ အားတက်ဖွယ်ရာ သတင်းများကြားခဲ့ရလေတော့သည်။

ဆရာကြီးအသစ် ရောက်နေပြီဖြစ်ကြောင်း၊ ဆရာကြီးသည် ကျောင်းသားကျောင်းသူများဘက်က ဆောင်ရွက် ကြောင်း၊ ကျောင်းသားကျောင်းသူများနှင့် ပတ်သက်လျှင် စိတ်စေတနာထား ကြောင်း ကြားသိရလေသည်။

ထိုအချိန်အထိ ကျွန်တော်တို့သည် ဆရာကြီးကို မတွေ့ရသေးပေ။

နောက်များမကြာမီပင် ကျောင်းစဖွင့်လေတော့သည်။ ဆရာကြီးသစ်အား ကြိုဆိုပွဲကို ကျင်းပလေသည်။

ထိုအခါ ကျွန်တော်တို့သည် ဆရာကြီးသစ်ကို စတင်တွေ့ရ၏။

ကြားထားသည့်အတိုင်းပင် မျက်နှာထားမှာ ခပ်တည်တည်ပင်။ ဖော်ရွေရင်းနှီးလွယ်သော သဘော မရှိပေ။

သို့သော် သူနှင့်ကျောင်းသားကျောင်းသူများ ပထမဆုံးတွေ့ပြီး သူ၏ ပြတ်သားတိကျသော မိန့်ခွန်းစကားကို ကြားရသောအခါ ကျွန်တော်တို့အများပင် ဆရာကြီးကို သဘောကျလာသည်။

“ဆရာအလုပ်က ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီး အလုပ်

ဆိုတဲ့နေရာမှာ ကျောင်းကို အုပ်ချုပ်ရုံ သက်သက်မဟုတ်ဘူး။ မောင်တို့ မယ်တို့ကို ဆရာကောင်း ဆရာမကောင်းတွေ ဖြစ်အောင် ဖန်တီးပေးဖို့ပဲ။ ဒါကလဲ၊ မောင်တို့မယ်တို့အတွက် သက်သက် မဟုတ်ဘူး။ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ အနာဂတ်ခေါင်းဆောင် တွေဖြစ်လာမယ့် လူငယ်တွေအတွက်ဖြစ်တယ်။ တစ်နေ့ လူငယ်တွေဟာ အနာဂတ် ကာလမှာ နိုင်ငံခေါင်းဆောင် ကောင်းတွေ အဖြစ် အရေးပါလာမှာ ဖြစ်သလို ကနေ့ခေတ် မှာလဲ နိုင်ငံအတွက် အရေးပါတဲ့ လူငယ် တွေလို့ မောင်တို့မယ်တို့မြင်စေချင်တယ်။ ဒီလူငယ်တွေကို လမ်းမှန် ရောက်ရေး၊ နိုင်ငံအားထားရမယ့် လူငယ်တွေဖြစ်ရေးဟာ မောင် တို့မယ်တို့တာဝန်ဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို လူငယ်တွေရဲ့ ကြမ္မာ ကို ဖန်တီးပေးမယ့် မောင်တို့မယ်တို့တတွေကို ဆရာတို့ အပိုင်းက တာဝန်သိသိ တာဝန်ကျေကျ ဆောင်ရွက်ဖို့ ကိစ္စဟာ ဆရာတို့တာဝန်ဖြစ်တယ်”

စကားပြောပုံက ပြတ်သားသည်။ ရှင်းလင်းသည်။ မျက်နှာထားတင်းသော်လည်း ဆရာကြီးစကား၌ စေတနာ ပါသည်ကိုကား ကျွန်တော်တို့အားလုံး သဘောတူကြလေသည်။

ထို့နောက် များမကြာမီပင် ကျွန်တော်တို့သည် ဗိုလ်ချုပ်လမ်းကျောင်းမှ ကန်ဘဲ့နှင့် အင်းစိန်တို့သို့ခွဲ၍ ပြောင်းကြ ရ၏။ ကျွန်တော်တို့ ဒုတိယနှစ် ဝိဇ္ဇာသင်တန်းသားများမှာ အင်းစိန်တွင် ပညာသင်ကြရ၏။

ဆရာကြီးသည် ကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေးလုပ်ငန်းအပြင် သင်ပြပို့ချရေးတွင်လည်း ပညာရေးသဘောတရားကို တာဝန် ယူသင်ကြားပို့ချရသည်။ ကန်ဘဲ့မှ အင်းစိန်သို့ လာ၍သင်သည်။

ဆရာကြီးသည် အတန်းတွင်းသို့ မျက်နှာထားတင်းတင်းဖြင့် ဝင်လာတတ်မြဲဖြစ်၏။ ဆရာကြီး အတန်းထဲသို့ ဝင်လျှင် တစ်တန်းလုံး တိတ်ဆိတ်မြဲဖြစ်၏။

ဆရာကြီးသည် အတန်းကိုနှုတ်ဆက်ပြီး ကုလားထိုင်တွင် ဝင်ထိုင်မြဲဖြစ်၏။ ဆရာကြီးသည် အတန်းကို နှုတ်ဆက်စကား ဆိုသည်တိုင်စေ့စေ့ကြည်သည်မဟုတ်။ ကုလားထိုင်တွင် ဝင်ထိုင်သည့်တိုင်အောင် အတန်းကို မျက်နှာချင်းဆိုင် ထိုင်လေ့မရှိ။ ဆရာကြီးသည် သူ၏မျက်နှာကို အတန်းနှင့် ဘေးတိုက် တူရုံပြုမြဲဖြစ်လေသည်။

သို့သော် ဆရာကြီးသည် မျက်နှာဟန်ပန် အမူအရာ အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ လေသံဟန်ပန်အားဖြင့်လည်းကောင်း အတန်းကို ထိန်းချုပ်ရန်ကြိုးစားလေ့မရှိစေကာမူ “ကျောင်းဆရာ တစ်ယောက်အနေနဲ့ တပည့်တွေကို သင်ပြ ပို့ချပေးရမယ်ဆိုတာ မှန်တယ်။ ဒါပေမယ့် တပည့်တွေကို သင်ပြပို့ချရာမှာ တပည့်တွေ မသိတာကို သင်ပြပို့ချပေးနေတာ၊ တပည့်မသိတာကို သင်ပြပေးနေတာလို့ သဘောမထားရဘူး။ ပညာရေးမှာ တပည့်ကို မှောက်ထားတဲ့ အိုးတစ်လုံးအဖြစ် ဘယ်တော့မှ မအောက်မေ့ရဘူး။ ဟိုတုန်းက ပညာရေး သဘောတရားမှာ တပည့်ကို မှောက်ထားတဲ့အိုးလို သဘောထားခဲ့ကြတယ်။ မှောက်ထားတဲ့ အိုးတစ်လုံးကို ပက်လက်လှန်ပြီး ထည့်ပေးတဲ့ အလုပ်ဟာ ပညာရေးအလုပ်လို့ ယူဆလာခဲ့ကြတယ်။ ဒါဟာ အလွန်မှားတဲ့ အယူအဆ ဖြစ်တယ် ကွယ့်။

“ကလေး၊ တစ်နည်းပြောရရင် တပည့်ပေါ့ကွာ တပည့်

ဟာ ဘာမျှအသိဉာဏ်မရှိတဲ့ ဘာမျှမရှိတဲ့ မှောက်ထားတဲ့ အိုးလို မဟုတ်ဘူးကွယ့်။ သူတို့မှာ အစစအရာရာ ရှိပြီးဖြစ်တယ်လို့ သဘောထားရမယ်။ ရှိပြီးအရာတွေကို စနစ်တကျ ထုတ်ဖော်ပေးဖို့နဲ့ စနစ်တကျသုံးစွဲလာတတ်အောင်သင်ပြ ပေးဖို့ဟာသာကျောင်း ဆရာရဲ့အလုပ်ဖြစ်တယ်ကွယ့်”

ရုတ်တရက် သဘောမပေါက်နိုင်စေကာမူ တစေ့စေ့ ဆင်ခြင်မိသောအခါ ဆရာကြီး ဦးဘဖေ၏ တိုးတက်သော အတွေး အခေါ် သဘောတရားများကို ကျွန်တော်တို့ နှစ်သက်လာခဲ့ရလေ ဖြစ်သည်။

“ကျောင်းဆရာအလုပ်မှာ အကြီးဆုံးလျှို့ဝှက်ချက် တစ်ခုရှိတယ်။ ဒါကို ကျောင်းဆရာလုပ်မယ့်တပည့်တို့ အမြဲ သတိပြုရလိမ့်မယ်။ ယေဘုယျအားဖြင့် ဆရာဟာ တပည့်ရဲ့ လေးစားမှုကို ရယူနိုင်အောင် ကြိုးစားရမယ်ဆိုတာ တပည့် တို့နားလည်မှဖြစ်မယ်။ ဒါက လူတိုင်းသိနိုင်တဲ့အချက်ဖြစ် တယ်ကွယ့်။ အဲဒီအချက်နောက်မှာ လျှို့ဝှက်ထားတဲ့အချက် ကတော့ ဆရာဟာ တပည့်တိုင်းကိုလေးစားရမယ်ဆိုတဲ့အ ချက်ပဲ”

ထိုသင်ပြချက်ကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ ရုတ်တရက် နားမလည်ခဲ့ကြပေ။ ကိုယ်တိုင် ကျောင်းဆရာလုပ်လာသော အခါမှပင် ကျောင်းဆရာအလုပ်သည် မိမိကိုယ်ကို တပည့် တို့၏လေးစားမှုကို ရယူရန်ကြိုးစားရင်း တပည့်တို့ကိုလည်း လေးလေးစားစား တန်ဖိုးထားဆက်ဆံရကောင်းမှန်း နား လည်သဘောပေါက်လာရတော့သည်။ ဤအခါမှပင် ဆရာ၏ တပည့်တွေဘက် မျက်မှာမမူဘဲ ဘေးတစ်ဘက် ပြတင်းတူရူသို့

မျက်နှာမူ သင်ပြပို့ချဟန်နှင့် သင်ပြပို့ချချက် များကို ပြန်လည် မြင်ယောင်ကြားယောင်လာခဲ့ရလေသည်။

“ကျောင်းဆရာတစ်ယောက်မှာ ထားရမယ့်အရေးကြီးဆုံး သဘောထားကတော့ လူငယ်ကို အထင်ကြီးမှုနဲ့ အားကိုးမှုပဲ။ လူငယ်ကိုအထင်သေးတတ်လာရင်၊ လူငယ်တွေဟာ ဘာမှအသုံး မကျဘူး အောက်မေ့လာပြီဆိုရင် ဒီလိုကျောင်းဆရာမျိုးဟာ ကျောင်းဆရာအလုပ်ကထွက်ဖို့ အမြန်ဆုံးစီစဉ်ရမယ်”

ကျွန်တော် ကြားယောင်နေသော ဆရာကြီးဦးဘဖေ ၏ သင်ပြပို့ချချက်ဖြစ်လေသည်။

ဦးထူးရွှေ

ဆရာဦးထူးရွှေသည် ဆရာအတတ်သင်သိပ္ပံကျောင်းတွင် ကျွန်တော်တို့၏ ပထမနှစ် အဆောင်မှူးလည်းဖြစ်သည်။ နှစ်နှစ်သင်တန်းတစ်လျှောက်လုံးတွင် မြန်မာစာ ကထိက လည်း ဖြစ်လေသည်။

ကျွန်တော်တို့ ဆရာအတတ်သင်သိပ္ပံသို့ ရောက်စနစ်က ဆရာ့ကိုအမျိုးသား အဆောင်မှူးအဖြစ် စ၍ဆက်ဆံရသည်။ ထိုစဉ်က ဆရာဦးကြီးတင်မှာ လက်ထောက်အဆောင်မှူးဖြစ်သည်။ ဆရာဦးထူးရွှေသည် အဆောင်ကိစ္စ အဝဝကို ဆရာဦးကြီးတင်နှင့် လွှဲထားသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်တို့အဖို့ အဆောင်မှူးနှင့်

တိုက်ရိုက် အတွေ့အထိ နည်းလေသည်။

သို့သော် အတန်းတက်ရမည် ဆိုသောအခါ ဆရာ ဦးထူးရွှေကို နေ့တိုင်းလို တွေ့ရသည်။

ဆရာခန္ဓာကိုယ်သည် တုတ်တုတ်ခိုင်ခိုင်ဖြစ်သည်။ မျက်နှာဟန်ပန်မူရာကား တင်းတင်းမာမာကြီးမဟုတ်သော်လည်း ဖော်ဖော်ရွေရွေမရှိဟု ပထမတွင်ထင်စရာရှိလေသည်။ ဝတ်စား ဆင်ယင်ပုံ သပ်ရပ်သည်။ ဆရာအတန်းတွင်း၌ စာသင်တိုင်း လုံ့ချည်စတစ်ဖက်ကို အထက်ဖက်သို့ ဆွဲပင့်မတင်လျက် သင်ပြဟန်ကို ဆရာတပည့်တိုင်းမှတ်မိနေကြမည် ထင်ပါသည်။

ထို့ထက်ပင် တပည့်တွေနှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်မိစွာတွင် မျက်နှာမူရာတင်းမာယောင်ရှိစေကာမူ တကယ်တမ်း သင်ပြပို့ချရာ၌ ဖော်ရွေသောအပြုံး၊ စိတ်ရှည်သောဟန်ပန် မူရာများနှင့် ဆရာ သွင်ပြင်ကိုလည်း ဆရာတပည့်တိုင်း သတိရနေကြလိမ့်မည်ဟု ထင်ရလေသည်။

ဆရာက ဆရာလုပ်မည့် တပည့်တွေအား မြန်မာစာ သင်ပြပုံကိုပင် ကြည့်ပါ။

မြန်မာစာ ဆရာဖြစ်ရာ စာစီစာကုံးသင်ပြနည်းအ ကြောင်းကို ရှေးဦးစွာ နိဒါန်းဖူးပါသည်။ “လယ်သမား” အကြောင်း စာစီစာကုံးအရေးခိုင်းမည်ဆိုပါစို့။ ဆရာက လယ်သမားအကြောင်း ကိုရှင်းမပြပါနှင့်ဦး။ တပည့်သိသော လယ်သမားအကြောင်းကို အမေးအဖြေနည်းဖြင့်ဖော်ထုတ်ပါ။ ဤသို့ဖော်ထုတ်ရာတွင်လည်း လယ်သမားအကြောင်း ရေးရမည်ဟု မပြောပါနှင့်ဦး။ ပထမဦးစွာ ဤမေးခွန်းမျိုးဖြင့် အမေးအဖြေပြုကာ လယ်သမားအကြောင်း

ရောက်အောင် ပျိုးယူပါ” စသည်ဖြင့် အစပျိုးပြီး သင်ခန်းစာကို ဤသို့စပါသည်။

“ကဲ မောင်လှဖေ မင်း မနက်တိုင်း ဘာစားသလဲ”

“ကော်ဖီ သောက်ပါတယ်”

“ကော်ဖီသောက်ပြီးတော့ကောကွယ်”

“နံပြားစားပါတယ်”

“နောက်တော့ကောကွယ်”

“စိုက်ပျိုးရေး ဆင်းပါတယ်”

“ပြီးတော့ကောကွယ်”

“ရေချိုးပါတယ်”

“ဆရာမေးနေတာက မင်းဘာစားသလဲ မေးနေတာနော် ဘာလုပ်သလဲမေးနေတာ မဟုတ်ဘူး” ဆရာသည် စကားစကိုဖြတ်ပြီး တပည့်အားလုံးဘက်သို့လှည့်၍

“အဲဒါကို သတိထားနော်။ တပည့်ဆိုတာ မေးခွန်းကို မသိလို့ဝေလည်ကြောင်ပတ်ဖြေတာလဲရှိတယ်ကွယ်။ ခုဟာကတော့ သိလျက်နဲ့ တမင်ဝေလည်ကြောင်ပတ် ဖြေနေတာဆိုတာ ထင်ရှားတယ်။ ဒီအခါမှာ ဆရာက ပါးနပ်ရတယ် ကိုယ်လိုချင်တဲ့ မေးခွန်းကို တိုက်ရိုက်အဖြေရအောင် ခုလို မေးရတယ်”

“ကဲ စပ်ထွန်းအေး၊ ကျောင်းမတက်ခင် မင်းဘာ စားသလဲ”

“ထမင်းစားပါတယ်ဆရာ”

“ဟုတ်ပြီ ထမင်းဘယ်ကရသလဲကွာ”

“အဆောင်က ကျွေးပါတယ်”

“ဟော ကွေ့လား၊ ဝေ့သွားပြန်ပြီ” တပည့်အားလုံး ဘက်လှည့်ပြောရာမှ စပ်ထွန်းအေးဘက်လှည့်ပြန်ကာ “ကဲ မင်းပြောသလိုပဲ ထမင်းကို အဆောင်ကကျွေးတယ်ပဲထားပါတော့။ အဲဒီလို ထမင်းဖြစ်အောင် ဘာနဲ့ချက်ရသလဲ”

“ဆန်နဲ့ ရေပါ ဆရာ”

“ဟုတ်ပြီ ဆန် ဘယ်ကရသလဲကွယ်”

“ဆိုင်ကပါ”

“ဒီအဖြေကတော့ တမင်ဝေ့လိုက်တာမှန်းသိသာ သကွယ်” ဆရာပြုံးလေတော့သည်။ သို့သော် ဆရာမျက်နှာပြင်တွင် ဒေါသရိပ်လုံးဝမပါ။

“ထားပါတော့လေ။ ကဲကွာ အဲဒီဆိုင်က ဆန်ဟာ ဘယ်ကရသလဲကွယ်”

“ဆန်စက်ကပါဆရာ”

“ဟုတ်ပြီ။ ဆန်စက်က ဆန်ကကော ဘယ်ကရ သလဲကွယ်”

“စက်ထဲကပါ”

“စက်ထဲက အလိုလို ထွက်လာတာလားကွယ်”

“ကြိတ်လို့ပါ”

“ဘာကို ကြိတ်တာလဲ စပ်ထွန်းအေးရဲ့”

“စပါးကိုပါ”

ဆရာပြုံးလေတော့သည်။

“အေး။ ဆရာလိုချင်တာ ဒါပဲကွယ်။ ကဲ မောင်ကျော်ဆွေ စပါးကို ဘယ်ကရသလဲကွယ်”

“စပါးပင်ကပါ”

“အဲဒီစပါးပင်ကို ဘယ်သူစိုက်တာလဲကွယ်”

ကျွန်တော်သည် ရုတ်တရက်မဖြေသေးပဲ ခဏမျှ
တွေ့နေပြီးမှ

“ကောက်စိုက်သမတွေ့ စိုက်တာပါ ဆရာ”

“ဒီအဖြေကတော့ တမင်ကိုဝေဖြေတဲ့အဖြေပဲကွယ်၊
ကောက်စိုက်သမက ကောက်ပင်စိုက်တာတော့ မှန်ပြီပေါ့ကွယ်။
ဒီစပါးပင်တွေပျိုးတာ၊ စိုက်တာ၊ နောက်ဆုံးရိပ်တာ၊ စပါးသိမ်းတာ
အထိ တာဝန်ယူနေတာက ဘယ်သူလဲကွယ်”

“လယ်သမားပါ ဆရာ”

ဆရာမျက်နှာသည် ဝင်းပသွားလေတော့သည်။

စင်စစ် ဆရာ့မေးခွန်းများသည် ဘာကိုလိုချင်၍
မေးနေသည်ကို တပည့်များ မသိမဟုတ် အားလုံးသိကြ၏။
သို့ပေမယ့် တပည့်များ ဝေလည်ကြောင်ပတ်လုပ်၍ ဖြေနေ
ကြခြင်းဖြစ်လေသည်။ ဒါကိုလည်း ဆရာသိ၏။ သို့ပေမယ့်
ဆရာသည် သူလိုချင်သော အဖြေ မရောက် ရောက်အောင်
လှည့်ပတ် မေးနေခြင်း ဖြစ်လေသည်။

“အဲဒါပဲကွယ်၊ ဆရာက မင်းတို့ကို အရွယ်ရောက်ပြီး
တပည့်တွေဖြစ်တယ်၊ ကျောင်းဆရာလောင်းတွေလဲဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့
အထင်နဲ့ ဒီမေးခွန်း ဒီလိုမေးရင် လိုချင်တဲ့အဖြေ တိုက်ရိုက်ရမှာပဲ
ဆိုတဲ့ အထင်နဲ့မေးတာကိုးကွယ်။ ဒါပေမယ့် ဆရာတပည့်တွေက
မင်းတို့ကိုယ် မင်းတို့ အလယ်တန်း ကျောင်းသား ဆယ့်သုံးလေးနှစ်
အရွယ်တွေလို မေးခွန်းသဘောကို နားမလည်သလို လိုချင်တဲ့အဖြေ

တိုက်ရိုက်မဖြေပဲ ဝေလည်ကြောင်ပတ် လုပ်ကြတော့ ကနေ့ သင်ခန်းစာဟာ ပိုပြီး လက်တွေ့သဘော သက်ရောက်သွား တာပေါ့” ဆရာသည် ပြုံးပြုံး ပြုံးပြုံးဖြင့် ဆရာအမေး တပည့်အဖြေ အံ့မဝင် လျှင် အံ့ဝင်အောင် မည်ကဲ့သို့ ပြုလုပ်ရကြောင်း ရှင်းပြနေ ပြန်သည်။

ကျွန်တော်တို့ အဖို့တော့လည်း ဆရာ ပြောသလို ကျွန်တော်တို့ကျောင်းဆရာလောကသို့ ဝင်သည့်အချိန် ရင်ဆိုင်ရမည့် အတွေ့အကြုံများကို ရသည်ကားမှန်ပါ၏။ အခြားတစ်ဖက်တွင် လည်း အရွယ်ရောက်ပြီးကျောင်းဆရာ လောင်းများက အလယ်တန်း ကျောင်းသားကလေးများကဲ့သို့ ပြုကျင့်ခဲ့ခြင်းအတွက် အရှက်ရ ကြလေတော့သည်။

ဆရာသည် စာသင်ရာ၌သာ စိတ်ရှည်သည်မဟုတ်၊ ဆက်ဆံရေးတွင်လည်း စိတ်ရှည်သည်။

ဆရာမိသားစု အခန်းမှာ ကျွန်တော်တို့ အဆောင်နှင့် ကပ်လျက်ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့ အဆောင်ဆိုသည်မှာ အခန်းဖွဲ့ အဆောင်မျိုးမဟုတ်ပါ။ ကျောင်းသားများ တပြန့်ကြီး နေထိုင်သော အဆောင်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အသံဗလံ ဆူညံမြဲဖြစ်၏။ သို့သော် ကျောင်းသားများ၏ အသံဗလံများအတွက် ဆရာထံမှ ဆူပူကြိမ်း မောင်းသံ ပြစ်တင်ပြောဆိုသံဟူ၍ တစ်ခါမျှ မကြားခဲ့ရဘူးပေ။

ကျွန်တော်တို့ ဆရာအတတ်သင် သိပ္ပံမှ ဆင်းလာ သောအချိန်မှပင် ဆရာသည်လည်း ပညာမင်းကြီးရုံးသို့ ပြောင်းရွှေ့အမှုထမ်းရသည်ဟု သိရသည်။ နယ်သို့ ပြောင်း ရွှေ့အမှုထမ်းရသည်ဟုလည်း ကြားရသည်။

ကျွန်တော် ကြည့်မြင်တိုင် ကွက်သစ် အလယ်တန်း

ကျောင်းတွင် အမှုထမ်းစဉ် ကျွန်တော်နေထိုင်သော မအူပင်လမ်းနှင့် မလှမ်းမကမ်းရှိ ကျွန်းတောကျောင်းလမ်းပေါ်သို့ ဆရာတို့မိသားစု ရောက်လာသည်။

တစ်နေ့တွင် ဆရာနှင့် ကျွန်တော်တို့ လမ်းပေါ်၌ တွေ့ရာ ဆရာက သူတို့မိသားစုနေထိုင်သော အိမ်ကိုညွှန်ပြပြီး အိမ်ကို လာလည်ရန်မှာပါသည်။

သို့ဖြင့် ကျွန်တော်သည် ဆရာအိမ်သို့ မကြာမကြာ ရောက်ဖြစ်လေတော့သည်။ ထိုအခါတိုင်း ဆရာသည် ကျွန်တော်၏ ကျောင်းဆရာလုပ်ငန်းအခြေအနေကို စုံစမ်းလေ့ရှိသည်။ သင်ကြားမှု အပိုင်း ဆက်ဆံရေးအပိုင်း စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

ဆရာသည် သင်ကြားမှုနှင့် ပတ်သက်၍ လိုအပ် သည်များကိုလည်း ညွှန်ကြားသည်။ ဆရာတပည့် ဆက်ဆံရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ထားရှိအပ်သော သဘောထားကိုလည်း ရှင်းလင်း ပြောပြတတ်မြဲ ဖြစ်လေသည်။

“ကျောင်းဆရာတစ်ယောက်အဖို့ တပည့်တစ်ယောက်ရဲ့ အတန်းတွင်းဘဝကို သိရှိအောင် ကြိုးစားဖို့လိုသလို သူရဲ့ မိသားစု ဘဝကိုလည်း သိရှိနားလည်ထားအောင် ကြိုးစားသင်တယ် မောင်ကျော်ဆွေရဲ့။ ကလေးတွေရဲ့ပညာရေးဘဝဟာ သူတို့မိသားစု အရေးကိစ္စတွေနဲ့ ဆက်နွှယ်နေတယ်ဆိုတာကို အမြဲသတိထားရ မယ်။ အထူးသဖြင့် မောင်ကျော်ဆွေတို့ ခုလိုရပ်ကွက်ထဲကကျောင်း မျိုးမှာ လုပ်ရတာဟာ ကံကောင်းတယ်လို့ သဘောထားရမယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ရန်ကုန်မှာ ကျောင်းကြီးတွေက တပည့်တွေရဲ့ ဘဝကို လေ့လာနားလည် နိုင်ဖို့ဆိုတာ မလွယ်ဘူး။ ကျောင်းကြီးတွေ

ကိုရောက်လာ ပညာသင်တဲ့တပည့်တွေဟာ နေရာအနှံ့က မဟုတ်လား။ အခု မောင်ကျော်ဆွေ သင်နေရတဲ့ ကျောင်းက တပည့်တွေ ကျတော့ အများစုဟာ ဒီရပ်ကွက်ထဲက မဟုတ်လား”

“ဟုတ်ပါတယ် ဆရာ”

“ဒါဟာ မောင်ကျော်ဆွေအဖို့ ပညာသင်ကြားရေးနဲ့ တပည့်တွေနဲ့ဆက်ဆံရေးမှာ ပိုပြီးအခွင့်အလမ်းကောင်း ရနိုင်တဲ့ အခြေအနေပဲ။ မောင်ကျော်ဆွေ ကိုယ်တိုင်ကလဲ ဒီရပ်ကွက်ထဲ နေတာဆိုတော့ အချိန်အားရတိုင်း ကိုယ့်တပည့်တွေရဲ့ မိဘ၊ အိမ်ထောင်စုတွေနဲ့ ထိတွေ့ဆက်စပ်မှုရအောင် လုပ်နိုင်တာပေါ့”

“ဟုတ်ပါတယ် ဆရာ”

“မောင်ကျော်ဆွေ ကျောင်းသားမိဘတွေအိမ် အလည် သွားလေ့ရှိသလား”

“မရှိပါဘူးဆရာ”

“ဒါဆိုရင် မောင်ကျော်ဆွေ ရှော်သေးတာပဲ။ တပည့် နဲ့ဆက်ဆံရာမှာ တပည့်ပတ်ဝန်းကျင်၊ တပည့် မိသားစု အခြေအနေ ကိုပါ သိထားအောင် လေ့လာရမယ်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပဲ ကိုယ့်တပည့် အခြေအနေကိုလဲ တပည့်အိမ်သားစုနဲ့ ဆွေးနွေးဖို့ အခွင့်အလမ်း ရှာသင့်တယ်ကွယ်”

ကျွန်တော်သည် ဆရာ၏ အဆုံးအမကို နာခံ၍ လက်တွေ့ ကျင့်သုံးကြည့် ရာ ကျွန်တော်၏ ကျောင်းဆရာ လုပ်ငန်း တွင်အထူးတိုးတက် အောင်မြင်မှုရရှိကြောင်း တွေ့ခဲ့ရသောအခါ ဆရာကို ကျေးဇူးတင်မဆုံး ဖြစ်ရလေတော့သည်။

ဒေါ်မြမုန်

ဆရာမ ဒေါ်မြမုန်မှာ ကျွန်တော်တို့၏ သင်္ချာ(၁) ကထိကလည်းဖြစ်သည်။ ဒုတိယနှစ် ကျွန်တော်တို့ အင်းစိန် သင်တန်းတစ်ခုလုံးကို အုပ်ချုပ်သူလည်းဖြစ်လေသည်။

ဆရာမ၏ ရုပ်ရည်သည် သန့်ပြန့်သည်။ မျက်နှာ သွင်ပြင်မူရာ ကြည်စင်လှချေ၏။ ဟန်ပန်မူရာ သိမ်မွေ့သည်။ ဆရာမ၏ စကားပြောဟန်သည် အေးဆေးငြိမ်ညောင်းလှ ပေသည်။ ဆရာမ၏ မျက်နှာမူရာ၊ ဟန်ပန်မူရာ၊ အသံမူရာ တို့၌ ဒေါသရိပ်ကို မြူမျှပင်မတွေ့ရ။ မေတ္တာရိပ်သည် အရောင် ဟပ်နေသည်ဟု ခံစားကြရသည်။

ထို့ကြောင့်လည်း ဆရာမ အတန်းထဲသို့ ဝင်လာလျှင် ဆရာမ၏ အပြစ်တင်သံ၊ ဆုံးမသံ မကြားရပဲ တစ်တန်းလုံး ငြိမ်ဆိမ် နေမြဲဖြစ်လေသည်။

အခြားတပည့်တွေ မည်သို့ခံစားရမည်ကိုကား ကျွန်တော် အတပ်မပြောတတ်။ သို့သော် ဆရာမ စာသင်ဟန်မှာ ကလေးငယ် ကလေးများကို စေ့စေ့စပ်စပ် စိတ်ရှည်လက်ရှည် ရှင်းပြနေသည် နှင့်တူလှသည်။ လေသံက အေးဆေးသည်။ မျက်နှာထားကား နူးညံ့လှစွာ၏။ ဆရာမ သင်ပြပုံကို နားစိုက်ရင်း မိမိကိုယ်ကိုပင် ကလေးငယ် တစ်ယောက်လို ခံစားလာရ၏။

ဒုတိယနှစ်တွင် ကျွန်တော်တို့ဝိဇ္ဇာတန်းသားများသည် ပင်မကျောင်းဖြစ်သော ကန်ဘွဲ့ဆရာအတတ်သင်မှခွဲ၍ အင်းစိန် အထက်တန်းကျောင်းတွင် နေကြရ၊ ပညာသင်ကြ ရသည်။ ထိုအချိန် ကကန်ဘွဲ့ဆရာအတတ်သင် သိပ္ပံကျောင်းမှာ ရွှေ့ပြောင်းစ ဖြစ်၍ အဆောက်အအုံ မလုံလောက်သေး။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းသားများမှာ အင်းစိန်အထက်တန်းကျောင်း၏ နောက်ဖက်ရှိ အားကစားရုံကို ထရံကာ၍ အဆောင်ပြုလုပ်နေထိုင်ကြရသည်။ ကျွန်တော်တို့လို ဒုတိယနှစ်ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများမှာ ကျွန်တော်တို့ အဆောင်နှင့် ကပ်လျက် ကျောင်းဆောင်တွင် နေထိုင် ကြရ၏။ ကျွန်တော်တို့၏ စာသင်ဆောင်မှာ အင်းစိန် အထက် တန်းကျောင်း၏ ခန်းမကြီးဖြစ်လေသည်။

ထိုအချိန်က အင်းစိန်သင်တန်းမှာ ဆရာအတတ်သင် သိပ္ပံကျောင်းခွဲသဖွယ်ဖြစ်၏။ ထိုကျောင်းခွဲတစ်ခုလုံးကို အုပ်ချုပ် ရသူကား ဆရာမဒေါ်မြမှန်ဖြစ်လာ၏။

သင်တန်းသား သင်တန်းသူများမှာ ဆရာလောင်း များဖြစ်သည်မှာမှန်၏။ သို့သော် သင်တန်းသို့ရောက်သောအခါ ကျောင်းသားစိတ် ဝင်လာကြသည်လား မဆိုနိုင်။ ထိုကာလ အထက်တန်းကျောင်းသားများနှင့် မကွာခြားလှပေ။ တစ်နည်းဆိုရလျှင် သူ့ကာလနှင့် သူ့အလျောက်အုပ်ချုပ် ထိန်းကွပ်မှု လို၏။

ဆရာမဒေါ်မြမှန်မှာ စိတ်သဘောနှိုးညှံသည်။ အနေအထိုင် အေးဆေးသည်။ သို့ဖြစ်ရာ သည် မတရားသား တွေကို ဆရာမ မည်သို့အုပ်ချုပ်မည်နည်း။ ကျွန်တော်တို့ စိုးရိမ်ခဲ့မိသေး၏။

လက်တွေ့တွင်ကား ဆရာမ၏ထူးခြားသော အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ နည်းပရိယာယ်ကို ကျွန်တော်တို့ ကြုံရလေတော့သည်။

ထိုကာလကတော့လည်း အင်းစိန်သည် ရန်ကုန်နှင့် နီးစေကာမူ ခေါင်လှ၏။ ဖျော်ဖြေမှုအပိုင်း အားနည်းသည်။ အထူးသဖြင့် မြို့လယ်မှ ပြောင်းရွှေ့လာသော ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းသား ကျောင်းသူများအဖို့ အင်းစိန်သည် တောခေါင်ခေါင် သဖွယ်ဖြစ်နေ၏။

မြို့လယ်ကျောင်းမှာနေစဉ်က ကျွန်တော်တို့သည် မြို့ထဲသို့ နေ့စဉ်လိုသွားနိုင်သည်။ ရုပ်ရှင်၊ ပြဇာတ်အဆင်ပြေသလို ကြည့်နိုင်၏။ အင်းစိန်မှာနေရပြီ ဆိုသောအခါ သွားရေး လာရေးသည် အဆင်မပြေတော့။ သည်ထဲ အပြင်ထွက်ခွင့်မှာ ရက်သတ္တနှစ်ပတ်မှ တစ်ကြိမ်သာ ရလေသည်။ သို့တိုင်အောင် ညအိပ် ညနေအပြင် ထွက်လိုက ခွင့်တောင်း ရသည်။ သည်တော့ ကျွန်တော်တို့အဖို့ တောခေါင်ခေါင်မှာ ပို၍အနေကျုံ့လာသည်။

ဤအခြေအနေကို ဆရာမ သဘောပေါက်ပုံရလေသည်။

ထို့ကြောင့် သောကြာနေ့ညတိုင်း စုဝေး သီချင်းဆိုပွဲကို ကျင်းပသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲလုပ်သည်။ ထိုပွဲများတွင် ခပ်အေးအေး နေလေ့ရှိသော ဆရာမကိုယ်တိုင် ပါဝင်သည်။ ဦးဆောင်သည်။

ကျွန်တော်တို့အားလုံး သတိရနေမည့် ပွဲလမ်းသဘင် နေ့ကား ၁၉၃ ခုနှစ် လွတ်လပ်ရေးနေ့ဟု ကျွန်တော်ထင် ပါသည်။ ထိုနေ့ကို ထိုအချိန်က ဆရာ အတတ်သင်သိပ္ပံ အင်းစိန်သင်တန်း သားအားလုံး သတိရနေလိမ့်မည် ထင်ပါသည်။

ထိုနေ့က လွတ်လပ်ရေးနေ့ အထိမ်းအမှတ် အကြံပွဲကို ကျွန်တော်တို့အမျိုးသားဆောင်နှင့် အမျိုးသမီးဆောင်ရှေ့ ကွက်လပ် တွင်ကျင်းပရန် စီစဉ်သည်။ မီးကြိုးများ တပ်ဆင်သည်။ ထိုတာဝန်ကို ဆောင်ရွက်ကြသူများတွင် ကိုထွန်းညွန့်ဆိုသူ တောင်ကြီးမှ ဆရာလောင်းတစ်ယောက်လည်း ပါသည်။ ကိုထွန်းညွန့်မှာ လူရွတ် လူနောက် တစ်ယောက်ဖြစ်သည်။ သူသည် မီးကြိုးများ တပ်ဆင်စဉ် မည်သို့အကြံအဖန် လုပ်ခဲ့သည်မသိ။

ညပိုင်းအခမ်းအနား ကျင်းပသောအခါ အချင်းချင်း လွတ်လပ်ရေးအမှတ်တရ လက်ဆောင်ပေးပွဲ အစီအစဉ်တစ်ခု ပါသည်။

အမှန်တကယ် အမှတ်တရလက်ဆောင်ပေးပွဲလည်း ပါ၏။ အရွတ်အနောက်လည်းပါသည်။ လက်ဆောင်ပေးသူက လက်ဆောင် အပေးခံရသူအား ကိုယ်တိုင်ပေးရသည်။ လက်ဆောင် လက်ခံရသူက လက်ဆောင်ရသောပစ္စည်းထုပ်ကို ပရိသတ်ရှေ့တွင် ဖြည်ပြရ၏။

“ယခု ငပုတောကိုလှမြင့်က မနွဲ့မှုအတွက်ပါတဲ့ခင်ဗျာ”

လှမြင့်သည် ဘုမသိ ဘမသိ နေရာမှ ထရတော့သည်။
မနွဲ့မူလည်း မရှောင်သာတော့။ လှမြင့်သည် သူပေးရမည့် အထုပ်
ကိုမနွဲ့မူအားပေးရ၏။ မနွဲ့မူအဖို့လည်း လက်ခံရသော လက်ဆောင်
ထုပ်ကို ဖြည်ပြရလေတော့သည်။ ဘော်လီအင်္ကျီတစ်ထည်။

တသောသော ပွဲကျရလေတော့သည်။

မည်သူသည် မနွဲ့မူ၏ ဘော်လီအင်္ကျီကို ရုပ်လာပြီး
လှမြင့်အမည်ဖြင့် အထုပ်ထုပ်ထားသနည်း။

“ခုတစ်ခါတော့ တောင်ကြီးကိုမြင့်ဦးက ရန်ကုန်သူ
မဝေဝေ အတွက်ပါတဲ့ ခင်ဗျာ”

ကိုမြင့်ဦး မထရဲတော့။ မဝေဝေကတော့ ခပ်တည်
တည်ပင် နေရာကထသည်။ သည်တော့လည်း ကိုမြင့်ဦး မနေ
ရဲတော့။ သူတာဝန်ကျ အထုပ်ကိုယူ၍ မဝေဝေအား ပေးရလေ
တော့သည်။ နေရာတွင် မဝေဝေရပ်နေဆဲမှာပင် ကိုမြင့်ဦး
ကျောင်းသားအုပ်ထဲသို့ ပြန်ထိုင်သည်။ မဝေဝေကား အထုပ်ကို
ဖြည်ဆဲ။

ဘာပါလိမ့်။

နှုတ်ခမ်းဆိုးဆေးတောင့်။

“ကြည့်စမ်းပါ ဆရာမကြီးရယ်။ ဒီနှုတ်ခမ်းဆိုးဆေးဟာ
ကျွန်မဘီဒိုထဲကပျောက်သွားတာ ဆရာမကြီးရဲ့။ ကိုမြင့်ဦးကြီး
မိန်းကလေးဆောင် တက်ခိုးတာပဲဖြစ်ရမယ်”

“ဟုတ်တယ်၊ ဟုတ်တယ်”

ဆရာမကြီး ကိုယ်တိုင် ခွက်ထိုးခွက်လန် ရယ်လေ
တော့သည်။

နောက်ဆုံး အစီအစဉ်ကို ရောက်လာ၏။

အခမ်းအနား အစီအစဉ် ကြေညာသူကား ကိုထွန်းညွန့်။
“ယခု နောက်ဆုံးပေးမယ့် အမှတ်တရ လက်ဆောင် အစီအစဉ်
ကတော့ အလွန်ကိုပဲထူးခြားပါတယ်။ ဒီလွတ်လပ်ရေး အမှတ်တရ
ကတော့ ကျွန်တော်တို့ အမျိုးသားဆောင် အဆောင်မှူး
ဦးမောင်ကြီးနဲ့တကွ တပည့်များက အမျိုးသမီးဆောင် အဆောင်မှူး
ဆရာမဒေါ်မြမုန့်နဲ့ ကျောင်းသူများအတွက် ဖြစ်ပါတယ်ခင်ဗျား”

ထိုအခါ အခမ်းအနား တစ်ခုလုံး လှုပ်လှုပ်ရွရွဖြစ်လာ
လေတော့သည်။

ကျွန်တော်၊ ကိုမြင့်ဦးနှင့် ကိုလှမြင့်တို့မှာ ထိုအစီအစဉ် အတိုင်း
ကျွန်တော်တို့ အဆောင်တွင်းမှ ကျွန်တော်တို့ခါး လောက်ရှိသော
အထုပ်ကြီးကို မယူလာကြသည်။ ကျွန်တော်တို့ကပင် လက်ဆောင်
ကိုပေးအပ်ကြသည်။ ဆရာမက လက်ခံယူသည်။

ဘာ အထုပ်ကြီးနည်း။

အားလုံးက တအံ့တဩ ဖြစ်ကြရလေတော့သည်။

ကျောင်းသူများက အထုပ်ကြီးကို ဖြည်ကြသည်။

စက္ကူတစ်ထပ်ပြီးတစ်ထပ်။ စက္ကူဗူး တစ်ခုပြီးတစ်ခု။

နောက်ဆုံးတွင်ကား ရေဒီယို။ အမျိုးသမီးဆောင်က ရေဒီယို။

ဆရာမသည် သဘောကျလွန်းသဖြင့် မျက်ရည်ကျ
သည်အထိ အားရပါးရ ရယ်လေတော့သည်။

ဤအမျိုးသမီးဆောင်မှ ဘော်လီအင်္ကျီအစ၊ နှုတ်ခမ်း
ဆိုးဆေးအလယ်၊ ရေဒီယိုအဆုံး မသိအောင်ယူ၍ လက်ဆောင်
ပေးရန် စီစဉ်သူကား မီးတပ်ဆင်ရေးသမား ကိုထွန်းညွန့်။

ဆရာမသည် ကိုထွန်းညွန့်ကို ချီးကျူး၍ မဆုံးတော့ပေ။

“မောင်ထွန်းညွန့်၊ ဘော်လီအင်္ကျီရအောင် ခိုးနိုင်တာလဲ ဆရာမ မချီးကျူးဘူး၊ နှုတ်ခမ်းဆိုးဆေးခိုးတာလဲ မအံ့ဩဘူး၊ အင်း၊ ဒါပေမယ့် အမျိုးသမီးဧည့်ဆောင်က ရေဒီယိုကြီး တစ်လုံးလုံး ရအောင် ခိုးနိုင်တာတော့ ဆရာမ ချီးကျူးလို့ မဆုံးဘူး”

ဆရာမသည် ဤသို့လျှင် တောခေါင်ခေါင် အလယ်၌ ကျောင်းသားကျောင်းသူများ ပျော်ရွှင်ချမ်းမြေ့ရေးကို ဖန်တီးရင်း ကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေးကို နိုင်နိုင်နင်းနင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည်ကို လည်း ကျွန်တော်တို့အားလုံး သတိရကြဦး မည်ထင်ပါသည်။

ဒေါ်လှယဉ်မေ

“ဟေ့၊ နေ့စမ်းပါအုံးကွ။ နောက်တန်းက ကျွတ်စီ ကျွတ်စီနဲ့ ချာတိတ်သုံးကောင် ထစမ်း”

ကျွန်တော်တို့ ဆရာအတတ်သင်သိပ္ပံသို့ ရောက်စ ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့ဆိုရာတွင် တောင်ကြီးမှ ကိုမြင့်ဦး၊ ငပုတောမှ ကိုလှမြင့်နှင့် ကျွန်တော်တို့ဖြစ်သည်။ တစ်ကျောင်းလုံးတွင် ကျွန်တော်တို့ သုံးယောက်မှာ အသက်အငယ်ဆုံး ဖြစ်၏။

ထိုအချိန်ကတွေ့လည်း ဆရာအတတ်သင်သိပ္ပံလို နေရာ မျိုးသို့ ရောက်လာသူများတွင် အများစုမှာ အသက်အစိတ်ကျော်၊ အချို့သုံးဆယ်စွန်းစ၊ အချို့ဆို လေးဆယ်နီးပါး အရွယ်တွေ။

သည်ထဲ ကျွန်တော်တို့သုံးဦးမှာ အသက်နှစ်ဆယ်ပင် မပြည့်ကြသေးသူများဖြစ်သည်။ လွန်ရောဂျိလှ ၁၇ နှစ်၊ ၁၈ နှစ်တွေ။ ထို့ကြောင့် ကျောင်းမှာ ကျွန်တော်တို့သည် ကလေး တွေလိုနေခဲ့သည်။ အတန်းထဲမှာလည်း ကလေးတွေ အမူအကျင့် နှင့်မခြား။

ထိုနေ့ကလည်း ကျွန်တော်တို့သည် အတန်းထဲသို့ ဆရာမ ဝင်လာသည်ကိုပင် သတိမထားမိ။ ကျယ်လောင် ကျယ်လောင်နှင့် စကားပြော နေကြ၏။ အားလုံးမတ်တပ်ရပ်ကာ ဆရာမအား နှုတ်ဆက်သည်အထိ ကျွန်တော်တို့အဖို့ စကားစ မဆုံးသေး။

ထို့ကြောင့်လည်း ဆရာမသည် ကျွန်တော်တို့ကို မတ်တပ်ရပ်ရန် အမိန့်ပေးလိုက်ခြင်းဖြစ်ဟန်တူပါသည်။

ကျွန်တော်တို့ သုံးယောက်မှာ အသက်သာငယ်သည်။ ထိုင်တော့ နောက်ဆုံးခုံတန်း။ ပြီးတော့ အတူတူ။ ယခု ဆရာမက ထဆိုတော့လည်း အတူတူ။

“အော၊ မင်းတို့က ကျောင်းဆရာလုပ်ကြမလို့ ပေါ့လေ။ အင်း၊ လူတွေကဖြင့် ခွေးပစ်တဲ့တုတ်လောက်မှ မရှိတဲ့ ဟာတွေ။ မင်းတို့မို့ စိတ်ကူးနယ်ရရ” ဆရာမ၏ ပြစ်တင် ဆုံးမစကားတွေကား ရှည်လျားထွေပြားလှပါဘိတော့သည်။ ကျောင်းဆရာအလုပ်မှာ ကျွန်တော်တို့အရွယ်တွေ၏ အလုပ်မဟုတ်သည့် အကြောင်းလည်းပါ၏။ သည်အရွယ်တွေမှာ တက္ကသိုလ်ပညာကို ဆက်လက်သင်ယူရမည့် အရွယ်တွေ ဖြစ်ကြောင်း၊ သည်အရွယ်တွေနှင့် ကျောင်းဆရာ လောကသို့ ဝင်မည့်စိတ်ကူးများ မသင့်ကြောင်း၊ နောက်ဆုံး ကျောင်းဆရာ လုပ်ချင်ဦး၊ သည်အရွယ်တွေမှာ တက္ကသိုလ်ပညာမှတစ်ဆင့် ပညာရေးဘွဲ့ရယူသင့်ကြောင်း စသည်ဖြင့်

ဆရာမပြောပြ နေသော ဝေဖန်ရေးစကားများကား ပြင်းထန်လှစွာ ဧါ။

ကျွန်တော်တို့ သုံးယောက်စလုံးမှာ ဆရာမပြောဆို ဝေဖန်လာခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဘာမျှနားမလည်နိုင်တော့ပေ။ နေရာတွင် မတ်တတ်ရပ်လျက်သာ ဆရာမ၏စကားကို နာခံနေရသည်။ ဆရာမ၏ ပြင်းထန်စူးရှသော ဝေဖန်ပြစ်တင်မှုများကြောင့် တုန်လှုပ်ချောက်ချားလာသည်။ ကိုယ်စီပင် မျက်ရည်စများ ရစ်ဝဲလာလေတော့သည်။

ကျွန်တော်တို့အဖို့ ဆရာမတို့ ပထမဆုံးအကြိမ် ရင်ဆိုင်တွေ့ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မည်သူနည်း၊ မည်သည့်ဘာသာကိုသင်ပြမည့်ဆရာမနည်း။ မသိသေး။ ရောက်လျှင် ရောက်ချင်း ဆောက်နှင့် ထွင်းခံရသည့် အဖြစ်မျိုးကို ကြုံရသဖြင့် ကျွန်တော်တို့အဖို့ အရှက်လည်းရသည်။ ဆရာမကိုလည်း နာရလေတော့သည်။

သည်တုန်းကတော့လည်း ဆရာမ၏ ပြစ်တင်ပြောဆိုမှုကို ခံရ၍ မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ဤအသက်အရွယ်မျိုးဖြင့် ဆရာလောက ဝင်ရန် ရည်ရွယ်ခြင်းကို ဝမ်းနည်းစာအဖြစ် ခံစားလာရ၍ ဆရာမကိုလည်း နာသည်။ မိမိတို့ကိုယ်တိုင်လည်း ဝမ်းနည်းရ၏။ ထို့ကြောင့် ဆရာမ၏ စေတနာရင်းကို ကျွန်တော်တို့ မဆင်ခြင်မိသေး။

ထို့ကြောင့် ဆရာမကို ကျွန်တော်တို့သည် တွေ့စဉ် နာကျည်းခဲ့ကြသည်။

နောက်ပိုင်းတွင် ဆရာမ၏ အမည်ကို သိလာသည်။ ဒေါ်လှယဉ်မေ။ ဆရာမ သင်ပြသော ဘာသာရပ်ကား သင်္ချာ(၂) သင်ပြနည်း။

ဆရာမ၏သင်ပြမှုများကို နာခံရသည်။ ထို့အတူ ဆရာမ၏ ဆိုဆုံးမမှုများကို ကြားနာလာရသည်။

ထိုအချိန်က ဆရာမသည် အသက်သုံးဆယ်ကျော် ရံမျှရှိပြီးမည်။ မျက်နှာဝန်းဝိုင်းသည်။ ကိုယ်ထည်တုတ်ခိုင် သည်။ ဆရာမ၏ ဟန်ပန်မှုရာမှာ ဒေါင်းချီမောင်းချီနိုင်လှ သည်။ အမူအရာသာ ဒေါင်းချီမောင်းချီနိုင်သည်မဟုတ်ပေ။ အပြောအဆိုမှာလည်း ပြတ်သားရှင်းလင်းသည်။ သင်ပြရာ၌ တိကျရှင်းလင်းသည်။ အတန်းကိုဆိုဆုံးမရာတွင် စကား လုံးစူးထက်ထက်တို့ကို သုံးတတ်သည်။ ဆုံးမစကားကိုပင် စိတ်ဝင်စားဖွယ်လည်းဖြစ်၊ မှတ်သားဖွယ်လည်းဖြစ်၊ နာကျည်း ဖွယ်လည်းဖြစ်အောင် ဆိုတတ်သည်။

ဆရာမက အတန်းကိုဆိုဆုံးမရာ၌ အသုံးပြုသော အပိုဒ်ကား နွားကျောင်းသား၏ ပုလွေသံသာသာကို နွားများ နားမထောင်သော အပိုဒ်မျှသာဖြစ်လေရာ အတန်းတွင်းရှိ ကျောင်းသားကျောင်းသူများ အဖို့ ဆရာမ၏ပါးနပ်သော၊ ထက်မြက်သော ဆုံးမစကားကြောင့် နောင်အခါ ဆရာမသင်ပြချိန်တွင် သင်ခန်းစာကို ဂရုမစိုက်ဘဲ မနေဝံ့ ဖြစ်ကြရလေတော့သည်။

ဆရာမသည် စကားကို ပြတ်ပြတ်ပြောတတ်သည်။ ဆုံးမစရာရှိလျှင် နာသာခံခက် စကားကိုသုံးတတ်သည်။

သို့ပေမယ့် ဆရာမ၏စေတနာကိုကား တပည့်တိုင်း အသိအမှတ်ပြုရသည်။

အဘယ့်ကြောင့်နည်း။

ဆရာမ စာသင်ပြီဆိုလျှင် တကယ့်လှိုက်လှိုက်လဲ့လဲ့ ရှိသည်။ ဆုံးမရာတွင် အထိနာအောင် ဆုံးမတတ်သလို သင်ပြပို့ချ

ရာတွင်လည်း နားမှသည် ဦးနှောက်အထိ စွဲမြဲမှတ်သားအောင် သင်ပြနိုင်၏။ ပြီး တပည့်အပေါ် စေတနာထားသော သဘောမှာ လည်း ထင်ရှားသည်။

ထိုအခါ ဆရာမ၏ နာသာခံခက် ဆုံးမစကားတို့မှာ တပည့်တို့ ချစ်လွန်း၍၊ စေတနာထားလွန်း၍ ပြောဆိုတတ် ခြင်းဖြစ် သည်ဟူသော သဘောကို ကျွန်တော်တို့ သိလာကြ ရလေသည်။ ကျွန်တော်တို့ကိုယ်တိုင်ပင် ကျောင်းဖွင့်စက အဆူအကြိမ်းအပြစ်တင် ခံခဲ့ရသည့်အဖြစ်ကို သတိရလာသောအခါ ဆရာမ၏ စေတနာကို ပိုမိုသဘောပေါက်လာရ လေတော့သည်။

ထိုနှစ်က ကျွန်တော်တို့ကျောင်းမှ ကျောင်းနှစ်ပတ်လည် မဂ္ဂဇင်းထုတ်သည်။ မဂ္ဂဇင်းမှ ကဗျာများအနက် ကျောင်းသား ကျောင်းသူတိုင်း စွဲမက်ကြရသော ကဗျာကလေး နှစ်ပုဒ်ပါဝင် လေသည်။ ပထမကဗျာမှာ ဤသို့ဖြစ်ပါသည်။

ငါတွင် သွေးလျက်
ဖွေးဖွေး လက်သော်
စွန့်ထွက် ကြွေကြွေ
တိမ်သို့ မော့လျက်
မေ့လျော့ ငါ့ကို
မုန်းတင်း ဆိုလည်း
ကျောက်အို ငါကား
ချောင်ကြိုကြားမှ
သူ့အား ဂုဏ်ရောင်
ထွန်းပြောင် စိမ့်ငှာ

စေတနာသည်

သည်းမွာသည်းချပ်၊ လျှံသတည်း။

ကျောင်းဆရာတစ်ယောက်၏ စေတနာနှင့် ခွင့်လွှတ်နိုင်စွမ်းကို ဓားသွားကျောက်အိုးဖြင့် တင်စားရေးဖွဲ့ ထားသော ကဗျာဖြစ်လေသည်။ ကျောင်းဆရာလောကဝင်မည့် ကျောင်းသားကျောင်းသူတိုင်း ခံစားရသလို တစ်ချိန်က မိမိတို့ဆရာများ၏ ခွင့်လွှတ်တတ်မှု၊ စေတနာထားတတ်မှု၊ အနစ်နာခံမှုကိုလည်း ခံစားလာကြရသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုကဗျာရေးသူကို စိတ်ဝင်စားလာကြသည်။ ကဗျာရေးသူကား မည်သူနည်း။

ကလောင်အမည် ‘စံရှား’။

သို့ဖြစ်လျှင် ‘စံရှား’ သည် မည်သူနည်း၊ ‘စံရှား’ ၏ ပြဿနာသည် ဆရာအတတ်သင်လောက၌ ကာလအတန်ကြာကြီးမား နေခဲ့လေသည်။

သို့သော် မဂ္ဂဇင်းတွင် တွဲဖက်စာတည်း တာဝန်ယူခဲ့ရသော ကျွန်တော်သည် ‘စံရှား’ ဟူသော လျှို့ဝှက်ချက်ကို တာရှည်ဖုံးကွယ် မထားနိုင်ခဲ့တော့ပေ။

‘စံရှား’ ကား ဒေါ်လှယဉ်မေ၏ ကလောင်အမည်တည်း။

ဆရာမသည် စာပေနှင့်လည်းနီးစပ်၏။ သင်္ချာဘာသာကို သင်ပြနေရစေကာမူ စာပေ၌လည်း ဝါသနာထုံလေသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ဆရာမသည် တပည့်တို့ကို ဆုံးမစကားဆိုတိုင်း စာပေအကိုးအထောက်တို့ဖြင့် ဆုံးမခဲ့မြဲဖြစ်လေသည်။ ထိုအခါ ကျွန်တော်တို့အဖို့ ဆရာမ၏ အဆုံးအမကိုလည်း နာခံရ၏။ စာပေ၌လည်း ပိုမိုနှစ်သက်စွဲလမ်းခဲ့ရလေတော့သည်။

၁၇၆

မင်းကျော်

ယခုကား ဆရာမ မရှိတော့ပြီ။
ဆရာမ ကွယ်လွန်ခဲ့သည်မှာ သုံးလေးနှစ်ကြာခဲ့လေပြီ။
ဆရာမနှင့် ကျွန်တော်တို့ ခွဲခွာခဲ့ကြရာသည်ပင် အနှစ်အစိတ်
ကျော်ပေပြီ။

သို့သော် ဆရာမ၏ ဒုတိယကဗျာတစ်ပိုင်းတစ်စ ကိုကား
ကျွန်တော်သည် အခါခါရေရွတ်နေမိသည်။ ထိုအခါတိုင်း ဆရာမ၏
တပည့်တိုင်းအပေါ်ထားသော စေတနာကိုလည်း အဖန်ဖန်ပွားများ
ဆင်ခြင် အောက်မေ့ရလေသည်။

မှန်လိုကြည့်
တပည့် အရောင်တင်လို့
မြဲမျက်ရှင် ဝေဘူကျောက်လို
ထွန်းတောက်စေချင်။

■

မင်းကျော်

